SAYI / 15

ISSN 1304-0731 KIŞ/ 2004

LONCA

Dosya
Kamu Yönetemi Yasa Tasarısı
Hasan ANĞI
Mehmet ALTAN
Erol KAYA

Sektör
Ambalaj Endüstrisi

Araştırma
Lütfi ARSLAN

Kamu Yönetimi Reformu

GEÇ ama GÜÇ

BRAKE

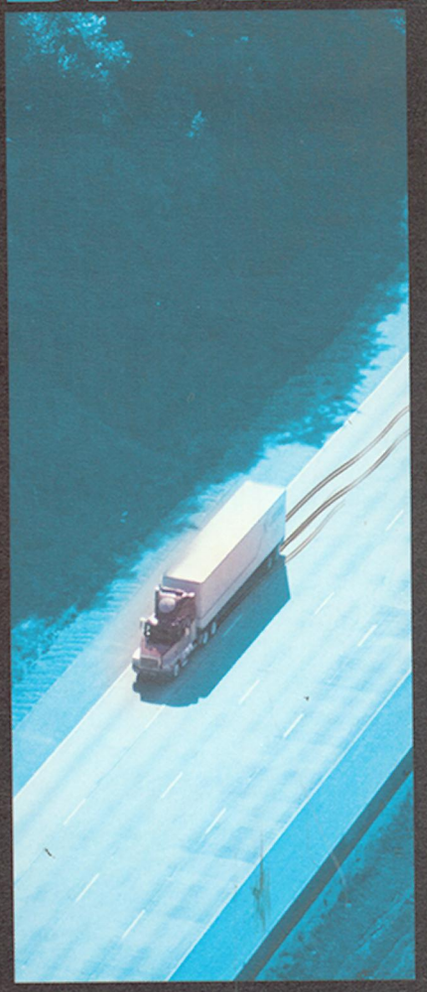

EQUIPMENT

ticaret için, eğlence için;
yolculuk... fakat **güvenli** yolculuk.

yollarda yürüyebilmek değil,
durabilmek her zaman sorun olmuştur.

bir daha düşünün!

Filkar®
FREN EKİPMANLARI

ARFESAN FREN EKİPMANLARI

Orjinal Fren Ekipmanları
- Wabco
- Knorr
- Bosch
- Haldex

ABS

FilPa
İÇ ve DIŞ TİCARET A.Ş.
Karatay San. Oto Parçacılar Boyluca Sk. No:6
42300 Konya / TÜRKİYE
Tel : +90.332.236 22 27
Fax : +90.332.235 15 46

plato

Öğütme işlemlerinde verim de yüksek, kazanç da.

Milleral Millennium Vals, fabrikaların öğütme işlemlerinde en ideal sistem... Kaliteyi yükseltmek, verimi arttırmak için dünya un üreticilerinin de tercih ettiği bir marka.

Ayrıca,
- kullanım ve montaj kolaylığı,
- çalışma sessizliği,
- uygun fiyat

Millennium Vals'i rakipleri arasında öne çıkaran en temel özellikleri.

Milleral Millennium Vals, dünya öğütme sistemlerine örnek bir İmas ürünüdür.

imas

Milleral

ISP VM MILLENNIUM VALS

İmaş Makine Sanayii A.Ş.
2. Organize Sanayi Bölgesi
Lalehan Cad., No: 61, 42300 Konya
Tel: 0332 239 01 41 (4 Hat)
Faks: 0332 239 01 44
www.imas.com.tr
info@imas.com.tr

İÇİNDEKİLER

LONCA 15

GÜNDEM
Kamu Reformu Diye Diye 6 H. İbrahim KURUCAN

RÖPORTAJ
Geç Kalmış Bir Reform 8 Hasan ANĞI

RÖPORTAJ
Demokratsanız Halka Gü.. 10 Mehmet ALTAN

RÖPORTAJ
Reform İle Bireyin... 15 Erol KAYA

ARAŞTIRMA
Para Savaşı 18 Lütfi ARSLAN

DOSYA
Dolar Niçin Düşüyor 20 Lütfi ARSLAN

DÜNYA BASINI
Petrol ve Euro 22 (THE OBSERVER)

RÖPORTAJ
Euronun Değerlenmesi... 24 Ahmet ŞEKEROĞLU

DÜNYA BASINI
Dolar ve Bütce Açığı 28 (THE ECONOMIST)

KÜLTÜR-SANAT 30 TESPİHÇİLİK

PORTRE
Sami GÜÇLÜ 36

SEKTÖR
Ambalaj Endüstrisi 42

PAZARLAMA SOHBETİ
Türkiyenin Çöplüğünün... 54 Mehmet ALTAN

YORUM
Zümrüt'ün Altında Kal... 60 Mustafa ARICI

TERMİNOLOJİ 62

YARGI KÖŞESİ 63

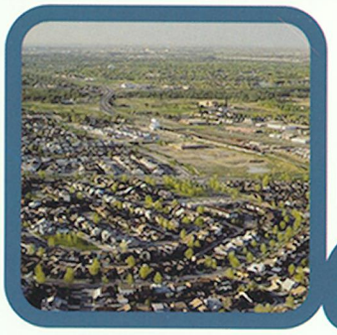

KAMU REFORMU 6

DOLAR VS EURO 18

PORTRE SAMİ GÜÇLÜ 36

SEKTÖR AMBALAJ ENDÜSTRİSİ 42

LONCA

Sayı 15
KIŞ 2004
ISSN:1304-0731

Sahibi
Konya Sanayi Odası Adına
Ahmet ŞEKEROĞLU

Genel Yayın Yönetmeni
Refik TUZCUOĞLU

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü
Zübeyde KARADAĞ

Yayın Kurulu
Sedat TAŞKAZAN
Refik TUZCUOĞLU
Zübeyde KARADAĞ

Grafik Tasarım
Hüseyin ÇETİN

Reklam
Mehmet CAN

Konya Sanayi Odası
Tel 0332 251 06 70 (5 hat)
kso@kso.org.tr

Yapım
Ekin Ajans
Feritpaşa Mah. Kerkük Cad.
Erdem Sitesi Altı No: 48/E
Selçuklu/KONYA
Tel: 0 332 235 27 15
Fax: 237 78 08

Ofset Hazırlık-Baskı
FSF Printing House

KONYA SANAYİ ODASI

Lonca Dergisi, KONYA SANAYİ ODASI'nın bir yayın organıdır

3AYDA BİR YAYINLANIR.

Dergide yer alan yazıların tamamı ya da bir bölümü,Grafikler, Fotoğraflar, İllustrasyonlar yazılı izni alınmaksızın hiç bir şekilde kullanılamaz, yeniden kopya tekniğiyle çoğaltılamaz, basılamaz.

Lonca Dergisi yazılarda değişiklik hakkını saklı tutar.Yayınlanmayan yazılar iade olmaz.

Yapılması gereken bir ev ödevi

28 Mart yerel seçimlerini diğer yerel seçimlerden ayrıcalıklı kılan bir nokta var. Meclis'te bir çok maddesi kabul edilen Kamu Reformu Yasa Tasarısı, 29 Mart sabahı işbaşı yapacak çiçeği burnundaki yerel idarecilere büyük yetkiler ve sorumluluklar veriyor. "Kamu yönetiminin çağdaşlaşacağı, yerel yönetimlerin yetki ve sorumluluklarının artırılacağı, devletin küçülerek asli fonksiyonlarına döneceği" kaydedilen bu yasa tasarısı ile merkezi idare yükünü büyük ölçüde yerel yönetimlere devredecek.

Tasarının reform niteliğindeki önemli değişikliklerinden biri de ekonomideki kamu sektörünün payının daraltılmasına ilişkin düzenlemeler. Bu düzenlemelerle piyasa mekanizmasının serbestçe işlemesi öngörülüyor ve sanayi üretiminin artırılması piyasa koşullarına bırakılıyor. Tasarı ayrıca merkezdeki denetim mekanizmalarına da çekidüzen veriyor. İçişleri Bakanlığı dahil bütün bakanlıkların teftiş kurulları kaldırılırken bunların yerine genişletilmiş yetkileri ile Sayıştay bırakılıyor ve yerel yönetimlerin kendi denetim mekanizmalarını kurmaları öngörülüyor.

Kamu Yasası Reform Tasarısı'nın Türkiye'nin yıllardır ihtiyaç duyduğu bir reform olduğu konusunda neredeyse herkes müttefik. Herşeyden önce tasarı AB ile uyum çalışmaları çerçevesinde yapılması gereken bir ev ödevi niteliğinde. AB ile imzalanan Ağustos 2003 tarihli '2003 yılı Katılım Öncesi Ekonomik Program'nda da istenen yapısal reformlardan bir tanesi de Kamu Yönetimi Temel Kanunu idi.

Ne var ki bir avuç suda fırtına koparmaya alışkın kamuoyumuzda bu tasarı haketmediği bir tartışma ile karşı karşıya kaldı. Başbakanlık Müsteşarı Ömer Dinçer'in yıllar önce yaptığı bir konuşma üzerinden tasarının devletin üniter yapısını bozmaya yönelik bir kalkışma olduğu bile iddia edildi. Neredeyse tasarı bir rejim buhranına dönüştü. Konya Milletvekili Hasan Angı'nın da ifade ettiği gibi tasarının en büyük şanssızlığı da bu oldu. Sağduyulu bir tartışma zeminine sahip olamadan bir oldu bitti ile boğulmaya çalışılan tasarı üzerinden bulanık suda balık avlamak amacındaki birileri AB yolundaki yapısal reformları engelleme yolundaki amaçlarını gerçekleştirmek istediler. Ama hükümet bu konuda geri adım atmadı. Nitekim tasarının büyük bir kısmı Meclis'te kabul edildi. Bu sayımızda Türkiye için çok önemli olduğuna inandığımız bu tasarıya ilişkin uzmanlardan ve yetkililerden görüşler aldık.

Lonca'nın bu sayısında değindiğimiz bir diğer konu da para savaşları. Irak Savaşı'ndan bu yana Euro ile Dolar arasında adı henüz konmamış gizli bir savaş yaşanıyor. Bunun yanısıra doların niçin düştüğü sorusunu da cevaplandırmaya çalıştık.

Lonca'nın sektör sayfası da yine dopdolu. Ambalaj sektörünü ele aldığımız bu sayıda hem Konyamızın önde gelen sektör temsilcilerini tanıttık hem de sektörün sorunlarını gözler önüne serdik. Pazarlama Sohbeti, Tesbihçilik, Kültür-Sanat diğer ilginizi çekeceğini umduğumuz diğer bölümlerimiz.

Yeni bir sayıda buluşmak dileğiyle sizi Lonca ile başbaşa bırakıyoruz.

Görsel Tanıtım Sistemleri

% 100 Yerli Malı

Bir çantaya bile kolayca sığabilen **dev fuar standları, banner displayler, navigasyon ve yönlendirme levhaları** ve de ürününüzün gereken tanıtımını yaptırabileceğiniz grafik stüdyosu ile işinizi kolaylaştıracak **Baskısı ve kalitesi** ile çözümler sunar.

CARRIED

SHOWCASES

Kerkük Cad. Erdem Sitesi Altı. No: 48/E Selçuklu/ KONYA
Tel: 0 332 235 27 15
www.carried-display.com
info@carried-display.com

Bazı şirketler nasıl bu kadar kâr ediyor dersiniz?

Gelişmek, farklılaşmak ve kazancını artırmak isteyen şirketler,
Turkcell Kurumsal Hizmetler'in iletişim çözümleriyle hedeflerine ulaşıyor.
İhtiyaçlarına yönelik hizmet alarak daha verimli ve hızlı çalışıyor.

Siz de hemen Turkcell Kurumsal Hizmetler'le temasa geçin, daha fazla kâr edin.

TURKCELL

4440532

KURUMSAL HİZMETLER

www.turkcell.com.tr/kurumsal

H.İBRAHİM KURUCAN

KAMU REFORMU DİYE DİYE

Hedefimiz kamu hizmetlerinin adil, süratli, kaliteli, etkili ve verimli bir şekilde yerine getirilmesi ve uygulanması.

Türkiye'de çok uzun yıllardır, merkezi yönetimin hantallığı, verimsizliği, adaletsizliği ve bazı yetkilerin yerel yönetimlere aktarılması konusu gündemdeydi. Kamu reformu çok uzun yıllardır üzerinde tartışılan bir konuydu. Kamu reformunun niçin yapılması gerektiği konusunda şu tespitler yapılıyordu.

Tespitler

•Bu ülkenin bir kamu yönetimi reformuna, bir yerel yönetim reformuna ihtiyacı var.

• Klasik idari mekanizmaların vatandaşın ihtiyaçlarına cevap vermediğini herkesin hem fikir olduğu bir durum.

• Hantal yapıdan idari sistemin mutlaka kurtulması ve çağdaş mekanizmalar geliştirmesi kaçınılmaz bir durum.

• Kamu kesiminin hantal, verimsiz, kalitesiz ve maliyeti yüksek, ayrıca eksik hizmet sunduğu ortak tespit.

• Türkiye'nin uzun yıllardır yaşadığı ekonomik krizlerde kamu giderlerinin payı büyük oldu. Bir yerde Türkiye'nin yaşadığı kamu savurganlığının bir sonucuydu.

• Geçen yıl kabul edilen AB uyum yasaları ve AB mevzuatı yerel yönetimleri güçlendirmeyi zorunlu kılıyor.

Bu tespitlere rağmen bu güne kadar bu konuda çok ciddi bir adım atılamadı. 1960'lı yıllardan sonra aralıklarla yapılan bir dizi düzenleme problemleri çözmeye yetmedi. Parça parça yapılan düzenlemeler çoğunlukla, çok acil aksaklıkları çözmeye yönelik değişikliklerdi. Problemlerin hepsini çözmeye yönelik olamadı. Hep geçmiş dönemlere yönelik oldu. Geleceği planlamaktan uzak, tepki düzenlemeleriydi.

Şimdi Türkiye'nin önünde yeni bir Kamu Reformu Yasa tasarısı var. 59 hükümet, halen Mecliste görüşülen "kamu Reformu" yasa tasarısını hazırlayarak yeni bir yapılanmanın ilk adımlarını atmak istiyor.

Meclis görüşmeleri sırasında ismi "Kamu Yönetiminin Temel İlkeleri ve Yeniden Yapılandırılması Hakkında Kanun Tasarısı" olarak değiştirilen düzenleme, etkili ve katılımcı bir yönetim için kamuda yeniden yapılanmayı öngörüyor. Tasarı, "katılımcı, saydam, hesap verebilir, insan hak ve özgürlüklerini esas alan bir kamu yönetiminin oluşturulması; kamu hizmetlerinin adil, süratli, kaliteli, etkili ve verimli bir şekilde yerine getirilmesi için merkezi idare ile mahalli idarelerin görev, yetki ve sorumluluklarının belirlenmesi; merkezi idare teşkilatının yeniden yapılandırılması ve kamu hizmetlerine ilişkin temel ilke ve esasları düzenliyor."

Tasarı hem alt komisyonlarda görüşülmesi sürecinde hem de Meclis görüşmelerinde tartışmalara neden oldu, olmaya devam ediyor. İlk tartışma yasa tasarısını hazırlayan Başbakanlık Müsteşarı Ömer Dinçer'in şahsında yaşandı. Ömer Dinçer'in 8 yıl önce yaptığı bir konuşma nedeniyle muhalefet tasarıya tamamen karşı çıktı. Hatta bu karşı çıkış tasarının bile önüne geçti. Tasarının içeriğinden, getirdiği yeniliklerden çok hazırlayan kişinin kimliği ve yaptığı

bir konuşma üzerine tartışmalar yapıldı. Neredeyse bu yüzden tasarının tam içeriğini kamuoyu net bir şekilde öğrenemedi bile. Oysa Türkiye'nin geleceğine zihin yoran bir çok aydına göre Kamu reformu AB reformları kadar önemli bir düzenlemeydi. Bu yüzden Dinçer'in isminin yasanın önüne geçmesi birçoklarını rahatsız etti.

Bir diğer eleştiri konusu da yasanın yeterli oranda tartışılmadan yasalaşma sürecine gelmesiydi. 'Üniter yapıyı bozacak ve ülkenin bölünmesine yönelik yenilikler getirdiği' eleştirisi ise çok fazla taraftar bulamayan bir değerlendirme oldu.

Yasa bir çok yenilik getiriyor.

• Kanunlarla başka bir kamu kuruluşuna verilmeyen mahalli, müşterek, nitelikli her türlü görev ve hizmetler yerel yönetimlerce yerine getirilecek.

• İl genel meclisi ve belediye meclisleri, her ayın ilk haftasında olağan olarak toplanacak.

• Mali işlem ve kararlar açısından Sayıştay'ca, bunların dışında kalan iş ve işlemler yönünden de İçişleri Bakanlığı'nca dış denetim yapılacak.

• Başarılı memurlara yılda iki defa ikramiye verilmesi imkanı getiriliyor.

• Büyükşehir belediye meclislerinin doğrudan halk tarafından seçilmesi öngörülüyor.

• İl, ilçe ve nüfusu 50 binin üzerindeki belediyelerin sınırlarına 5 bin metreden daha yakın hale gelen belediyelerin tüzel kişilikleri, genel imar düzeni veya temel altyapı hizmetlerinin gerekli kılması halinde kaldırılmaktadır.

• Kanunlarla başka bir kamu kuruluşuna verilmeyen mahalli, müşterek, nitelikli her türlü görev ve hizmetler yerel yönetimlerce yerine getirilecektir.

• Belediye meclisi ve il genel meclisi toplantılarına, sivil toplum örgütleri, meslek kuruluşları, köy ve mahalle muhtarlarının temsilcileri oy hakkı olmaksızın katılabileceklerdir.

• Personel kadrolarının ihdası, iptali ve değiştirilmesi, teşkilat yapısının belirlenmesi konusunda, merkezi hükümet tarafından kullanılmakta olan yetkiler, yerel yönetim meclislerine bırakılmaktadır.

• İl genel meclisi ve belediye meclislerinin, her ayın ilk haftasında olağan olarak toplanması öngörülmektedir.

• Yerel yönetimlerin bütçelerinin ve meclis kararları üzerindeki vesayet uygulamaları kaldırılmakta, bunun yerine vali ve kaymakamlara

hukuka aykırı meclis kararlarının iptali için yargıya başvurma yetkisi verilmektedir.

• İl özel idareleri ve nüfusu 10 bini aşan belediyelerde iç denetimi sağlamak üzere meclis üyelerinden oluşan denetim komisyonu oluşturulmaktadır.

• İl özel idarelerinde, il genel meclis başkanının kendi üyeleri arasında seçilmesi öngörülmekte."

Yeni bir başlangıç

Kamu yönetimi temel kanunu genel bir çerçeve çiziyor. Aslında bu bir başlangıç; yakında Meclis gündemine bu çerçevenin eksikliklerini tamamlayacak diğer (mahalli idareler, idari usul, personel gibi) kanun tasarıları gelecek.

Bu yasa önümüzdeki dönemde Türkiye'nin en önemli gündem maddesi olmaya devam edecek. Getirdiği yeniliklere alışmak, kabul etmek, uygulamak insanları hatta yöneticileri bile zorlayacak. Türkiye yeniliklere ve değişikliklere kolay adapte olan bir yapıda değil. Diğer taraftan yasa bir çok yönüyle statükoyu zorlayan yenilikler getiriyor. Yerleşik düzenin alışkanlıklarının dışına çıkıyor. Tartışılması, eleştirilmesi, değişiklikler yapılması bu yüzden kaçınılmaz bir durum.

TAŞRA TEŞKİLATLARINDA KALDIRILAN BAKANLIKLAR

Tasarıyla;

- Dışişleri,
- Bayındırlık ve İskan,
- Sağlık,
- Ulaştırma,
- Tarım ve Köyişleri,
- Sanayi ve Ticaret,
- Enerji ve Tabii Kaynaklar,

Kültür ve Turizm ile Çevre ve Orman bakanlıkları taşra teşkilatı kuramayacak. Dışişleri Bakanlığı ile TİKA dışındaki kuruluşların yurtdışı teşkilatı kaldırılacak, kadrolar iptal edilecek.

RÖPORTAJ
KAMU YÖNETİMİ YASA TASARISI
HASAN ANĞI
KONYA Milletvekili

GEÇ KALMIŞ BİR REFORM

Kamu Yönetimi Reform Tasarısı aslında geç kalınmış bir reform çalışması. Ancak geç kalındı diye hiç yapmama gibi bir lüksümüz yok

Türkiye'de çok uzun yıllardır, merkezi yönetimin hantallığı ve bazı yetkilerin yerel yönetimlere aktarılması konusu gündemdeydi. Ancak bugüne kadar bu konuda çok ciddi bir adım atılamadı. 59. Hükümet bu konuda "Kamu Reformu" yasa tasarısını hazırlayarak yeni bir yapılanmaya gitmek istiyor. Şu an itibariyle bu yasa tasarısıyla ilgili gelinen noktayı değerlendirir misiniz?

Kamu reformu çok uzun yıllardır tartışılan, mutlaka yapılması gereken bir düzenleme olarak konuşuluyordu. Ancak bugüne kadar gerek siyasi istikrarsızlık gerekse ekonomik krizler nedeniyle gündeme alınamamıştı. Belki de Türkiye'nin bugün ihtiyaç duyduğu kamu reformu talebi hiçbir zaman bugünkü kadar zorunlu hale gelmemişti. Şöyle ki; AB tam üyeliği için Türkiye'nin geçtiğimiz yıl gerçekleştirdiği 'AB uyum yasaları' bir yerde yeni bir kamu reformunu zorunlu hale getirdi. Diğer taraftan Türkiye'nin uzun yıllardır kısa aralıklarla yaşadığı ekonomik krizlerde kamu kesiminin israf boyutunda harcamalarının ve rantabl olmayan yatırımlarının etkisini herkes biliyor. Türkiye 2004 yılı itibariyle kamu kesiminin bu kriz üreten yapısıyla devam etmesi mümkün olmayan bir yol ayrımına gelmiş bulunuyor. IMF ve Dünya Bankası destekli ekonomi yönetiminin nereye kadar götürülebildiği, benzer sorunları yaşayan ülkelerin geldiği nokta göz önüne alınarak iyi değerlendirilmeli. Diğer taraftan Türkiyeli insanın, küreselleşme ve iletişim imkanlarının artması nedeniyle, kaliteli hizmet alma talebi gün geçtikçe artıyor. Hakkari'de oturan sıradan bir vatandaş hem Türkiye'nin başka bir yerinde oturan insanın hem de dünyanın herhangi bir yerindeki insanların aldıkları hizmetin kalitesini görme imkanına sahip durumda. Bütün bu faktörler ışığında baktığımızda aslında bu geç kalınmış bir reform çalışması. Ancak geç kalındı diye hiç yapmama gibi bir lüksümüz yok.

Bu açıklamalardan sonra esas sorunuza gelirsek; Kamu Reformu Yasa Tasarısı hazırlandı, alt komisyonlarda görüşüldü ve kabul edildi. Şu anda Meclis gündeminde. Hükümet bu konuya çok önem veriyor. Çünkü Türkiye'nin geleceğinde kamu reformunun özel bir yeri olacak. Belki şu anda bunun farkında değiliz. En azından gayretimiz, niyetimiz bunun böyle olması yönünde. Hedefimiz kamu hizmetlerinin adil, süratli, kaliteli, etkili ve verimli bir şekilde yerine getirilmesi ve uygulanması.

'Niyetimiz' deyince bu yasanın hazırlanması ve görüşülmesi sırasında 'niyet' konusunda büyük tartışmalar oldu ve olmaya da devam ediyor. Tasarıyı hazırlayan Ömer Dinçer'in geçmişte yazdığı bir yazı çok tartışıldı. Bir diğer eleştiri konusu da tasarının yeterince tartışılmadan ve ele alınmadan meclisin gündemine taşınması oldu. Bu tartışmaları nasıl değerlendiriyorsunuz?

İlk başta şunu ifade etmek isterim ki; bu yasanın bir kişinin geçmişte yazdığı bir yazı dolayısıyla bu kadar eleştirilmesi ve bu tartışmaların tasarının içeriğinin önüne geçmesi 'kamu reformu yasa tasarısının' en büyük şanssızlığı olmuştur. O kadar ki bu tartışmalar nedeniyle kamuoyu neredeyse tasarının hangi yenilikleri getirdiğinden, neleri değiştirdiğinden bile haberi olmayacak konuma düşmüştür. Gönül isterdi ki, yasa tasarısının eksiklikleri, varsa aksayacak yönleri, daha iyisi nasıl yapılır, bunları tartışabilseydik. Bu dönemde muhalefetin de yapıcı bir tutum göstermesi hayati önem taşıyan bir süreçti. Ancak bu dönemde yapıcı

bir muhalefet göremedik. Bu tablodan üzüntü duymamak elde değil. Oysa kamu reformu, en az AB reformları kadar önemli bir değişiklik. Bazıları bu değişikliğe toptan karşı. Bazıları ise hazırlayan insanın bir yazısı dolayısıyla tasarının içeriğini tartışmadan yargılıyorlar. Bu tartışmaların her ikisi de Türkiye'nin geldiği noktanın iyi okunamadığını gösteriyor. Biz isterdik ki, madde madde, satır satır tasarıyı hem komisyonlarda hem de kamuoyunda tartışma ortamı olsun. Maalesef bu imkanı bize tanımadılar. Ancak bunu söylerken, tasarı eksik ya da tartışmalı demek istemiyorum. Sadece tartışılmasının hem kamuoyunu aydınlatıcı ve bilgilendirici fonksiyonunu hem de tartışma kültürümüzün gelişmesine katkısı olmasını vurgulamak istiyorum. Maalesef ülke olarak bir konuyu şahıslara ve partilere endeksleyerek toptan reddetme alışkanlığımızı bırakamadık. Umarım Ak Parti olarak bizler bu konuda da ülkemizi ileri noktalara taşıma onurunu yaşarız. Zaten iktidarda olduğumuz kısa sayılabilecek bir dönemde bunu uyguladık ve uygulamaya devam edeceğiz.

Tasarı yerel yönetimlere Türk insanının ve yöneticilerinin hiç alışık olmadığı yetki ve sorumluluklar veriyor. Sizce yerel yönetimler ve yöneticiler bu sorumlulukların altından kalkabilecek mi? En azından ilk dönemlerde ciddi sıkıntılar bekliyor musunuz?

Sıkıntısız hiçbir iş yok. Tabii ki sıkıntılar olacaktır. Ancak bazı sıkıntılar olacak diye faydalı bir işe başlamamak da olmaz. Bizim hedefimiz ve gayretimiz bu hizmet dönüşümünü en az sıkıntıyla atlatıp vatandaşımızın önümüzdeki dönemde sıkıntı çekmeme gayretidir. Yerel yönetimler ve yöneticilerin bu sorumluluğun altından kalkabileceğini ümit ediyorum. Ancak şu da unutulmamalı: Uzun yılların davranış ve alışkanlıklarını değiştirmek de kolay bir hadise değildir. Tabii ki bu zaman alacaktır. Ancak hükümet ve yöneticiler gerekli ağırlık ve iradeyi ortaya koyabilirlerse yerel yöneticiler ve yönetimler de buna daha hızlı adapte olacaklardır. Zaten yeni düzenlemeler ile buna adapte olamayanlar kendiliğinden eleneceklerdir.

Diğer taraftan Türkiye'nin bu noktada büyük bir şansı var. O da şu: Türkiye oran olarak büyük bir genç nüfusa sahip ülke. Gençlerin değişime, dönüşüme ve yeniliklere adapte olma hız ve kabiliyetleri çok daha yüksektir. Bu bizim için bulunmaz bir fırsattır. Umarım ülke olarak bu fırsatı en iyi şekilde değerlendiririz.

Tasarının bir çok yenilikler getirdiği ancak bunların nasıl hayata geçirileceği noktasında yeterli ayrıntıya sahip olmadığı eleştirileri yapıldı. Mesela yetkileri yerel yönetimlere aktarmasına rağmen bunun denetlenmesi noktasında önemli eksiklikleri olduğu ileri sürülüyor. Sizce bu tür eksiklikler var mı? Varsa bunlar nasıl giderilecek?

Her şeyden önce şunu bir düşünce olarak paylaşmak isterim. Her zaman her işin bir eksik tarafı olabilir. Bu gerçekte de olabilir, bakış açınız itibariyle de olabilir. Bu yaptığınız her iş için böyledir. Herkes her yaptığı işi en iyi ve eksiksiz yapmak ister. Bizim de gayretimiz bu yönde olmuştur. Bu tür eleştirileri biraz da bu bakış açısıyla değerlendirmek gerekir.

Diğer taraftan şunu da unutmamak gerekir. Bu kadar köklü bir değişiklikte, bugüne kadar içinde yaşamaya alıştığımız ortam zaviyesinden baktığımızda çok farklılıklar ve yenilikler olması normal bir hadisedir. Her şeyi on yerden denetleme ve kontrol altına alma mekanizmasına alışmış bizler için denetimlerin sayısını bire indirmek alışması zor bir durum. Herkesin zihninde şu var. Bu kadar denetim mekanizması varken bu kadar büyük yolsuzluk ve usulsüzlükler oluyorsa bunları yerele devredince bu işin altından kalkılamaz. Oysa bazen bir çok denetim yerine tek bir denetim ve kontrol daha etkin sonuç verir. Diğer taraftan bu noktada da insanımıza güvenmemiz gerekiyor. Tabii şunu da unutmamak gerekir, bizim devletimizi ve yöneticilerimiz bu tür yaklaşımlardan uzak olurlarsa, yukarıdan aşağıya doğru bir öz denetim mekanizmasının kendiliğinden gelişeceğine inanıyorum. Bu noktada da açıkçası çok ümitliyim.

Efendim verdiğiniz bilgiler için çok teşekkür ederiz.

Bu imkanı verdiğiniz için ben teşekkür ederim.

Kamu reformu, en az Avrupa Birliği reformları kadar önemli bir değişiklik. Bazıları bu değişikliğe toptan karşı. Bazıları ise hazırlayan insanın bir yazısı dolayısıyla tasarının içeriğini tartışmadan yargılıyorlar. Bu tartışmaların her ikisi de Türkiye'nin geldiği noktanın iyi okunamadığını gösteriyor

RÖPORTAJ
KAMU REFORMU YASA TASARISI
MEHMET ALTAN
Gazeteci-Yazar

DEMOKRATSANIZ HALKA GÜVENİN

Eğer demokratsanız halka güvenirsiniz, demokrat değilseniz halkın başına başka bir bekçi ararsınız. Bu yasa tasarısının özünde halka güvenmek şiarı var ama yeterli değil.

Türkiye'nin Kamu Reformu Yasa Tasarısı'na ihtiyacı var mı?

Türkiye'nin Kamu Reformu Yasa Tasarısı'na çok daha erken bir zamanda ulaşması gerekiyordu. Bu çok gecikmiş bir reformdur. Bu tasarı gerektirdiği ölçüde radikal değildir. Çünkü çağımızın demokrasi anlayışı bireylerin kendi yaşamlarına kendilerinin karar vermeleri demektir. Bizde ise merkezi yapı, yerel yönetimleri ihmal etmiştir. Bireyin günlük yaşamı üzerindeki tasarrufunu yok saymıştır. Ankara'daki bürokrasinin çok uzak mesafedeki insanların kaderini belirlediği bir sistem, çağımızın demokrasi anlayışıyla uyuşmaz. Bu Kamu Reform Yasa Tasarısı çok önemli bir adım, belki yeterli değil ama bir ilki başlatması açısından çok önemlidir. İlk defa Türk insanının günlük olarak kendisini yönetme hakkı, ona teslim edilecek.

Kamu Reformu Yasa Tasarısı ne tür yenilikler getiriyor?

Ankara'nın denetimi altında yaşayan yetmiş milyonun bir çok konuda kendisinin karar vermesini sağlıyor. Bu tasarı halkı karar verme merkezi haline getiriyor.

Bu tasarının yeterli olmayıp aynı zamanda çok önemli bir başlangıç olduğundan bahsettiniz. Sizce bu tasarı nasıl olmalıydı veya bu tasarıyı ilerki zamanlarda ne tür değişiklikler bekleyebilir?

Bu yasa tasarısı sağlık, eğitim ve savunma konularını bölgelere bırakmıyor. Yerel yönetimlere yetki devrederken bunun denetiminde de bazı zaaf işaretleri veriyor. Eğer demokratsanız halka güvenirsiniz, demokrat değilseniz halkın başına başka bir bekçi ararsınız. Bu yasa tasarısının özünde halka güvenmek şiarı var ama yeterli değil. Bu tasarıyı genişletmek, halkın kendi vergisi üzerindeki tasarrufunu daha ilerlere götürmek lazım. Reform içerisine dahil edilmeyen noktaları artırmak ve buna karşın denetlemeyi de artırmak gerekmektedir. Bu tasarının amacı vatandaşın ödediği vergilerin nasıl değerlendirildiğini görmesi. Memnuniyet ve memnuniyetsizliğini rahat bir şekilde dile getirmesi gerekir.

Eğitimin, sağlığın ve güvenliğin bu yasa tasarına katılmamasındaki sebep bir adaptasyon zorluğu yaşanabilir düşüncesinden mi kaynaklanıyor?

Zaten bu hemen uygulanacak bir tasarı değil. Uygulama süreci beş yıla yayılan bir yasa tasarısıdır. Bu tasarıya güvenmediğiniz takdirde, siz de demokrat olamazsınız. Eğer halka güvenmezseniz problemler işte burada başlıyor. Türkiye bu süreci kendi başına yaşamıyor ki buna Avrupa Birliği boyutu da eklenecek.

Türkiye'nin yaşadığı bazı kronik sorunlar var. Bu Kamu Reformu Yasa Tasarısı bu sorunlara önemli bir açılım sağlayabilecek mi?

Bu tasarının önemli bir açılım sağlayabilmesi için piyasanın etkin olması lazım. Türkiye'deki bütün

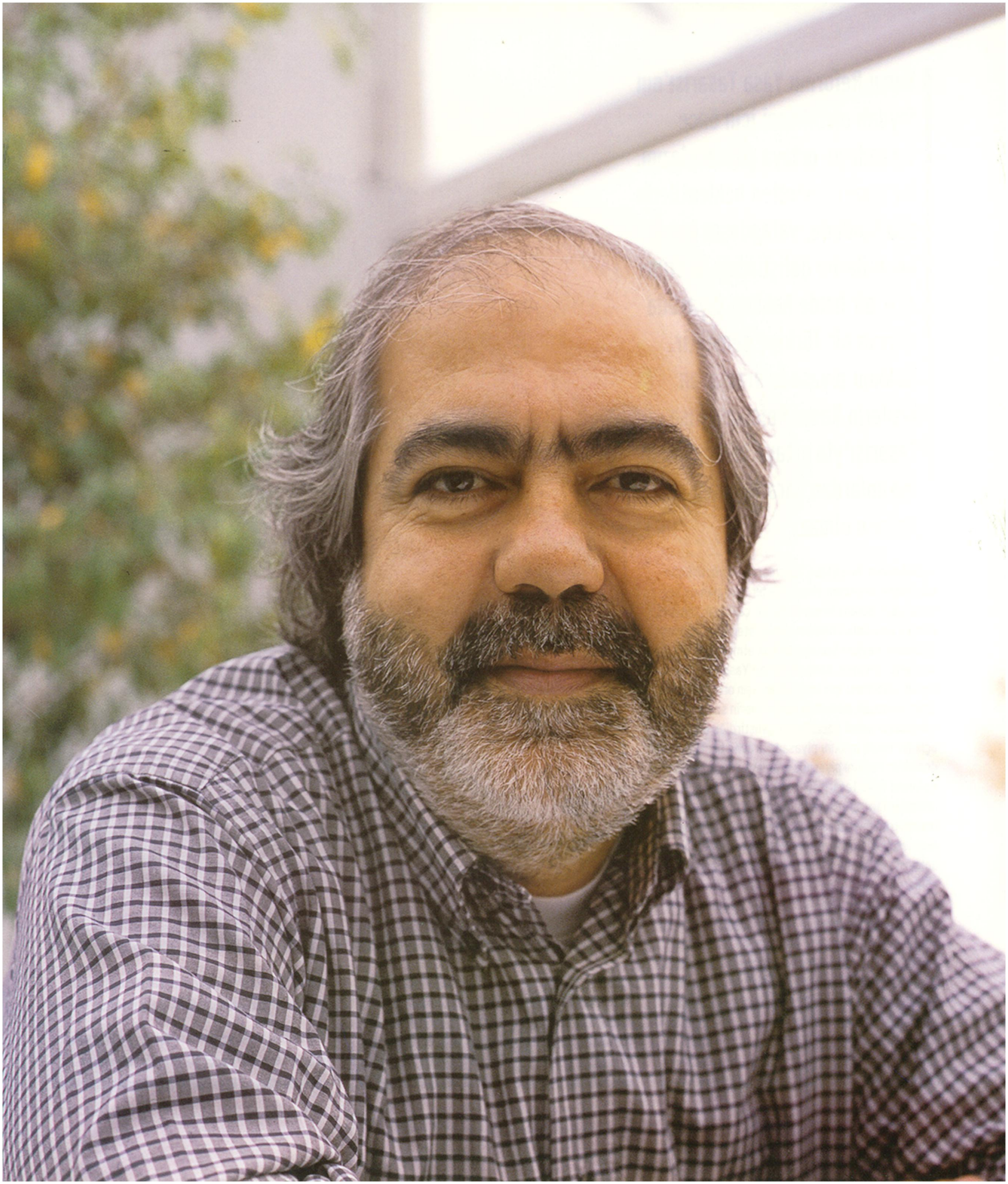

Kamu Reformu Yasa Tasarısı'nın faydalı olabilmesi için önce vatandaşın ortaya çıkması lazım. Bu tasarı devletten beklentilerin son bulduğu, vatandaşın kendi becerilerini geliştirdiği, üretime açık bir halde hakkını piyasada arayan bir Türkiye demektir. Hakkını piyasada aramayan kişilerin Kamu Reformu Yasa Tasarısı'yla ortaya çıkacak olan imkanlardan yararlanması söz konusu olmaz.

yozlaşmanın, hırsızlığın, istismarın, iki yüzlülüğün temelinde devletten ekonomik bir faydalanma söz konusudur. Burada kimse üreterek, çalışarak, rekabet ederek piyasadan hakkını almak istemiyor. Herkes siyaseten devlete yanaşarak hak etmediğine el koymaya çalışıyor. Kamu Reformu Yasa Tasarısı'nın faydalı olabilmesi için önce vatandaşın ortaya çıkması lazım. Bu tasarı devletten beklentilerin son bulduğu, vatandaşın kendi becerilerini geliştirdiği, üretime açık bir halde hakkını piyasada arayan bir Türkiye demektir. Hakkını piyasada aramayan kişilerin Kamu Reformu Yasa Tasarısı'yla ortaya çıkacak olan imkanlardan yararlanması söz konusu olmaz. Bu tasarının en önemli yanı, devletten geçinmeye, devlet hazinesini kemirmeye son vererek rekabetçi bir anlayışla piyasada üretiminin karşılığını almaya yönlerdiği bir Türkiye'ye zemin hazırlamasıdır. Bu olmadığı vakit ne yaparsanız yapın istismara açık olur. Turgut Özal Belediye Yasası'nı değiştirmişti. Bu çok önemli bir hamleydi. Biz o zaman bu değişimi desteklemiştik. Yolsuzlukların, hırsızlıkların muhalefet tarafından denetleneceğini ummuştuk ama ne oldu? Belediye meclislerinin tümünü satın aldılar. Bu tür mahsurları ortadan kaldıracak hadise, bireyin ortaya çıktığı, insanın kendisine önem verdiği, günlük hayatında kaliteyi aradığı bir toplum oluşturmamızla meydana gelecektir. İnsanlar ancak piyasadan para kazanmaya başladığı zaman toplum gerçekleşebiliyor. Aksi takdirde sığınma mantığıyla; devlete, siyasi nüfuza ihtiyacı olan beceriksiz insanların bu tür yerel yönetim yasalarının hakkını vererek kullanmaları, onu ileriye götürmeleri, günlük yaşamlarında karar alıcı noktalarda etkin olması söz konusu olmuyor. Bunun için Türkiye'nin toplumsal dönüşümüyle beraber anlam kazanacak bir yasa tasarısıdır bu.

Türkiye'deki yenilikler, tabanın etkisinden ziyade idarenin gerçekleştirdiği reformlar şeklinde oluyor. Bunu nasıl değerlendiriyorsunuz?

Ekibinizin her an, nerede olduğunu bilmenin harika bir yolu var: EkipMobil'den yararlanmak.

Özel Kampanya: Şimdi EkipMobil'e proje bedeli ödemeden, üstelik 2 yıllık internet erişimi hediyesiyle sahip olabilirsiniz!

EkipMobil

EkipMobil sayesinde sahadaki çalışanlarınızın konumunu internet üzerinde tespit edebilir, onları kısa mesajla yönlendirerek şirketinizin daha esnek ve etkin çalışmasını sağlayabilirsiniz. Ayrıca şimdi EkipMobil'e, şirketinize kayıtlı en az 5 hattınız için 12 veya 24 aylık sözleşmeyle hiçbir proje bedeli ödemeden de sahip olabilirsiniz. Üstelik 24 aylık EkipMobil aboneliğiyle birlikte Superonline'ın Statik IP içeren SUPEROFIS paketi 2 yıl boyunca ücretsiz. Turkcell Kurumsal Hizmetler'in şirketinize sunduğu bu özel kampanyadan yararlanın; hem kaynaklarınızı hem de şirketiniz için çok önemli zamanı daha verimli kullanın.

TURKCELL
KURUMSAL HİZMETLER

www.turkcell.com.tr/kurumsal_hizmetler
444 0 532

Reformlar Avrupa Birliği standardında bir toplum inşa etmeye yönelik yapılan çalışmalardır. Bunun tamamlanması, anlamlı hale gelmesi, dar bir çerçevenin dışına çıkıp toplumca benimsenmesi için üretim biçiminde de bir dönüşümün yaşanması lazım.

Çok haklısınız. Türkiye'nin temel özelliği değişmez. Türkiye'nin temel özelliği değişmediği vakitte reformlar havada kalır. Türkiye'nin temel özelliği tarım ülkesi olmaktan çıkamamasıdır. Türkiye'de köylülük hakimdir. Osmanlı'daki düzen Cumhuriyet'e taşınmıştır. Bir tarafta köylü yığınları diğer tarafta da bürokratik devlet aparatı vardır. Osmanlı'daki saray ve köylü ikilemi, Türkiye'de de köylü ve özellikle silahlı bürokrasi ikileminin ortaya çıkmasına neden olmuştur. Temelde üretim biçimi değişmeyince, toplum değişmez. Esnafın, köylünün ve devletçi ekonominin hakim olduğu bir yapı dünyayla yarışmada çok geri kalır ve bir takım reform ihtiyaçları doğar ama o reformlar hep makyajdır. Özünde üretim biçimine dönüştürülemez ama bu süreci Avrupa Birliği gerçekleştirme aşamasındadır. 2004 yılında müzakere aldığımız vakit Türkiye'nin en önemli sorunu olan köylülüğün en yoğun şekilde konuşulmaya başlayacağını göreceğiz. Tanzimat mantığıyla sadece üst yapı kurumlarının yani insan ve insan ilişkilerini düzenleyen konuların dışında daha farklı konularda Türkiye'nin üretim biçimini değiştireceği gerçeği yatar. Avupa Birliği süreci bin yıldır değişmeyen üretim biçimini değiştirecek bir süreçtir. O zaman istediğimiz Türkiye ortaya çıkacaktır. Bizans'tan bu yana bu topraklarda üretim biçimi değişmemiştir. Üretim biçimi değişmeyince de davranışlar hiç bir şekilde değişmez. Bunun nedeni, temeldeki reformlara olan ihtiyacın hep canlı olmasıdır.

Avrupa Birliği'de yerel yönetimler konusunda nasıl bir yasa uygulanıyor?

Avrupa Birliği demek, egemenliğin bir kısmını bir üst kuruma Brüksel'e, bir kısmını merkezdeki egemenliğe, bir kısmını da yerel yönetimlere vermek demektir. Çağımızın yönetim biçimi yerel yönetimlerin kuvvetlenmesi, yerel hükümetler haline gelmesi demektir. Bu İngiltere'de uzun zamandır uygulanan bir yasa. İngiltere'de belediye yoktur. Belediye yerel hükümettir. Olması gereken de budur. Bizim için önemli olan günlük hayatta karşılaştığımız zorluklar ama Türkiye'de ne oluyor? Yollar çamur içinde, sular akmıyor, hava kirliliği var ama biz Ankara'da kimin başbakan seçileceğini konuşuyoruz. Öğretmenlerimiz merkezden geliyor, bütün kurumlarımızı merkez yönlendiriyor. Biz günlük hayatımızda etkin olan bürokratlarımızın seçilmesinde söz sahibi olamıyoruz. Bütün dünyada birey öne geçiyor. Bireyin öne geçmesi onun yaşam kalitesinin artması tek hedef. İnsanın yaşam kalitesini artırması kendisinin hakkı. Bizde dünyadaki yönetimlere göre çok farklı bir yönetim vardır. Bizde hala insanı dışlayan, merkezi yönetimi esas alan padişah bir devlet vardır. Bütün dünyada bu değişti. İnsan odaklı, yerel bireyin kutsallığına dayanan bir anlayış geldi. Yerel yönetimler bu anlayışın yönetim biçimidir.

Bu Reformlar Ak Partinin yönetimi sizde nasıl bir kanaat oluşturuyor?

Bu reformlar Avrupa Birliği standardında bir toplum inşa etmeye yönelik yapılan çalışmalardır. Bunun tamamlanması, anlamlı hale gelmesi, dar bir çerçevenin dışına çıkıp toplumca benimsenmesi için üretim biçiminde de bir dönüşümün yaşanması lazım. Bugün Türkiye'de 20 milyon insan çalışıyor, bunun 10 milyonu tarımda çalışıyor, 6 milyonu ise gizli işsiz. Siz bu reformları sağlasanız, dünya standartlarında hak verdiğiniz vakit onlar bunu yeterince kullanamıyor. Kullanabilmesi için "Ben önemliyim, ben yerel yönetimlere, dünya standartlarındaki yönetime layıkım" diyebilen bir toplumun oluşması için Türkiye'nin üretim performansını artırıp her bireyini beceri sahibi yapması lazım. Ak Parti Avrupa Birliği standartlarında bir yaşam düzeyini yaptığı reformlarla halkına veriyor. Bunun kullanılması önemlidir. Kullanılması için de Türkiye'nin devletçi ekonomisine son verilmesi, rekabetçi bir piyasanın gelmesi ve köylülükten kurtulması lazım. O zaman bu atılımlar yerli yerine oturacak. Daha gerçek, daha kullanılır ve Türk halkına büyük bir refah, kalite getirecektir.

Bu reformlar Türkiye'de yeni reformların arayışı olarak kabul edilebilir mi?

Yeni reformlar gerçekleştirilmek zorunda çünkü Avrupa Birliği'ne verdiğimiz sözler var. Ulusal raporlarla bunların dökümü yapılıyor. Onun için bu reform tasarısı tek bir tasarı değildir. Tabii ki arkası gelecektir; gelmek de zorundadır.

Türkiye olumlu ve hayırlı bir dönem yaşıyor. Bunun daha derinleşmesini, kökleşmesini umuyoruz. Türkiye'de insana saygılı, bireyi kutsayan, insanla uğraşmayan, dünya standartlarında üretici, beynini kullanan, özgürlüklerine sahip çıkan, özen gösterilmesini talep eden ve bu özene layık, devletten geçinmeyi terk etmiş bir yapının hakim olmasını isteriz.

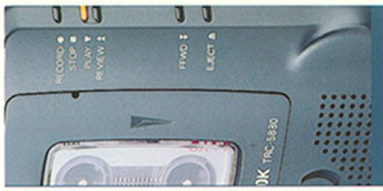

RÖPORTAJ
KAMU REFORMU YASA TASARISI
EROL KAYA
PENDİK BELEDİYE BAŞKANI

REFORM İLE BİREYİN ÖZGÜRLÜK ALANI GENİŞLEYECEK

Sayın Kaya, yerel yönetimler reformu sorununa dair deneyimlerinizin ve düşüncelerinizin yer aldığı "Yerel Yönetimler Reformu ve Belediyede Yeniden Yapılanma" adlı kitabınız yakın bir zamanda çıktı. Bize, Hükümet tarafından hazırlanan Kamu Yönetimi Yasa Tasarısı neyi amaçlamaktadır, anlatabilir misiniz?

Kamu Yönetimi Temel Yasa Tasarısı, ülkemizde uzun yıllardır konuşulan fakat gerçekleştirilemeyen düzenlemeyi yapmaktadır. Ülkemizdeki kamu yönetiminde temel sorumlu merkezi idaredir. Bu sebeple yerel idarelerin görevleri tek tek sayılır, kalan tüm yetkiler merkezi idarenindir. Oysa, gelişmiş ülkelerde bunun tam tersi bir düzenleme söz konusudur. Yasa tasarısıyla gelişmiş ülkelerdeki anlayışa geçilmekte, merkezi idarenin görevleri sayılmakta, diğer tüm görevler yerel idareye verilmektedir.

Diğer bir önemli değişim, performanstır. Bürokratik anlayışımız icraatları sorgulamakta, ihmalleri gözardı etmektedir. Bu da bürokratların sorgulanmamak için icraat yapmamayı tercih etmelerine yol açmaktadır. Şimdi bu değişiyor. Sadece icraat sorgulanmayacak. Bunun yanı sıra ihmal de sorgulanacak. Bunun sonucunda da artık "Bu gün git yarın gel" anlayışı tarihe karışacaktır. Çünkü işleri zamanında yapmayan bürokrat hesap vermek zorunda kalacaktır. Performans, sadece bürokratın icraatı ile sınırlı değildir. Yönetimin tüm işlemlerini kapsamaktadır. Artık yatırımların maliyet ve getirisi hesaplanacak ve ancak verimli görülürse yatırım yapılabilecektir.

Bir diğer önemli değişim de "katılım"da yaşanmaktadır. Artık temsili demokrasi katılımcılıkla zenginleştirilecektir. Üniversiteler, sivil toplum örgütleri, meslek teşekkülleri Belediye Meclisi ve İl Genel Meclisi toplantılarına katılarak görüş beyan edebilecektir. Muhtarlar da kendi aralarında seçecekleri temsilcileri bu meclislere gönderecektir.

Denetimde de değişiklikler geliyor. Siyasi otoritenin keyfi denetimi kaldırılmakta, yargı denetimine geçilmektedir.

Ülkemizde kamu reformu yapılması kaçınılmaz bir zaruret midir? Kamu yönetiminde yeniden yapılanma/reform çalışmalarına sebep olan unsurlar nelerdir?

Kamu yönetiminde reformun kaçınılmazlığı hususunda tüm aktörler hemfikirdir. Bu reform ihtiyacı 1960'lı yıllardan beri tartışılmaktadır. Benim hazırlamış olduğum rapor, Mehtap Raporu, DPT Raporları, Meslek Teşekkülleri ve Sivil Toplum Örgütleri raporları ve ANAP, CHP gibi partilerin programlarında bu husus sürekli gündeme getirilmektedir. Kamu reformunu kaçınılmaz kalan unsurları şu başlıklar altında inceleyebiliriz.

A- ÜÇ AÇIK

•Bütçe Açığı: Kaynak israfı, gelir- gider dengesizliği

•Güven Açığı: Halkın kamu kurumlarına güvensizliği

•Performans Açığı: Verimsiz çalışma

B- BEKLENTİLERİN ARTMASI

Vatandaş sadece temel ihtiyaçlarını değil, sosyal, kültürel ihtiyaçlarını da talep ediyor. Bu talebinde kalite, verimlilik ve etkinliği de arıyor.

C- YERELLEŞME TRENDİ

Küreselleşme ile birlikte güçlenen yerelleşme kaçınılmaz bir gelişmedir. Artık yerel idareler temel alınarak düzenleme yapılmalıdır.

D- KENTLEŞME

Ülke nüfusunun % 72'si belediye sınırları içinde yaşamaktadır. Bu da belediyelerin güçlendirilmesini şart kılmaktadır.

E- DEMOKRATİK KÜLTÜRÜN GELİŞMESİ

İnsanlar sadece seçimden seçime etkin olmayı kabul etmiyor. Karar mekanizmalarına katılım, şeffaflık ve hesap sorma hakkı istiyor.

F- AB SÜRECİ

AB mevzuatı, yerel yönetimlerin güçlendirilmesi şart koşuyor.

Reform tasarısında yerel yönetimlere ne tür yetkiler veriliyor? Reform tasarısı yerel yönetimlere nasıl yansıyacak?

Tasarının kanunlaşması durumunda daha güçlü,

Tasarıya yönelik direnç, yetkiyi elinden bırakmak istemeyen bürokrasinin direncidir. Saltanatının yıkılmasını istemeyen bürokratik elit her yoldan direnmektedir. Bu direnç kırılmalıdır. Millete hizmetin önündeki engelleri kaldırmak, milletin temsilcilerinin görevidir.

daha fazla yetki ve kaynağı olan, daha katılımcı ve şeffaf belediye yönetimi söz konusu olacaktır. Merkezi idareye bağlı görev ve yetkiler, bina, araç-gereç ve kadrolar belediye ve il özel idarelerine devredilecek.

Demokratikleşme açısından yerel yönetimlerin önemi nedir?

Karar alımında ve karar alıcıların seçiminde halkın katılımına imkan tanındığı için, demokratik kültürün gelişmesine olumlu katkılar sağlamaktadır. Bu sebeple, yerel yönetimler 'demokrasi okulu' olarak kabul edilirler. Yerel halkın, yerel yönetimler aracılığı ile yönetime katılması, kırsal alanda yaşayanların devlet işlerine alakasız kalmalarını, kötümserliği ve pasifliği önler. Vatandaşın, kendisini ilgilendiren konularda yerel yönetimler aracılığı ile söz sahibi olması ve kendi temsilcilerini kontrol edebilmesi, siyasi entrika ve kötü yönetimi ıslah etmede oldukça etkili olabilir.Yerel yönetimlerin, yerel topluluğu oluşturan bireylere, kendi gereksinimlerini ve sorunlarını daha iyi tanıyıp, kavrama ve karar verme, sorunları çözme gibi alışkanlıklar kazandırdığı bilinmektedir. Yerinden yönetim sisteminin, demokrasinin değerlerine uygun bir sistem olması dolayısıyla, bireylerin gelişmesine katkısı olmaktadır. Yerel yönetimler, mahalli sorunların yerel meclislerle daha sabır ve anlayışla tartışılmasına imkan vereceğinden, teşhisler daha gerçekçi ve güvenilir olur.

Gündemdeki yerel yönetimler reformunun önerdiği değişim kimin özgürlük alanını genişletmeye yönelik?

Reform ile özgürlük alanı genişleyecek olan bireydir. Artık kararlara daha etkin katılabilecek, hizmet onun gözetimi altında yapılacak ve sürekli bilgilendirilerek değerlendirmeleri alınacaktır. Bireyden yerele uzanan bir özgürlük alanı genişlemesi söz konusudur.

Yerel yönetimler ve kamu reformunun, merkezi ve yerel idare arasında kalan halka ne gibi faydası olacak?

Vatandaş artık işini Ankara'dan takip etmek zorunda kalmayacak. Kendi seçtiği yöneticilerden hizmet isteyecek ve talepleri dikkate alınmak zorunda kalınacak.

Tasarıda geçen "Halk Denetçisi"nin fonksiyonu nedir?

Halk denetçisi ya da diğer adıyla 'Ombudsman', arabulucu, hakem anlamına gelmekte ve vatandaş ile devlet kurumları arasında arabuluculuk, hakemlik yapan kişi anlamında kullanılmaktadır. Günümüzde 90'a yakın ülkede çeşitli şekillerde ombudsman sistemi kullanılmaktadır. Ombudsmanların bir kısmı uluslararası, bir kısmı ulusal ve bir kısmı da yerel düzeyde çalışmaktadır.

Ombudsmanın yargı ve idare üzerinde denetim yetkisi bulunmaz (İsviçre hariç); sadece araştırma yapabilir. Buna karşılık, hukuka aykırılık, adaletsizlik, haksızlıklara karşı çözüm önerme, taraflar arasında arabuluculuk yapma yetkisine sahiptir.

Ombudsman, şikayet sahibini dinler, konuyu araştırır, şikayet edilen idare ile görüşür, taraflara çözüm öneriler sunar ve takip edecekleri yolları açıklar. Ombudsmanlık sistemi sayesinde yargıya başvurular azalmakta, problemlere daha kısa zamanda çözümler bulunabilmektedir.

Akredite medyamız bundan tam sekiz yıl önce yazılmış olan makalesinden hareketle, Başbakanlık Müsteşarı Ömer Dinçer'e fena yüklendiler. Bunun nedeni sizce ne?

Burada amaç üzüm yemek değil bağcıyı dövmektir. Hükümetin başarılı icraatları karşısında muhalefet yapamayan çevreler, eski defterleri karıştırmaktadır. Müflis tüccar eski defterleri karıştırırmış. Bu da bizde muhalif çevrelerin iflasını göstermektedir.

Bu reform yasa tasarısına itirazlar üniter yapıya yönelik endişeler gibi bazı konulara yoğunlaşmıştı, Sizce ne kadar haklı ve gerçekçi bu endişeler?

Üniter yapıya yönelik itirazların hiçbir haklılığı yoktur. Üniter yapıya yönelik endişeleri anlamak mümkün değildir. Çünkü, reform tasarısında ülke siyasi yapısını değiştirmeye yönelik hiçbir düzenleme bulunmamaktadır. Bilindiği gibi, ülkemizdeki kamu yönetimi merkezi yönetim ve yerel yönetimler olarak ikili yapı üzerinde kurulmuş bulunmaktadır. Yerel yönetimler ise, siyasi yerel yönetimler değil, idari yerel yönetimlerdir. Siyasi yerel yönetimler, kanun yapma yetkisine sahip idarelerdir ve kendi sınırları içerisinde Anayasa'ya aykırı olmamak üzere yasa çıkarabilir ve bu yasayı uygulayabilirler. İdari yerel yönetimlerin ise yasa çıkarma yetkisi yoktur ve Millet Meclisi'nce çıkarılan yasalara göre hizmet sunarlar.

Dolayısıyla da merkezi idarenin gözetim ve denetimine tabidirler. Yani, kamu yönetiminde "idari bütünlük" esastır.

Reform tasarısında yerel yönetimlere yasama yetkisi verilmediği gibi, merkezi idarenin gözetimi ve denetimini de artırarak sürdürmektedir. Yerel yönetimlerce yapılacak hizmetlerin genel politikalarını, usul ve esaslarını ve hatta standartlarını belirleme yetkisi bile merkezi idarede bulunmaktadır. Bu durumda, yerel yönetimler merkezi idarece belirlenen çerçevede hizmet sunan kamu tüzel kişilikleri olarak görülmektedir. Bu gerçeğe rağmen üniter yapıya ilişkin endişeler üretmenin haklı hiçbir gerekçesi bulunmamaktadır. Hatta, hizmet standartlarını bile merkezi idarenin belirlemesi, bırakın üniter yapıya yönelik endişeleri giderecek düzenleme olmasını, yerel yönetimlerin demokratik yapısına bile gölge düşürecek bir gelişmedir.

Bu tasarı ile 80 yıllık halktan kopuk merkezi idarenin, iradenin (bürokratik elitin) elindeki birçok yetki ve kazanımı kaybedecek, uzun yıllardan beri gerçekleştirilememesinin ve şimdi sert tartışmaların, eleştirilerin olmasının sebebi sizce bu mu?

İfadenize katılıyorum. Bugünkü direnç, yetkiyi elinden bırakmak istemeyen bürokrasinin direncidir. Saltanatının yıkılmasını istemeyen bürokratik elit her yoldan direnmektedir. Bu direnç kırılmalıdır. Millete hizmetin önündeki engelleri kaldırmak, milletin temsilcilerinin görevidir.

BTvizyon TOPLANTILARI

Size, iş süreçlerinizdeki teknoloji kullanımı ve yararları konularında etkin olacak bilgi paylaşım ortamını getiriyoruz.

Eğer...

- Rekabet ortamında ön sıralarda yer almayı hedefliyorsanız,
- Mevcut kaynaklardan en fazla verimi elde etmek istiyorsanız,
- Müşteri memnuniyeti sizin için önemliyse,
- Kurumunuz için elektronik iş yöntemleri geliştiriyorsanız,

Siz de BTvizyon Toplantıları'na katılmalısınız...

www.btvizyon.com.tr

Davetlisiniz...

"BTvizyon Toplantıları" 2002 ve 2003 yıllarında bilgi paylaşımı ve tanıtım olanakları ile İstanbul ve Ankara'da 5000 üzerinde karar vericiyi buluşturdu. Şimdi sıra Konya'da...

8-9 Nisan tarihlerinde Konya Hilton Hotel'de gerçekleşecek olan BTvizyon Toplantıları'na davetlisiniz...

Aşağıdaki formu doldurarak (212) 212 31 21 nolu faksa yollamanız yeterli olacaktır.

KONYA
8-9 Nisan
Hilton Hotel

Kayıt Formu

Adı-Soyadı :.....

Şirket :.....

Ünvan :.....

Adres :.....

.....

Telefon :.....

Faks :.....

e-posta :.....

İmza :.....

KTO *işbirliği ile*

interpro

İnterpro Yayıncılık, Araştırma ve Organizasyon Hizmetleri A.Ş.
Gazeteciler Mah. Sağlam Fikir Sok. No: 23 Esentepe 34394 İstanbul
Tel: 0212- 212 31 22 Faks: 0212- 212 31 21 btvizyon@interpro.com.tr

M.LÜTFİ ARSLAN
arslan@medyapazari.com

PARA SAVAŞI

EURO DOLAR'I ALTEDEBİLECEK Mİ?

Euro, AB bünyesinde 1999 başında elektronik bir para birimi olarak başladı. 2002 başından itibaren ise dolaşıma girdi. Tek bir Avrupa piyasası oluşturma amacıyla çıkarılan euro başlangıçtan bu yana iki büyük şansızlık yaşadı. Birincisi Kasım 2002'de Fransa ve Almanya'nın izlenmesi gereken mali tedbirleri ihlal etmeleri bu yeni değişim biriminin itibarına yönelik soru işaretleri doğurdu. İkincisi ise üç ülkenin, Danimarka, İsveç ve İngiltere'nin bu para birimine geçmeyi reddetmeleriydi.

Euronun değeri 2001 ortalarından itibaren artmaya başladı. Biraz da ABD'nin dış ticaret açığı yüzünden değeri düşen doların da etkisiyle 2004 Ocak'ında euro en yüksek seviyesine ulaştı.

Euro doların tahtını sallıyor mu?

Euro'nun alternatif bir para birimi olarak doların tahtını sallaması ABD'nin sadece doların hakimiyetinden faydalanarak elde ettiği ekonomik üstünlüğü ve avantajı kaybetmesi anlamına gelecek. İthalatın maliyeti artacak, ihracatın getirisi düşecek. Elinde dolar tahvilleri tutanlar, bu varlıkları ellerinden çıkarmak istemeleri ABD'yi dış ticaret açığını finanse etmek için çok daha yüksek maliyetlere katlanmak zorunda bırakacak. Daha fazla para basma lüksü de ortadan kalkacak, çünkü bu durumda paranın değeri düşecek, enflasyon oranı fırlayacak ve yabancıların ellerinde dolar tutmama eğilimi güçlenecek.

Mesela OPEC'in petrol satışlarını dolar ile değil de euro ile yapmasının ABD'yi ne kadar büyük bir sıkıntıya sokacağı açık. Bu tür bir kararın özellikle Ortadoğu ülkelerinin ekonomik çıkarları için büyük faydaları olacak. Ama ABD çıkarlarının yönlendirdiği ekonomi-politik bunun gerçekleşmesine imkan tanımıyor.

Bir think-tank kurluşu olan US Council on Foreign Relations'dan Yusuf İbrahim'in CNN'e verdiği demeç bu noktada en önemli rolü kimin oynadığını gösteriyor: "Suudiler OPEC içerisindeki petrol fiyatlarını belirleyici konumdalar ve eğer, diğer OPEC ülkeleri ile beraber hareket ederek, mesela petrol fiyatlarının euro ile belirlenmesini istese, bu ABD ekonomisini çok ciddi anlamda sarsar' diyor. Yine ABD'nin Suudi Arabistan eski büyükelçilerinden birisinin ABD Kongresi'nde söylediği şu sözler bunu teyid eder mahiyette: 'Tarihte Suudilerin dostluğumuz çerçevesinde yaptıkları en önemli şeylerden bir tanesi petrolün dolarla satışında ısrar etmeleri oldu. Böylece, ABD Hazinesi para basıp petrol

Euro ile dolar arasında muhtemel bir savaşta her iki tarafın ekonomik büyüklüklerinden daha ziyade siyasi güçleri rol oynayacak. Bu çerçeveden bakıldığında AB'nin alması gereken çok mesafe var. Hem birlik bünyesinde tek sesliliği sağlaması, hem de euroya destek çıkacak diğer ticari blokların desteğini alması gerekiyor.

satın alabilir ki bu başka hiçbir ülkenin sahip olmadığı bir avantajdır. Diğer para birimlerinin kuvvetlenmesi ve ilişkilerdeki gerginlikle, geçmişte olduğu gibi bundan sonra da Suudi Arabistan'dakilerin ABD'ye niçin çok nazik olmaları gerektiğine dair soru sormayacakları konusunda şüphelerim var."

Euro-dolar savaşı

Euro'nun dolar ile bir savaş içerisinde mi? Bunun böyle olduğunu ifade edenlerin en büyük gerekçelerinden birisi Kasım 2000'de petrolünü euro karşılığı satma kararı alan Irak'ın tutumuna ABD'nin verdiği tepkiydi. ABD'nin Irak'a saldırmasının altındaki temel sebebin bu olduğunu iddia edenler Irak gibi petrol satışlarını euro ile yapma niyetlerini açığa vuran diğer iki OPEC üyesine (İran ve Venezuella) yönelik ABD politikalarına da dikkat çekiyorlar. Bilindiği gibi İran Bush'un 'şeytan ekseni' olarak adlandırdığı ülkelerden birisi. ABD, Venezuella'da ise başarısız bir darbe girişimini desteklemişti. İran, 2002 yılı içerisinde merkez bankasında bulunan rezervlerinin önemli bir kısmını euroya çevirdiğini açıkladı. Diğer taraftan bir diğer şeytan ekseni ülkesi olan Kuzey Kore Aralık 2002'de tüm ticari işlemlerinde resmi olarak doları bırakıp euroyu kullanacağını açıkladı. Çin ise aynı şekilde euro rezervlerini artırma kararı aldı. Ama bütün bunların euronun doların küresel hegemonyasını sarsacak bir hacme ulaştığını söylemek zor. Ortada dolara diş bileyen ama açıktan yapacağı bir muhalefet hareketinin kendisini vuracağını düşünen sinsi oyuncular (Çin ve Rusya) ile ABD'nin düşman ilan ettiği ülkeler olmak üzere iki grup var. Birincilerin izlediği bekle-gör politikası, ikincilerin oluşmasını umdukları etki alanını daraltıyor.

Peki ileride ne olacak?

Teoride, para rejiminin arz talep dengesi ile belirlendiği söylenir. Halbuki bugünün dünyasında dolar hegemonyası adı verilen sistem şu cümle ile özetleniyor: 'ABD dolar, dünyanın geri kalanı ise dolarla satın alınacak mal ve hizmet üretiyor.' Euronun önem kazanmasında doların bu hegemonyasından rahatsızlığın rol oynadığı açık. İki para birimi arasında gizli kapaklı süren hakimiyet savaşında bu anlamda arz-talep dengesi dışında bir takım faktörler rol oynuyor.

London Business School'dan Richard Hortes and Helene Key 'Uluslararası Bir Para Birim Olarak Euro'nun Ortaya Çıkışı' adlı makalelerinde finansal piyasaların bütünleşmesi, derinleşmesi ve daha likidite hale gelmesi ve işlem maliyetlerinin düşmesi ile euro varlıklarının daha tercih edilir hale geleceğini bunun da uzun vadede euronun doların popülaritesini yakalamasını ve hatta geçmesi şeklinde bir sonuç doğuracağını ifade ediyorlar. Fakat bu görüşü eleştiren Paul De Growe gibi iktisatçılar AB'nin mevcut büyüklüğünün veya ekonomik büyüme hızının euronun doların tahtını ele geçirmesine yeterli olmayacağını savunuyorlar.

Bush'un saldırgan politikaları Ortadoğu'da zaten olmayan istikrarın daha da kötüleşmesine yol açtıkça başta AB, 'Şeytan Ekseni' ülkeleri ve Rusya olmak üzere birçok ülkenin tepki vermesi muhtemel. Nitekim merkez bankalarından euro rezervlerinin artırılması, OPEC nezdinde petrol satışlarının euro ile yapılmasına yönelik isteklerin daha yüksek sesle ifade edilmesi bu tepkinin yansımaları olarak ortaya çıkıyor. Şurası bir gerçek: Euro ile dolar arasında muhtemel bir savaşta her iki tarafın ekonomik büyüklüklerinden daha ziyade siyasi güçleri rol oynayacak. Bu çerçeveden bakıldığında AB'nin alması gereken çok mesafe var. Hem birlik bünyesinde tek sesliliği sağlaması, hem de euroya destek çıkacak diğer ticari blokların desteğini alması gerekiyor. Bunu sağlayıncaya kadar anlaşılan o ki euro, siyasi manevraların göbeğinde aba altından gösterilen bir sopa ya bir şantaj aracı olmaya devam edecek. Bir de ABD'nin hegemonyasını kırmak isteyenlerin yolunu beklediği bir sevgili...

M.LÜTFİ ARSLAN
arslan@medyapazari.com

DOLAR NİÇİN DÜŞÜYOR?

Dolar düşüyor, Euro yükseliyor. ABD memnun, AB kaygılı. Düşük dolar hayır mı getirecek felaket mi?

Dolar yaklaşık 2002'nin başından beri düşüyor. Dolar düştükçe, daha çiçeği burnunda bir para birimi olan euronun değeri yükseliyor. Haziran 2001'de 1 Euro sadece 84 cent idi. Geçen hafta ise 1.20 doları geçti. Dolarda % 31'lik düşme anlamına gelen bu gelişme Euro'nun ise % 44 artması anlamına geliyor. Dolar niçin düşüyor? Ya da euro neden yükseliyor? Normalde kuvvetlenen bir ekonominin parasının da kuvvetlenmesi gerektiğini düşünürsek bütün bu olanlar ABD ekonomisinin zayıfladığına mı delil? Ya da AB ekonomisinin güçlendiği anlamına mı geliyor? Halbuki ABD ekonomisi 2002 yılında girdiği durgunluktan çıkmış gözüküyor. AB ve Asya ekonomilerine göre daha iyi bir durumda olduğu ifade ediliyor.

İşin bir diğer ilginç yanı da paralarının değerinin düşmesinden rahatsız olması gerekenlerin tam tersine memnun olmaları. Evet ABD, düşük dolardan rahatsız değil, aksine gayet bilinçli bir şekilde 'düşük dolar' politikası izliyor. AB ise değerlenen eurodan rahatsız. AB'li yetkililer, geçen hafta 6-7 Şubat tarihleri arasında Boca Raton'da yapılan G-7 toplantısında bununla ilgili bir karar alınmasını bile istediler. Ama ABD'nin ve büyük Asya ülkelerinin böyle bir derdi olmayınca girişim sonuçsuz kaldı. Aldıkları cevap muhtemelen, 1971'de, dönemin ABD Hazine Bakanı John Connaly'nin dolardan rahatsızlıklarını ifade eden diğer ülke yetkililerine söylediği gibiydi: 'Tamam bu bizim paramız, ama sorun da sizin sizin sorununuz.'

Dolar neden önemli?

Doların düşmesi neden bu kadar önemli? Çünkü dolar kendisi önemli bir para birimi. Hatta ABD'nin parası olmaktan çıkıp küresel bir para birimi olduğu bile söylenebilir. Dünya yüzündeki dolarların yarıdan fazlası ABD dışında. Yine aynı şekilde ABD devlet tahvillerinin yaklaşık yarısı diğer ülkelerin merkez bankaları tarafından tutuluyor. Hong-Kong kendi dolarını, Arjantin ise pezosunu ABD dolarına göre ayarlamış durumda. Ekvator ise daha kesin bir çözüm bulmuş: Para birimini ABD doları yapmış.

Doların hakimiyeti o kadar belirgin ki altından bu yana hiçbir değişim aracı bu kadar popüler olmamıştı. Altının standart olarak kabul edildiği günlerde merkez bankaları altın rezervlerine göre para arzını ayarlarlardı. Bugün ise doların standart para birimi olduğu bir dünyada bankaların daha çok para basması ancak dolar rezervlerini artırmalarına bağlı. Sınırlar arasında ne kadar çok ticaret yapılırsa yine o kadar çok dolara ihtiyaç duyulacak.

Son yapılan tahminlere göre ABD'nin dünyaya yaklaşık 2,7 trilyon dolardan fazla borcu var. Amerika'nın 500 milyar dolarlık ticaret açığı her sene dolar dolaşımına bu miktarda paranın eklenmesi anlamına geliyor. Eğer ABD dizginleri çekecek olursa

bir likidite sorununun doğması işten bile değil. Merkez bankalarındaki para rezervlerinin yaklaşık üçte ikisi dolar cinsinden. Tüm dış ticaret işlemlerinin beşte dördü dolarla yapılıyor. Dünya ihracatının yarısı dolarla gerçekleştiriliyor. Önemsiz gözükse de bir ayrıntı daha: Tüm IMF yardımları da dolarla yapılıyor. Dolar basmanın ABD için bir maliyeti yok. Sanal olarak bastığı kadar mal ve hizmet satması anlamına geliyor.

Dolar düşüyor çünkü...

Düşük dolar 2002 yılının başlarında o dönemlerde zayıflayan ABD ekonomisinin bir sonucu olarak görülüyordu. Doların kıymeti düştükçe Japonya, Çin ve diğer Asya ülkelerinin merkez bankaları kendi paralarını dengede tutmak için dolar tahvilleri satın aldılar. Bu şekilde 2003'te ABD dış açığının yarıdan fazlasını finanse etmiş oldular. Bunu niçin yaptılar peki? Tüketim çılgını Amerikalıların kendi mallarını satın almaya devam etmelerini istiyorlardı. Uzmanlara göre, tahvillerinin daha az getirisi olduğu halde daha çok satılması ABD'nin işine gelse de bu ABD'nin içmesi gereken acı ilacı sadece geciktirecek. Çünkü ödemeler dengesi açığının kapatılabilmesi için iç tasarrufların artırılması gerekiyor. Eğer ödemeler dengenizdeki açık büyüyorsa normal olan, açığı kapatabilmenizi sağlayacak parayı artan riskten dolayı ancak yüksek maliyetlerle bulabilmektir. Halbuki Asya ülkelerinin kendi ekonomilerine yönelik kaygılarla (ki üretim fazlalarını satacak dış pazar bularak ekonomik büyümelerini sürdürmek istiyorlar) ABD tahvillerini risk-gelir dengesine bakmadan satın almaya devam etmeleri ABD ekonomisine vermesi gereken ikazı vermiyor. Bu anlamda doların düşüklüğü hem ABD hem de Asya ülkelerinin işine geliyor. Ama bu menfaat ilişkisi ilelebet devam eder ve ABD devlet tahvillerini satına almaya devam edenler bu arzularını korurlar mı bilinmez.

ABD mutlu, AB rahatsız

ABD'nin bir girişimde bulunmamasının nedenleri gayet açık: İhracat ve karlar artıyor, yeni iş alanları açılıyor. Tek korku düşen paranın enflasyonist etki doğurabileceği korkusu olabilir ki bu da hem kapasite kullanım oranlarını düşüklüğü ve hem de düşük enflasyon (yıllık %1.3) yüzünden uzak bir ihtimal olarak gözüküyor.

Avrupa ise doların düşmesinin Euro'yu fazla olumsuz etkilemesinden şikayetçi. Çünkü fazla değerlenen euro Avrupa'nın rekabet gücünü kırıyor. ABD'nin büyüyen dış açığı nedeniyle dolar değer kaybederken Çin'in ve kısmen de Japonya'nın dolar satın alarak bu düşüşe karşı koymaları dolardaki düşüşün etkisinin hemen tümüyle euro'ya yansımasına yol açıyor. Avrupa'nın mevcut dengeler içerisinde buna karşı koyacak gücü ise henüz yok.

AB büyümekten korkuyor

Peki dolar ile euro arasındaki bu değer değişimleri neden bu kadar önemli? Doların kuvvetli olması ödemeler dengesini, sermaye akışlarını, büyüme hızlarını, karları, hisse senetlerinin fiyatlarını, faiz oranlarını ve hatta ekonomilerin görece büyüklüklerini bile etkiliyor. AB'nin gayri safi milli hasılası 2001'de ABD'nin sadece %60'ı kadardı. Şu anki değişim oranları aynı kalırsa bu oran %80'lere tırmanacak. Hele bir de İngiltere, İsveç ve Danimarka ekonomileri de eklenirse AB'nin şimdiden ABD'den daha büyük bir ekonomiye sahip olacağı açık.

Son yapılan tahminlere göre ABD'nin dünyaya yaklaşık 2,7 trilyon dolardan fazla borcu var. Amerika'nın 500 milyar dolarlık ticaret açığı her sene dolar dolaşımına bu miktarda paranın eklenmesi anlamına geliyor. Eğer ABD dizginleri çekecek olursa bir likidite sorununun doğması işten bile değil.

Ne var ki Avrupa buna henüz kendisini hazır hissetmiyor. Rahatsızlığının altında yatan sebeplerden bir tanesi bu. Euroland sakinleri düşük dolardan çekiniyor çünkü bu kendi şirketlerinin rekabetçi güçlerini yitirmesine neden oluyor. Gerçi bazılarına göre, eğer Avrupa Merkez Bankası doğru müdahalelerde bulunabilirse tam tersi bile olabilir. Ama bu bankanın faiz oranlarını indirmekteki isteksizliğinin de buna engel olduğu paylaşılan bir kanaat.

Amerikan'ın ahlaksızlığı mı hayrı mı?

AB'yi rahatsız eden düşük dolar trendinin 'Amerikanın ahlaksızlığı' olarak niteleyenler olduğu gibi aksine bunun son dönemde görülen dünya ekonomisindeki gelişmenin ana sebeplerinden birisi olduğunu iddia edenler de bulunuyor. Bir de doların düşmesinden daha ziyade fazla kuvvetli bir doların dünya ekonomisine zararlı olduğunu ileri sürenler var. Bunlar doların daha da düşmesi gerektiğini savunuyorlar. Düşük dolardan sadece ABD ekonomisinin değil, dünya ekonomisinin de yarar göreceğini ifade ediyorlar ki gerekçeleri de halihazırdaki ABD dış ödemeler açığının dünya ekonomisine yönelik en büyük tehdit olduğu şeklinde. ABD'nin dış ticaret açığı gayrisafi milli hasılasının %5'i kadar. Bir çok ekonomiste göre ABD ekonomisinin dolayısıyla da dünya ekonomisinin selameti için bu oran %0,5'e kadar inmeli.

Küresel petrol ticaretinde doların hakimiyeti açık Fakat şimdi bir rakibi var

Petrolü euro ile almaya ne zaman başlayacağız?

Petrol ticareti, ister Norveç'ten Hollanda'ya, ister İngiltere'den Bermuda'ya, isterse de Bahreyn'den Bangladeş'e olsun, ABD doları ile yürütülüyor. Petro-dolar bağlantısı dünya ekonomisinin jeo-politik çıkarlara göre şekillenen temel bir taşı. Petro-dolarların sürekli dönüşümü yoluyla yüksek petrol fiyatları ABD'nin devasa açıklarını kapamasına yardımcı oldu. Fakat geçtiğimiz sene 'petroeuro'nun yükselişini gördük. Gerçekte, ekonominin normal koşulları ABD için geçerli değil. Sebep, doların uluslararası rolü. Dünya çapında yaklaşık 3 trilyon dolar civarında bir para sürekli dolaşarak ABD'nin sürekli hale gelmiş açıklarını kapatmasına hizmet ediyor. Dünya ticaretinin üçte ikisi dolarla yapılıyor. Merkez bankalarının rezervlerinin yaklaşık üçte ikisi dolar cinsinden. Petrol piyasalarındaki dolar hakimiyeti, başka bir takım faktörlerle birlikte ABD ekonomisinin performansının başlıca nedenlerinden bir tanesi. Petrol ithal etmek isteyen ülkeler bunu dolarla yapmak zorunda. Petrol ihracatçıları da aynı şekilde rezervlerini, ödemeyi aldıkları para biriminde tutuyorlar. Bu petro-dolarları doğrudan ABD ekonomisinde yatırıma dönüştürmek sıfır tedavül riski ile mümkün oluyor.

Bu yüzden ABD, enflasyonun yükselmesi korkusunu duymaksızın vergi indirimlerini, artan askeri harcamalarını ve ithalatını karşılamak için para basmaya devam edebiliyor. Küresel para biriminin muhafızının son çare olarak devalüasyona gitme şansı da var ki bu da ABD'nin ekonomik sıkıntılarını uluslararası ihracatçıların çekmesi demek. Bu muhtemelen küresel ekonominin bedava ekmeği anlamına geliyor.

Ama artık euro var. İlk yürürlüğe girdiğinde, rezerv tedavül statüsünün ganimetlerini paylaşmak ve müşterek otoritesini ilan için çeşitli abartılı iddialar ortaya atıldı. Ama bunun bedelini ilk günlerdeki hızlı düşüşle ödedi. Fakat bu para birimi o günden beri kendini ispat etti ve euro-petrol olup olmayacağı tartışmalarını yeniden gündeme taşıdı. Aslında, artık olmaya başladı da.

Üçte ikisi ABD şirketleri tarafından kapatılan Irak petrolü artık sadece euro ile alınabiliyor. Küresel Enerji Çalışmaları Merkezi'nden Fazıl Çelebi 'Irak hükümetinin yaptığı petrol fiyatının belirlenmesinde euronun doların alternatifi olabileceğini göstermek amacını güden politik bir manevraydı' diyor.

Bu karar euronun tarihi bir düşüşle $0.82'ye kadar gerilediği Ekim 2000 tarihinde alınmıştı. Takip eden %30'luk yükselmenin Irak'a BM Petrol Karşılığı Yiyecek Yardımı programında oldukça yardımı dokundu.

Bir müddet sonra, Ürdün Irak'la euro üzerinden bir ticari anlaşma imzaladı. Geçen sene bir OPEC toplantısında üst düzey bir İranlı yetkili olan Javad Yarjani şunları söyledi: "Ortadoğu ile AB arasında ikili ticari anlaşmalar arttıkça petrolü euro ile alıp satmak daha uygun gözüküyor. Bu iki blok arasındaki ticari değişimin ve Ortadoğu'da ihtiyacı hissedilen Avrupa yatırımlarının çekimin hızlanmasına yardımcı olacak."

Yarjani'ye göre 'kritik soru euronun değeri ve istikrarı ve AB'deki diğer ülkelerin bunu adapte edip edemeyecekleri.'

Sorudaki ilk nokta cevaplanmaya başladı. İkincisinde ise kastedilen İngiltere ve Norveç'in durumu. Şayet bu iki ülkeden birisi Euro Birliği'ne katılırsa, OPEC içindeki üyeleri teşvik edecek bir euro hakimiyetine giden süreç başlayabilir.

Euronun yükselen değeri, TotalFinaElf ve Shell gibi başlıca Avrupalı petrol şirketlerinin yakın finansal çıkarları için yeniden değerlendirmelere yapmalarına sebep oluyor. Geçtiğimiz sene her iki şirket de, karları euro üzerinden hesaplandığı için doların düşmesi ile karlarının dibe vurduğunu gördüler. OPEC'e üye ülkeler de aynı şekilde euroya geçmekle büyük avantajlar elde edecekler. Euronun kullanıldığı bölge dünyada en çok petrol ithal eden bölge. Ortadoğu ithalatını %45'ini bu bölge yapıyor. ABD'li enerji uzmanları ABD'li petrol şirketlerinin satışlarını değeri artan bir para birimi üzerinden yapmalarının kendi faydalarına olduğunu söylüyor.

İran ve Rus meclisleri petrol satışlarını euro ile yapma üzerine müzakereler yaptılar. Geçen sene, Rusya Almanya ile petrol hisselerini euro üzerinden değişimi üzerine bir sistem kurulması üzerine görüşmüştü. Bazı ölçümlere göre dünyanın bir numaralı petrol üreticisi olan Rusya, petrodolarla dolup taşıyor ama ticaretinin büyük çoğunluğunu AB ile yapıyor. Bu ülkenin döviz rezervleri geçen sene rekor bir seviyeye ulaşarak 50 milyar dolara ulaştı.

Mevcut durumda, Avrupalı tüketiciler petrol ile dolar arasındaki bağlantıdan istifade ediyorlar. Euronun değer artışı, aslında, petrolün fiyatındaki artışın çoğunu ödedi. Ne var ki bu, Fransa ve Almanya'da 2000 güzünde zayıf euro ile yüksek petrol fiyatları kombinasyonu sonucu oluşan yüksek fiyatlarında sonucuydu. ABD'li tüketicilerin böyle bir derdi yok, çünkü döviz riskleri yok.

Petrol fiyatlarının euro ile belirlenmesi görüldüğü gibi büyük bir kazananlar listesi ortaya çıkarıyor ama geçiş yavaş seyrediyor. Yarjani "1970'lerin başından beri muhtelif zamanlarda, özellikle de doların zayıfladığı dönemlerde petrol yöneticileri bunu tartıştı. Çıkan fikirler uzun dönemli, bazı üyelerin çeşitli ticaret blokları ile olan stratejik ve ticari ilişkilerine dayalı olması eğilimi ağır bastı" diyor. Bu, ABD'nin, OPEC içerisinde taviz vermez bir müttefiği olan Suudi Arabistan'ın ağır basan etkisini ifade eden örtülü bir gönderme.

Etkili bir kurum olan US Council on Foreign Relations'dan Yusuf İbrahim CNN'e verdiği demeçte 'Suudiler OPEC içerisindeki petrol fiyatlarını belirleyici konumdalar ve eğer, diğer OPEC ülkeleri ile beraber hareket ederek, mesela petrol fiyatlarının euro ile belirlenmesini istese, bu ABD ekonomisini çok ciddi anlamda sarsar' diyor.

Geçen sene ABD'nin Suudi Arabistan eski büyükelçisi ABD Kongresi'nde bir komiteye şunları söyledi: 'Tarihte Suudilerin dostluğumuz çerçevesinde yaptıkları en önemli şeylerden bir tanesi petrolün dolarla satışında ısrar etmeleri oldu. Böylece, ABD Hazinesi para basıp petrol satın alabilir ki bu başka hiçbir ülkenin sahip olmadığı bir avantajdır. Diğer para birimlerinin kuvvetlenmesi ve ilişkilerdeki gerginlikle, geçmişte olduğu gibi bundan sonra da Suudi Arabistan'dakilerin ABD'ye niçin çok nazik olmaları gerektiğine dair soru sormayacakları konusunda şüphelerim var."

Acaba euro 'şeytan ekseni' ile 'sinsi eksen' arasındaki kayıp halka mı? Euro, birincide alkışandı, ikincisinde keşfedildi. State Street tarafından yapılan bir araştırma gösteriyor ki euro geçtiğimiz Ağustos'tan itibaren doların kaybettiği 'güvenlikli bölge' statüsünü kazandı. Muhtemelen bu kayış geçici bir vakıa. Petro-eurolar bunu değiştirebilir.

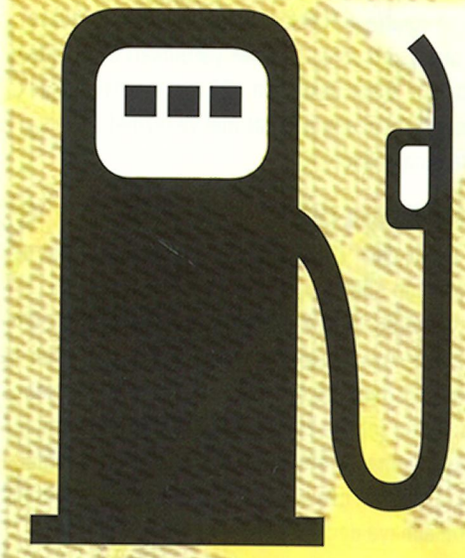

THE OBSERVER

Hilton Konya | Sağlık Kulübü

Hayatı Yakalamak Şimdi Çok Kolay!

6 Taksitle

Farklı Üyelik Tipleri ile
Kendinize En Uygun Tercihi Yapın.
Sağlıklı Bir Yaşam Tarzına
Hemen Adım Atın.

advantage axess KOÇBANK

Kredi Kartlarına 6 Taksit

221 50 18

AHMET ŞEKEROĞLU
KSO Yönetim Kurulu Başkanı

EURONUN DEĞERLENMESİ LEHİMİZE

Türkiye, ihracatının % 70'e yakınını AB ülkelerine, bunun yaklaşık % 60'ını da Almanya'ya yapmaktadır. Türkiye'nin en önemli ihracat pazarında Euro'nun değer kazanması ihracat gelirlerini artırıcı etki yapmaktadır.

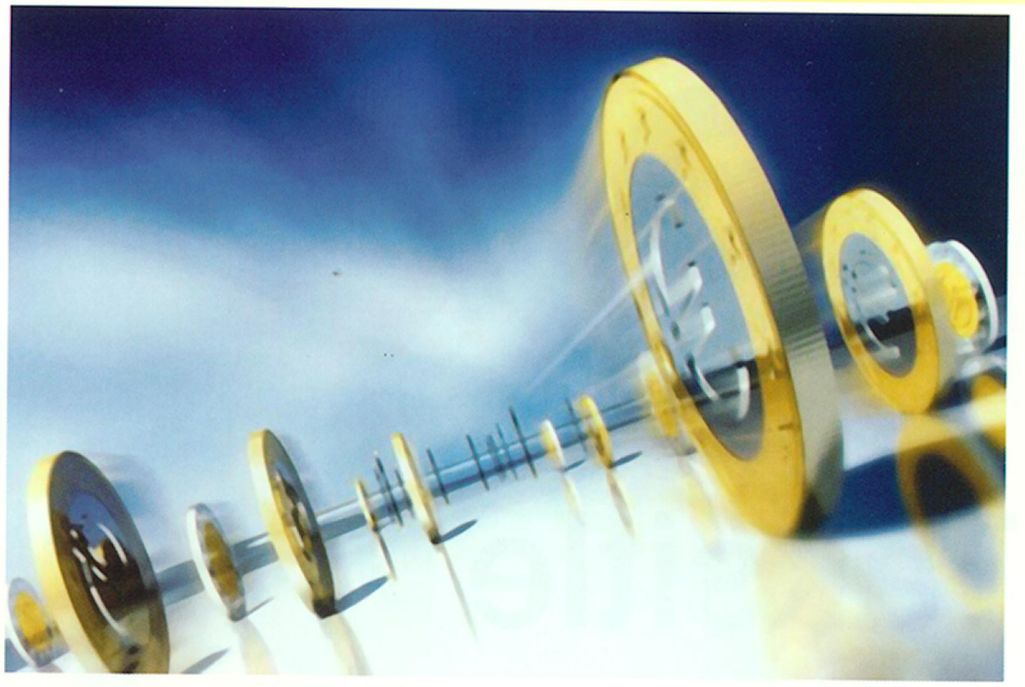

Dünya, Sovyetler Birliği'nin dağılmasının ardından tek kutuplu bir düzene doğru hızla yol aldı. Bu gelişme içinde ekonomik mücadele daha çok Amerika Birleşik Devletleri ile Avrupa Birliği eksenine oturmuş görünüyor. Bu özellikle Euro-Dolar paritesindeki gelişmelerle gün yüzüne çıkmaya başladı. Bu doların günden güne Euro karşısında değer kaybetmesi farklı değerlendirme ve yorumlara konu olmaktadır. Bu konudaki yorumunuz nedir?

Euro-Dolar paritesindeki gelişmelerin arkasında gerçekten önemli bir ekonomik mücadele sürmektedir. Irak Savaşı'nın hemen ardından ABD ve Avrupa arasındaki ekonomik menfaatler noktasındaki gerginlik, daha da belirgin bir hal aldı. Irak Savaşı'ndan önce de Amerika'nın bu savaşa bu derece istekli olmasındaki tek amacının Irak'a demokrasi götürmek olmadığı aşikârdı. Savaşın arkasında pekçok yorumcunun da dile getirdiği gibi ekonomik gerekçeler aramak gereklidir. Aslında savaşların hiçbirisi ardında ekonomi olmadan olmaz. Amerika Birleşik Devletlerinin dış ticaret ve bütçe açıklarının giderek arttığı bilinen bir gerçektir. ABD, dış ticaret açığını azaltmak ve ihracat gelirlerini artırmak için Amerikan Doları'nın diğer paralar karşısında hızla değer kaybetmesini körükledi ve bunun sonucu olarak da Avrupa Birliği ülkelerinin ekonomilerinde derin yaralar açmaya başladı. Bu plan çerçevesinde 1998'den bu yana Euro-Dolar paritesi ilk kez 1.20'li seviyelerini içinde bulunduğumuz dönemlerde zorlamış oldu.

Ucuz dolar politikası ile ABD'ye ihracat zorlaşırken, ABD malları diğer para birimleri karşısında değer kaybetmektedir. Diğer taraftan Euro günden güne değer kazanırken Avrupa Birliği ülkelerinin malları nispeten pahalılaşmaktadır. Bu durum daha ne kadar devam eder ve neticeleri ne olur tabii hepimiz açısından son derece önemli bir konudur.

Bu gelişmenin ülkemiz açısından etkileri neler olabilir?

Her şeyden önce bizim Avrupa Birliğine aday bir memleket olduğumuzu ve ihracatımızın büyük bölümünü Euro Bölgesi olarak da tanımlayabileceğimiz Avrupa Birliği ülkelerine yaptığımızı unutmamız gereklidir. Bu doğrultuda ihracat bağlantılarının ve ithalatın ağırlıklı olarak hangi para cinsinden gerçekleştiği de önemlidir. Bireysel olarak baktığımızda bugün dolar olarak borçlananlar Euro olarak borçlananlara göre nasıl avantajlı iseler ülkelerin durumu da aynıdır. Eğer satış bağlantılarınız ağırlıklı olarak Euro, buna karşılık borçlarınız dolar üzerinden ise avantajlı bir durum var demektir. Tabii burada dolar kurundaki gerilemenin ithalatı ucuzlatan etkisini ve dış ticaret dengeleri üzerindeki etkisini iyi değerlendirmek gereklidir. Bizim ithalatımızın önemli bir kısmı petrol ve türevleri gibi enerji ve yatırım mallarından oluşmaktadır. Enerji fiyatlarının öteden beri dolar üzerinden belirlenmesinin veya doğalgaz anlaşmalarının dolar üzerinden yapılmasının

Dolar-Euro paritesi böyle giderse Euro daha çok kabul gören ve daha sağlam bir para olarak algılanacak ve Euro sahası genişleyecektir. Burada geleneksel olarak dolar üzerinden alınıp satılan mallar yanında kısa ve uzun vadeli yatırımların hangi para birimini tercih edecekleri önemlidir. Her yatırımcı da daha istikrarlı olanı tercih edeceğine göre Euro bu işten zaman içinde kazançlı çıkacaktır.

avantajlarını yaşıyoruz. Bugün enflasyonun düşük seyretmesinin altında biraz da doların düşen değerinin etkisi olduğu açıktır. Tüm bunların ötesinde dolar ve Euro mücadelesi bir istikrarsızlıktır. Her istikrarsızlık tabii ki potansiyel avantajlar yanında potansiyel zararlar taşır. Doların bu derece değer kaybetmesi aynen gerilen bir yayda olduğu gibi tersine bir dönüş beklentisi yaratmaktadır. Bu beklentiler işlerin gelişimine ve kararlarda nasıl bir tavır alınacağını etkilemektedir. Hiç unutulmaması gereken şey Dolar-Euro paritesinin ne olacağını dünyada hiç kimse kestiremeyeceğidir. Parite riski almak kumar oynamak gibi bir şeydir. İstikrar herkesin arzuladığı bir husus olmak zorundadır.

Türkiye mevcut durumdan kazanıyor mu, kaybediyor mu?

Bilindiği gibi Türkiye, ihracatının % 70'e yakınını AB ülkelerine, bunun yaklaşık % 60'ını da Almanya'ya yapmaktadır. Türkiye'nin en önemli ihracat pazarında, Euro'nun değer kazanması ihracat gelirlerini artırıcı etki yapmaktadır. Ancak, TL'nin değerlenmesi de tam tersi etki yaratarak dolara bağlı olanlarda ithalatı körüklemektedir. Dolayısıyla, uzun dönemde dış ticaret açığı dengesinde bozulma ve cari işlemler açığının oluşması doğal bir sonuç olacaktır. Zaten ABD'nin de düşük kur politikasından beklediği sonuç budur. Öte yandan Türkiye'nin toplam 100 milyar dolar civarındaki dış borcunun ne kadarı dolar ne kadarı Euro olduğunu bilmiyoruz. Eğer borçlarımızın büyük bölümü dolara bağlı ise bu işten nispeten kamu maliyesi açısından karlı da çıkılabilir.

Bu ekonomi savaşının galibi ABD mi olacak ?

Bu soruya kesin cevap vermek mümkün değil. Yani düşük kur politikası karşısında Amerika ekonomisinin yapısına bakmak gereklidir. ABD'nin şu anda yıllık 550-600 milyar dolar civarında dış ticaret açığı var. Bu açığı yıllardır yabancı kısa ve uzun vadeli yatırımlar sayesinde finanse ediyordu. Başka bir deyişle dünyanın en çok yabancı sermaye çeken ülkesi ABD'dir. Bu sayede dış açıklarını kapatmaktadır. Doların bu derece değer yitirmesi özellikle kısa vadeli yabancı yatırımcıların cesaretini kıracaktır. Bu durum da düşük ucuz dolar politikasının ne kadar devam edeceğine ve sonuçlarına etki edecektir.

Uluslararası bir spekülatör olan Soros'un sattığı dolarlarla, parite düşürüldüğü ve bu şekilde ABD'ye ceza verildiği ya da Soros'un ABD'den intikam aldığı gibi basınımızda yer alan yaklaşımlar yanlış ve yanıltıcıdır. Hiç unutmayalım ilerideki günlerde paritedeki seyrin ne olacağını ben dahil dünyada hiç kimse kestiremez. Bu konuda reçete yazanlara asla inanmamak lazım. Dünyanın en büyük kumarı pariteye karşı oyun oynamaktır.

Avrupa Birliğinin bu gelişme karşısındaki tavrı nasıl gelişecek?

Avrupa birliği tek para sistemine geçmekle son derece önemli bir adım atmış, ekonomik ve siyasi birlik alanında tarihin en önemli olaylarından biri gerçekleştirilmiştir. Bu sayede çok geniş bir coğrafyada ticari, sınai ve finansal işlemler için geniş bir gelişme alanı yaratılmıştır. Bu son derece çarpıcı bir gelişme olarak karşımızda durmaktadır. Tabii burada Avrupa Birliği'ne üye ülkelerin bütçe açıklarına ilişkin sınırlamalarını unutmamalıyız. Her ülkenin bütçe açıları milli gelirlerinin %3'ünü geçememektedir. Ortak merkez bankası ve ülkelerin para otoriteleri bağımsızdır. Bu ortam tabii ki paranın değerindeki gelişmeleri doğrudan ekonomik performansa bağlayan anlayışla örtüşmektedir.

Bana kalırsa parite böyle giderse Euro daha çok kabul gören ve daha sağlam bir para olarak algılanacak ve Euro sahası genişleyecektir. Burada geleneksel olarak dolar üzerinden alınıp satılan mallar yanında kısa ve uzun vadeli yatırımların hangi para birimini tercih edecekleri önemlidir. Her yatırımcı da daha istikrarlı olanı tercih edeceğine göre Euro bu işten zaman içinde kazançlı çıkacaktır.

EURO DOLAR REKABETİ VAR MI GERÇEKTEN?

Euro'nun dolar karşısında varlık göstermesi gerektiğini dillendirenlerin akla makul gelen gerekçeleri var. Euro rezervleri yaklaşık 350 milyar dolar civarında ki bu miktar dolar rezervlerinin tam yedi katı. Euroland tabir edilen AB ülkelerinin toplam nüfusunun ABD'den 20 milyon fazlası var. İhracatı ise %25 daha fazla. GSMH'si belki düşük ama fark önemsenecek bir fark değil. (AB: 6800 milyar dolar; ABD: 7250 milyar dolar) Dahası Japonya, Brezilya ve Tayvan gibi ülkeler euro rezervlerini artırıyorlar. Bu rakamlar pekala dolara karşı bir euro rekabetini göstermiyor mu? Göstermiyor diyenler Rusya'nın da rakamlarının bu kadar büyük olduğunu ama Ruble'nin acınacak haline işaret ediyorlar. Diğer taraftan İsviçre gibi küçük bir ülkenin itibarlı parasını örnek vererek, para itibarının büyüklükten geçmediğini ifade ediyorlar. Bu kesimdekilerin son gerekçesi ise daha vurucu: Doların arkasında ABD gibi dünyanın patronu bir ülke var ve bu ülke OPEC, IMF, Dünya Bankası gibi kurumları kontrol ediyor. Euronun arkasında kim mi var? Daha kendi içlerinde tam bir bütünlük sağlayamayan AB ülkeleri.

EURO BÖYLE DOĞDU

18 Nisan 1951	Paris Anlaşması imzalandı
Mart 1957	Roma Anlaşması imzalandı
Ekim 1970	Lüksemburg Başbakanı'nın sunduğu, kendi adı ile anılan Werner Raporu'nda Avrupa ülkelerinin ortak makro ekonomik politikalr izlemesi gerektiği ifade edildi.
1971-1973	Sabit kur sistemine dayalı Bretton Woods sistemi yürürlükten kalktı.
Mart 1979	Avrupa Ortak Para Sistemi oluşturuldu.
Şubat 1986	Tek Avrupa Anlaşması imzalandı
7 Şubat 1992	Maastricht Sözleşmesi imzalandı
3 Haziran 1992	Danimarka Maastricht'e hayır dedi.
17 Eylül 1992	İngiltere, para birimini bağımsız tutacağını açıkladı.
21 Eylül 1992	Fransa AB para birliğine evet dedi.
12 Ocak 1994	Avrupa Para Enstitüsü kuruldu.
Aralık 1995	AB, euro adı verilen ortak para biriminin üç yıllık takvimini açıkladı.
1 Haziran 1998	Avrupa Merkez Bankası kuruldu.
5 Ocak 1999	Euro resmen yürürlüğe girdi ve ilk gün 1.19 dolardan işlem gördü.
3 Aralık 1999	Euro ilk defa 1 doların altına düştü.
25 Eylül 2000	G7 ülkeleri euroya desteklerini belirttiler.
29 Eylül 2000	Danimarka euroya hayır dedi.
1 Ocak 2001	Yunanistan Euro Birliği'ne girdi.
1 Ocak 2002	Euro banknotlar ve madeni paralar dolaşıma girdi.

Senaryo

Euro, Dolar'ı Nasıl Altedecek

1. ABD'nin terörizmle savaş projesi zaten büyük dış ticaret açıkları veren ekonomisini iyice kötüleştirecek. Bu da dolardaki düşüşü hızlandıracak. ABD'den sermaye kaçışı başlayacak.

2. Başka gelişmekte olan ülkeler de Venezuella ve Çin'i takip ederek dolar rezervlerinde dolar-euro dengesi kurmaya başlayacaklar. Latin Amerika'daki ve Çin'deki bu denge arayışları dolar-euro paritesine bir müddet için istikrar getirecek.

3. OPEC, bünyesinde meydana gelen tartışmalar sonucu satışlarını euro ile yapmaya karar verecek.

4. G-8 dolar ve euroyu spekülatif hareketlerden etkilenmeyecek ayrıcalıklı bir konuma getirecek.

5. İngiltere Euro Birliği'ne katılacak.

TÜYAP Konya | Tüyap Tüm Fuarcılık Yapım A.Ş. | www.tuyap.com.tr

1979 - 2004 25 YIL/YEARS

KONYA TİCARET ODASI

Konya Ahşap 2004

Konya Ağaç İşleme Makineleri, Kesici Takımlar, El Aletleri, Mobilya Yan Sanayii ve Aksesuarları, Orman Ürünleri ve Ahşap Teknolojisi Fuarı

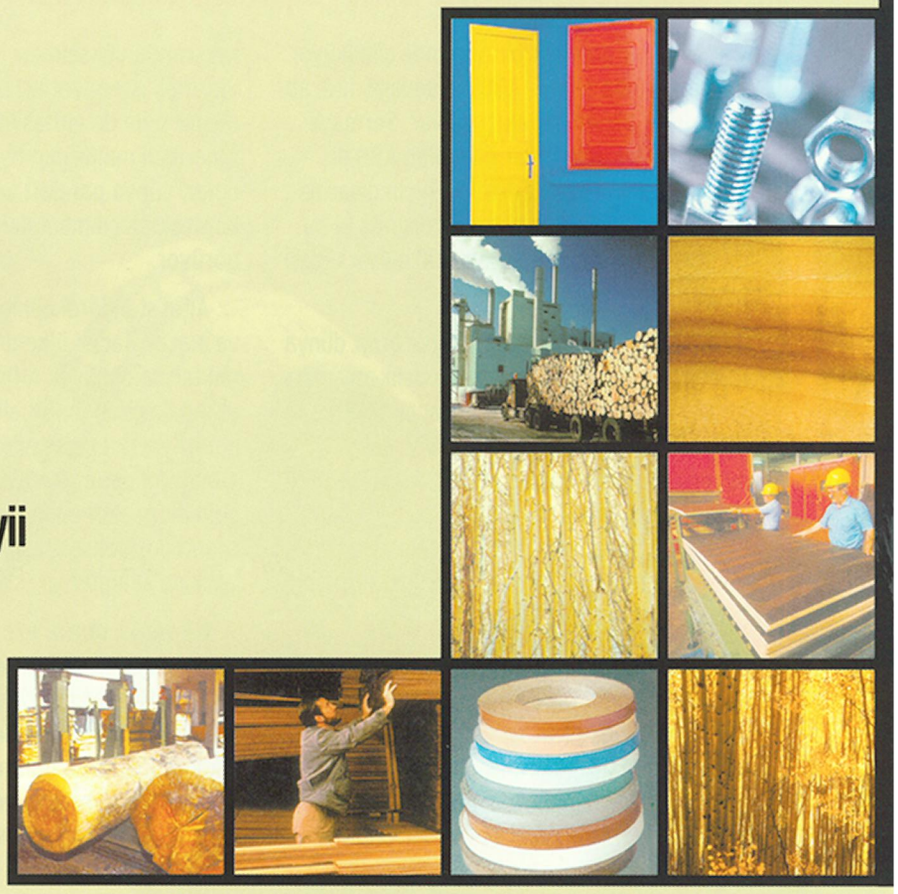

Hilton Konya — Fuar Resmi Oteli

Destekleyen Kuruluşlar: KOSGEB

ICCA Member — Üye Kuruluş

TFYD — TÜRKİYE FUAR YAPIMCILARI DERNEĞİ

K-Q TSE-ISO-EN 9002 — TS-EN-ISO-9002

21-25 Nisan 2004

KTO-TÜYAP KONYA

KTO-TÜYAP KONYA ULUSLARARASI FUAR MERKEZİ

"Anadolu'nun Gücü"

TÜYAP KONYA

Konya Ofis:
Kazım Karabekir Caddesi
80-1/5 42060 Selçuklu / Konya

Fuar Alanı:
KTO-Tüyap Konya Uluslararası Fuar Merkezi Aksaray Yolu - Konya
Tel: (0-332) 320 62 75
(0-332) 320 68 75
(0-332) 320 30 06 -07

Faks: (0-332) 322 86 88
Internet: www.tuyap.com.tr
E-posta: tuyapkonya@tuyap.com.tr

Tüyap Tüm Fuarcılık Yapım A.Ş
Fuar Alanı-Merkez Ofis:
Tüyap Fuar ve Kongre Merkezi
E5 Karayolu, Gürpınar Kavşağı
Beylikdüzü, Büyükçekmece
34522 İstanbul-Türkiye

Telefon:
90 (212) 886 68 43
Faks:
90 (212) 886 66 98
90 (212) 886 67 15
Internet:
www.tuyap.com.tr

E-posta:
Fuar Alanı:
fairarea@tuyap.com.tr
Yurt İçi Satış
yurticisatis@tuyap.com.tr

Yurt Dışı Satış
sales@tuyap.com.tr
Tanıtım-Halkla İlişkiler
artlink@tuyap.com.tr

DOLAR VE BÜTÇE AÇIĞI

Niçin dolar hala dünyayı idare ediyor ve niçin dünya buna teşekkür etmeli?

Dolar zarar görebilir bir durumda gözüküyor. Şu an arkasında sadece ABD'nin devasa ihracatı değil büyük bir ithalat akışı da var. Sermaye derdi olmayan zengin bir ülke olan ABD dış ticaret açığını finanse edebilmek için dışarıdan her gün 2 milyar dolar bulmak zorunda ki bu ihtiyacın sene sonunda toplam 500 milyar doları bulması bekleniyor.

Birçok ekonomiste göre bu bütçe açığı, dünya tasarruflarında kabul edilemez bir delik anlamına geliyor. Eğer sermaye akışı duracak olursa, bazıları doların değerinin dörtte birini kaybedebileceğini hesap ediyor. Amerikan Hazine Bakanı Paul O'Neill'de ise bu tür kaygılar yok. O'Neill'in sadece başkalarının ısrarı ile konuştuğu mevcut bütçe açığını, 'anlamsız bir kavram' olarak tanımlıyor.

Dolar sadece ABD'nin meselesi değil, çünkü dolar sadece ABD'nin parası değil. Dolaşımdaki dolarların yarıdan fazlası ABD sınırları dışında ve yine ABD hazine bonolarının yaklaşık yarısı yabancı merkez bankalarının elinde. Euro'nun bu küresel hacimle rekabet etmesi henüz imkansız. Amerikalılar hiç hesaba katılmasa bile, uluslararası finansçılar alımda da satışta da doları tercih ediyorlar, ticarette dolar kullanılıyor. Altından bu yana hiçbir para değişim unsuru olarak bu tür bir küresel yaygınlığa ulaşamadı. Aslında, Tennessee Üniversitesi'nden Paul Davidson ve Stanford Üniversitesi'nden Ronald McKinnon gibi bazı ekonomistler bunu bir adım daha ileri götürüyorlar ve dünyada 19. yüzyılda altın standardına benzer de facto bir dolar standardı oluştuğunu iddia ediyorlar.

1914'e kadar yaklaşık bir yüz yıl, dünyanın ana paraları altına endeksliydi. Bir ons altını 4 pound yahut 20 dolar vererek alabilirdiniz. Şu anki 'dolar standardı' çok gevşek bir ölçü. Prensipte, dünya paralarının değeri birbirlerinin değerinden etkileniyor ama gerçekte çok azı bu derece bir serbestliğe sahip. Ülkeler, dünya piyasalarında kendi paralarının değerinin dolar karşısında yükselmesi ile rekabet gücünü yitirmek istemiyorlar; paralarının değerinin düşmesi ile de enflasyondan korkuyorlar. Amerikan mallarının fiyatları sabit kaldıkça dolar, dünya paraları ve fiyatlarının tamamen kontrolden çıkmamaları için bir çıpa vazifesi görüyor.

Altın standardı günlerinde, dolaşımdaki para ve alacak hacmi ülkenin rezervlerindeki altın miktarına bağlıydı. Altın rejiminin tiranlığı altındaki ekonomiler altın bol olduğunda genişliyor, kıt olduğunda ise daralıyordu. Dolar standardı daha liberal bir sistem. Merkez bankaları, ekonomilerinin gelişimi ile doğru orantılı olarak iç alacak hacmini genişletme hakkına sahipler.

Ne var ki, dünya ekonomilerinin büyümesi, haliyle dolar varlıklarındaki artan talep anlamına geliyor. Merkez bankaları ne kadar çok para basarsa, kendi para birimlerini dengelemek için o kadar miktarda doları rezervlerinde bulundurmak durumundalar. Sınırlararası ne kadar çok ticaret yapılırsa iş adamları işlemlerinin büyüklüğü kadar dolara ihtiyaç duyuyorlar. Eğer yeşil banknot yeni altın ise, o halde ABD Merkez Bankası Başkanı Alan Greenspan de dünya ticaretinin güzelce seyretmesini tayin edecek yeterli likit akışını temin edecek simyacı oluyor demektir.

Fakat ABD bu rolü eğer yabancıların kendi varlıkları üzerinde daha fazla hak iddia etmelerinden memnun olduğu müddetçe sürdürecek. Tabii yabancıların da bu şekilde devam etmekten memnun olmaları gerekiyor. Bazı ekonomistler, ABD dışındaki dünyanın ABD üzerindeki hak iddiasının, ABD'nin dünya üzerindeki hak iddiasını geçmesini şaşkınlıkla seyrediyorlar. İşaret ettikleri gibi, dolar hala bir Amerikan sorumluluğu ve ABD hazinesinin nihai ödemesini gösteren bir söz. ABD, yabancılara verdiği sözleri, içlerini boşaltmaksızın tutabilecek mi acaba?

Davidson'a göre, dünya ABD'nin iflas etmesini riskini göze alamaz. ABD'nin dış ticaret açığı her sene dünyanın dolaşımdaki para miktarının 500 milyar dolar artması anlamına geliyor. Eğer ABD, cari hesabını kısmaya kalkarsa, uluslararası ticaret, altın standardı zamanlarındaki gibi periyodik bir likidite sıkıntısına girebilir. Bu yüzden ABD'nin bütçe açığı ne 'anlamsız bir kavram' ne de dünya tasarruflarında ah vah edilecek bir açık anlamına geliyor. Dünya ticaretinin likiditesi için vazgeçilemeyecek bir akış sağlıyor o.

Fakat, acaba açık tahammül edilebilir bir seviyede mi? McKinnon'a göre, euronun potansiyel cazibesine karşılık ABD'nin birçok alacaklısının dolar standardının korunmasında çıkarı var. Özelde, ABD'nin likit varlıklarının mühim bir kısmı, kendi para birimlerinin rekabet gücünü azaltmama korkusuyla elinde tutan yabancı (Özellikle Asya) merkez bankaları tarafından tutuluyor. 'İster istemez' diyor McKinnon 'Yabancı hükümetler ABD'nin önemli alacaklıları olmaktan geri duramazlar.' Bir örnek olarak Çin, kendi ticaret fazlasını, rezervlerine yıl içinde tam 60 milyar dolarlık Amerikan varlığı ekleyerek, ABD'ye kanalize etmiş oldu.

ABD'nin dış ticaret açığının alarm vermesi ilk defa olmuyor. 1966'da, ABD'nin savaş sonrası fazlası azaldığında, The Economist 'Dolar ve Dünya Likiditesi: Bir Azınlık Görüşü' başlıklı bir makale yayınlamıştı. Burada ifade edilen görüşe göre yabancıların dolar isteklerinin artması 'düzeltilmesi' gereken bir 'açık' meydana getirmiyordu. Aksine, Amerikan sermaye piyasası, yabancı hükümetlere ve kuruluşlara gerekli nakiti sağlayan küresel bir finans aracısı gibi davranıyordu. Aslında Davidson ve McKinnon kendi tarzları ile bu 'azınlık görüşünü' yansıtıyorlar. Amerika'nın mevcut ödemeler açığına yönelik bir 'düzeltme'nin, çözümdem daha çok problem üreteceğini söylüyorlar. Dünya dolarını elinde tutanların aynı görüşü paylaşıp paylaşmayacağını bekleyip göreceğiz.

The Economist

ER-HAS®
YAĞMURLAMA VE SULAMA SİSTEMLERİ
3. Organize Sanayi Bölgesi Kayacık Mah. İhsan Dede Cad. 12.Sokak No: 6
Tel: 0.332 . 239 12 96 - 0.332 . 239 12 97 Fax: 0.332 . 239 12 98 • KONYA
web: er-has.com.tr web: erhas.com e-mail : info@erhas.com

TESPİHÇİLİK ÖNCE SABIR SONRA SEVGİ İŞİ

'Tespihçilik için iki önemli unsur vardır. Birincisi sabır, ikincisi ise sevgi. Önce bu işi seveceksin, inceliklerini bileceksin daha sonra sabır göstereceksin ki bu mesleği yapabilesin.'

Biz bir tespih tanesinin üstüne 150-200 arasında delik deliyor ve nakış yapıyoruz. Bir de kullandığımız malzemeler kırılgan, gevrek. Siz milimetrik ölçülerdeki bir malzemenin üzerine 200 tane delik açmanın nasıl bir şey olduğunu düşünebiliyor musunuz?

Kendinizi tanıtabilir misiniz?

İsmim Nurettin Küçükokka. 1968 Çumra, Alibeyhöyüğü doğumluyum. İlkokul mezunuyum. Bu mesleğe İstanbul'da başladım.

Bu mesleğe nasıl başladınız?

İlkokulu bitirdiğim dönemde elime bir tespih geçti. Bu tespihin üç saatte ipini değiştiremedim. Sonunda sinirlenip tespihin imâmesini çekiçle kırdım. Aslında çok basit görünen bir iş ama sabır gerektiriyor. Çocukken o kadar uğraşmıştım ki şimdi beş saniyelik bir iş. Daha sonra İstanbul'a gittim. Benim antikalar üzerine özel bir merakım var ve bu ilgim beni tespihe yönlendirdi. Asıl mesleğim elektrikçilik ama bu iş üzerine ilgimin daha fazla olması sebebiyle tespihe yoğunlaştık.

Çınaraltı'na yakın bir yerde kalıyorduk. Topkapı Bit Pazarı'nda yerimiz vardı.İstanbul'da hurdacılık yapıyor, araba parçalıyorduk. Orada Ermeni bir kişiyle tanıştım. Ermeni ama çok dürüst bir insandı. Çınaraltı'na gelip giderken antikalar üzerine olan merakım da arttı. Kaliteli tespihi Mercanyokuşu'nda yapıyorlardı. Saatlerce vitrinlerdeki tespihleri izlerdim. İstanbul'a gittikten altı-yedi ay sonra tespih işine başladım ve askerliğe kadar ustamla beraber çalıştım.

Tespihçilik için iki önemli unsur vardır. Birincisi sabır, ikincisi ise sevgi. Önce bu işi seveceksin, inceliklerini bileceksin daha sonra sabır göstereceksin ki bu mesleği yapabilesin. Biz bir tespih tanesinin üstüne 150-200 arasında delik deliyor ve nakış yapıyoruz. Bir de kullandığımız malzemeler kırılgan, gevrek. Siz milimetrik ölçülerdeki bir malzemenin üzerine 200 tane delik açmanın nasıl bir şey olduğunu düşünebiliyor musunuz?

Tespih üzerine işlenen nakışların özellikleri nelerdir? Klasik modeller mi kullanılıyor?

Genellikle Osmanlı ve Selçuklu motifleri kullanıyoruz ama kendimizin tasarladığı her modeli tespihin üzerine işleyebiliriz. Çok değerli tespih malzemeleri üzerine nakış yapacağımız zaman doğrudan malzemenin üzerine çalışma yapmıyoruz. Önce başka bir malzenin üzerine, uygun bir model bulmak için işlemeler yapıyoruz ve daha sonra değerli malzeme üzerine işliyoruz. Osmanlı dönemindeki tespih işçiliği daha ağır ve kullanılan malzeme de daha değerliydi. Altın, gümüş, zümrüt gibi malzemeler işleniyordu. Padişahlara özel tespihler hazırlanıyordu. Şimdi böyle bir tespih hazırlamaya kalksanız bu sizin 45 gününüzü alır ve maliyeti de çok ağır olur. Ben elimde böyle bir mal bulundursam ona müşteri, alıcı bulamam. Eskiden nakışlar da daha ağır bir şekilde işlenirmiş. İnsanlar hem ekonomik hem de manevi bir huzur içinde olduğu için yaptıkları işe kendilerini tamamen verip mükemmel işçilikler ortaya koyuyorlarmış.

Değerli malzemeden kastınız ne? Tespihte kullanılan malzemeler nelerdir?

Fil dişi, kehribar (Osmanlı'dan kalan), bağa (Kızıldeniz'de yaşayan kaplumbağaların göğüs kemiği). Kaliteli gözlüklerin çerçevesi bağadan yapılır. Amerika bağayı gözlük çerçevesi yaparken kullanır. Gergedan boynuzu, köpekbalığı dişi diğer malzemeler.

Bağanın özelliği nedir? Onu değeri yapan sebepler nelerdir?

Çok nadir bulunması, sağlam, bozulmaz bir yapısının olması.

Tespih yapımında kullanılan malzemeler doğadan mı sağlanıyor?

%90'ı doğal ama şimdi polyester, plastik malzemeler çıktı. Kehribarın oluşması için elli milyon yıl gerekiyor. Baltık ülkelerindeki çam ağaçlarının reçinelerinin damlayarak fosilleşmesiyle elli milyon yılda kehribar oluşuyor. Amerika kehribarın, yüz yirmi beş milyon yıllığını buldu ve bunun belgeselini yaptı. Kehribarın içinden sinek ve bazı böcek fosilleri çıkabiliyor.

Konya'da tespih sanatını icra eden kaç kişi var?

Türkiye genelinde yirmi civarında, Konya'da bir kaç kişi var. Konya dışında İstanbul, Ankara, Erzurum'da bu işle uğraşan arkadaşlarımız var. Tespihçiyle, tespih sanatkârını karıştırmamamız gerekir. Tespihle bir çok kişi uğraşabilir ama tespih sanatkârı olmak ayrı bir olgudur. Tespih sanatkârları bir tespihe en az üç gününü vermeleri gerekir. Üç günden daha kısa bir sürede tespih işleniyorsa bu tespihin kalitesinde bazı eksiklerin olduğunu gösterir.

Oluşması için 50 milyon yıl geçmesi gereken kehribarın bir kilosu, 2.500 dolar. Eğer malzemenin tamamı kullanılırsa, bir kilosundan 7-8 adet tespih çıkıyor.

Satışlarınız nasıl?

Konya'da izleyici çok ama satın alan yok. El yapımı, sanat eseri bir tespihe alıcı bulmak çok zor.

İstanbul'da da böyle mi?

İstanbul çok farklı bir şehir. İstanbul'da Avrupa'ya satış yapılıyor. Kültür seviyesi, insan çeşitliliği tespih sanatı konusunda da özel bir ilginin olmasını sağlıyor. Anlamak lazım, insanlar tespihteki o ince işçiliği, hassasiyeti anlayacak ki bu sanatla ilgilenebilsinler. Bir bakmak vardır. Bir de görmek...

Tespih yapımında kullanılan hammaddelerin fiyatları ne kadar?

Kehribarın bir kilosu, 2.500 dolar.

Bir kilosundan kaç adet tespih yapılıyor?

Eğer malzemenin tamamı kullanılırsa, bir kilosundan 7-8 adet tespih çıkıyor.

Sizin yurtdışına satış yapma imkanınız olmadı mı?

Benim yaptığım üretim el işçiliğiyle olduğu için sayısı da çok azdır. Yurtdışından bana yirmi adetlik bir sipariş gelse kısa bir süre içerisinde bunu yapamam. Zaten bir tespihin aynısını asla yapamazsınız. Çünkü el işçiliğidir ve aynı modeli yapmaya çalışsanız bile mutlaka bazı farklılıkları vardır. Ya tane ebatı farklıdır, ya imamesi farklıdır.

İmalatta makinelerden faydalanmıyor musunuz?

Yontma işinde motorlardan faydalanıyoruz ama bu CNC tezgahı değil ki kalıba göre üretim yapsın. İmameye şeklini yine tespih ustası veriyor. Bizim işlediğimiz bir tespihi CNC tezgahı hazırlayamaz.

Tespih işçiliğinin geleceği hakkında ki düşünceleriniz nelerdir?

Gençlerin bu konuda bir ilgisi yok. Çünkü tespih

işçiliği sabır isteyen ve bu emeğin karşılığını bilen insanların ilgisiyle devam edecek bir meslek ve gençlerimizin sabrı yok.

Mesleğinizin getirisi nasıl?

Ben bu mesleğe sevgimden ve benim için bir hobi olduğundan dolayı başladım. Tespih sanatıyla yüksek kazançlar elde etmeniz ve bu ortamda işinizi büyütmeniz mümkün değil ama kendimizi idare ediyoruz.

Konya'da tespih üzerine özel ilgisi olan koleksiyoncular var mı?

Konya'da kırk tane koleksiyoncumuz vardı ama yaşadığımız krizlerden dolayı hepsi dağıldı. Tespih sanatı bir hobi. Sizin içiniz rahat, tasasız olacak ki böyle bir sanata eğilebilesiniz. Şu anda Konya'da bu işin meraklısı bir kaç kişi var. Bunun dışında bir çok müşteri var ama onlar bir milyon değerindeki tespihlerle ilgileniyorlar. Geçim sıkıntısı da bunda büyük etken.

Kültür Bakanlığının sanatınızın gelişmesi konusunda katkıları oluyor mu?

Ne yazık ki hayır. Kültür Bakanlığı'na göre biz bu tespihleri yapacak ama satmayacakmışız. Sadece teşhir edecekmişiz. Peki ben gelirimi nerden sağlayacağım? Benim dükkan kiram, ev kiram, elektrik ve su faturalarım, çoluk çocuğumun rızkını nerden sağlayacağım? Keşke benim ayrı bir gelirim olsa da bu işi sadece sanat için yapsam.

İlgilendiğiniz farklı sanat dalları da var mı? Yoksa sadece tespih üzerine mi yoğunlaşıyorsunuz?

Benim en büyük ilgim 'Hat Sanatı' üzerine. El sanatlarının hepsinin üzerine özel bir ilgim var. Gördüğüm her el nakışı ilgimi çekiyor. Eski bir film izlesem benim film hakkında bir düşüncem olamıyor çünkü ben filmdeki dekorlarla, el işçiliğiyle gördüğüm çerçevelerle, lambalarla ilgileniyorum. Gittiğim her yerde antika eserler arıyorum. Eskiden akik taşının üzerine dişi mühür yapmışlar. Şimdi biz onların taşın üzerine yaptıkları desenleri bırak kağıt üzerine o motifleri yapamıyoruz. Bunu nasıl yapmışlar? Yaparken ne tür aletler kullanmışlar? Eğer sen o taş üzerindeki motifin değerini biliyorsan bunun sende maddi bir karşılığı yoktur. İlk önce sevmek ve anlamak lazım.

Ben bir sanat eseri meydana getiriyorum, üç dört gün onun üzerinde çalışıyorum ve ona bir değer biçiyorum. Örneğin ben bunu on milyona veriyorsam, benden alan arkadaşlar hiç bir emek vermeden buna kırk, elli milyona alıcı buluyorlar. Bir sanatkarın böyle bir meslekten kalkınması çok zor. Biz üretiyoruz, kaliteli malzemeyle yoğun işçilikle bir eser meydana getiriyoruz ama alıcısı, onun değerini bilecek yok. Biz kaliteli mal üretirsek ve bunun değerini bilen alıcılarımız olursa o zaman mutlu ve daha istekli çalışırız ama biz Konya'da bunu bulamadık. Konya'da bu potansiyelin çok düşük olduğunu farkettim ve Konya'dan ayrılmayı bile düşündüm.

Mevlevi Sofrası

Konya Mutfağı

Adres: Civar Mahallesi Şehit Nazımbey
Caddesi No: 1/A Karatay - KONYA
Telefon: 0.332 353 33 41- 353 06 33
Web: www.mevlevisofrasi.com

YAKINDA AÇILIYOR

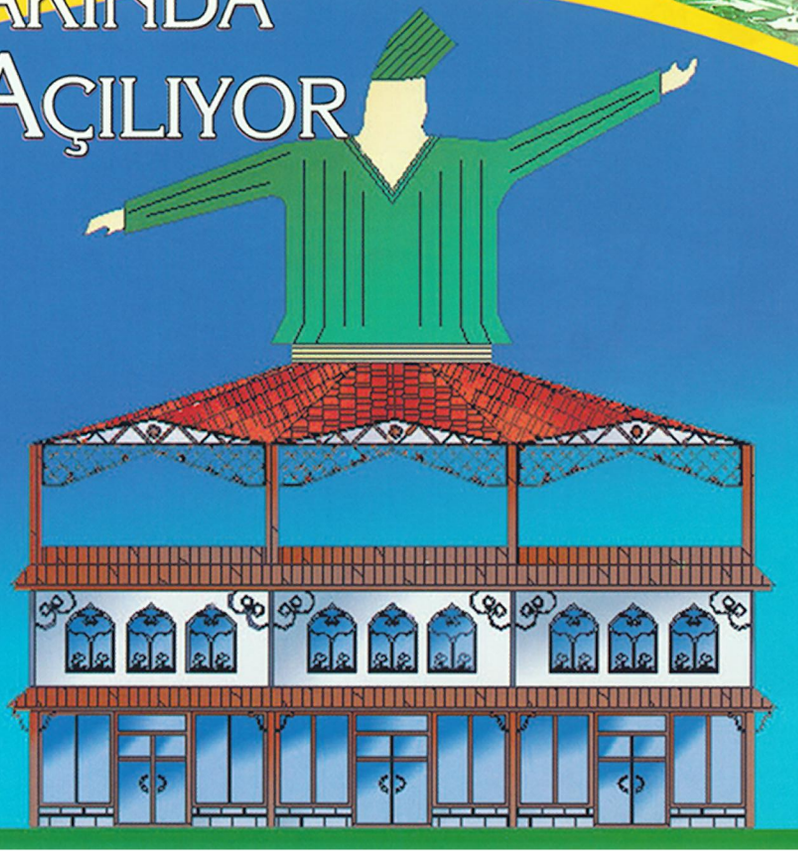

Şeyhzade Sofrası

VIP RESTAURANT

Mevlevi Sofrası & Şeyhzade Sofrası
bir CE-Sİ Turizm Kuruluşudur.

Adres: Bab-ı Aksaray Mahallesi
Cevizaltı Caddesi No: 2
Telefon: 0.332 353 33 41 (pbx)
Karatay - KONYA

SAMİ GÜÇLÜ
Tarım Orman ve Köyişleri Bakanı

'TÜRKİYE'NİN, TOPRAK ANALİZLERİNİ TAMAMLAYACAĞIZ'

Kısaca kendinizi tanıtabilir misiniz?

1950 doğumluyum. Eylül ayının 6'sına tekabül eden bir zaman dilimi içerisinde doğmuşum ama bu anneme göre Nisan ayında... 1950 yılında köyde doğmuş bir çocuğun doğum tarihinin tespit edilmesi hiç de kolay değil. Cihanbeyli ilçesinde kaydımız yapılacak olmasından dolayı bu gecikmelerin yaşanması oldukça doğal. Bugün Sarayönü'ne bağlı, tipik bir bozkır köyünde 'Kuyulusebil'de dünyaya gelmişim. İlkokulu son sınıfına kadar orada geçirdim. Kuyulusebil, içme suyunun bir kaç kuyudan karşılandığı, iklim şartları zor, geniş arazisinin içinde bir tek ağaç bulunmayan, sulama imkanının bulunmadığı, hayvancılık ve bitkisel üretimin birlikte yapıldığı bir köy. Bu köyde on bir yaşına kadar yaşadım. Babamın ilk evladı olmam sebebiyle çok kısa bir süre sonra ona arkadaş, yardımcı olmaya başladım. Burada değinmek istediğim önemli bir konu babamın bana ve kardeşime olan aşırı güvenidir. Gerek onbir yaşına kadar olan köy hayatımda gerekse bundan sonraki şehir hayatımda yaşadığımız her olayda bu güvenin etkisi olduğuna inanıyorum. Çünkü 'Ne ol?' sorusunun cevabını o güven duygusunda buldum. Ben onbir yaşına kadar kardeşimle sahip olduğumuz küçük baş hayvanlara çobanlık yaptım. Geceyi o hayvanlarla tarlalarda geçirdiğimiz günler oldu. Bugün şehir hayatında on bir yaşından daha küçük bir çocuğun küçük kardeşiyle böyle bir iş yapmasına akıl erdilemez. Biz bu yaşlarda tarladan anız getirirdik, koyunları otlatırdık. Hatta ben kendi başıma babamın atlar için yaptırdığı mibzer ile tarlayı sürerdim.

1960 yılında şehire taşındık. Altınçeşme İlköğretim Okulu'nda beşinci sınıfı okudum. Çok kıymetli bir hocam vardı. Onun köyden gelen bir çocuğa gösterdiği ilgiyi ve himayeyi asla unutamam. Daha sonra Karma Ortaokulunu ve Konya Erkek Lisesi'nde lise tahsilimi tamamladım. Okulumuzda Fen Bölümü mezunu Nazire Hanım vardı. Bana hangi mesleği istediğimi sordu ve ben de 'öğretmenlik'cevabını verdim. Allah bana o mesleği icra etme imkanı da verdi. Çok da severek yaptığım bir meslek. Konya ile ilgili on sekiz yıla sığmış bir hatıram var. Eşim de kendi köylüm ve akrabamdır. Tahsil için İstanbul'a gittim ama her zaman için geri dönüşü düşünmüştüm. Fakat insanların hayatında gelecek belirsizdir. Konya'ya dönemedim. Eşimin ve kendimin bütün aile fertleri Konya'da yaşamasına rağmen biz yıllarca İstanbul'da kaldık. Her bayram ve yaz tatillerinde Konya'ya gelip akraba ziyaretlerinde bulunduk ama bu akraba ziyaretlerini aşamadı. İstanbul'da çok geniş bir çevremiz oluştu. Şu anda üst düzey yöneticilik görevinde bulunan kişilerin bir çoğuyla üniversitede dönem arkadaşıydık, aynı yurtlarda kaldık. Aradan geçen süre itibariyle Konya'yla irtibatımız sürekli olmayınca, bayram ve yaz tatillerinden ibaret olunca bu arkadaşlıklarımızın zamanla aşınmasına neden oldu. Kader uzun bir zaman sonra bizi siyasete yönlendirdi ve tekrar Konya'ya geldik.

Üniversite hayatınız nasıl geçti?

Benim üniversite hayatımla ilgili en kıritik nokta şudur. Ben, Türkiye'de anarşinin başladığı tarihte üniversiteye başladım. Yıl 1968: İstanbul Üniversitesi'ne kaydoldum. Ekim'in sonlarıydı. Üniversiteye ilk gideceğim gün üniversite işgaldeydi. Üniversite girişindeki Atatürk heykelinin arkasındaki merkez binasının önünde polislerin olduğu, insanların binanın çatısında gezdiği, monotof kokteyli atan öğrencilerin yukarıya alındığı bir dönemde biz üniversiteyle fiziki olarak tanıştık. 1971 yılındaki 12 Mart Muhtırası'na kadar böyle devam etti. Yaklaşık üç yılı bulan bu dönem üniversitelerin eğitim veremediği veya çok zor verdiği, çatışmaların hızla yayıldığı, sol düşüncenin moda olduğu bir zaman dilimiydi. Üniversiteler boykotlar ve işgallerle geçti ama silahlı çatışmalar yoktu. Silahlı çatışmalar bu dönemin sonunda görülmeye başladı. Ben böyle bir dönemde üniversiteye girmiş birisiyim. Dolayısıyla üniversitede okuyan kişilerin ve ailelerinin çok büyük tedirginlik, sıkıntı çektiği bir dönemdi. Yalnız silahlı çatışmaların yaşandığı 1974-1980 yılları arasına göre daha kabul edilebilir bir seviyedeydi ama yine de insanların çok tedirgin olduğu bir süreçti.

Konya Yurdu'nda (350-400 kişinin kaldığı bir yurttu) ilk talebe temsilcisi seçimi yapıldı. Ben ve Mehmet Ali Yavuz ile birlikte milliyetçi muhafazakar kesimi temsil eden Milli Türkler Birliği'nin talebe temsilcisi seçildik. O yurtta o düşünce uzunca bir süre hakim oldu. O dönemde Halil Ürün Bey'le yakın ilişkiler içerisinde bulunduk. Halil Bey tek başına çok önemli bir adamdır. Bize de tutum ve davranışlarıyla çok faydası olmuştur. Halil Bey bir kahramandır. Kahraman tabirini insanlara mal etmek hiç de kolay değildir. Tek başına bir mücadeleyi yapabilecek cesarette bir insandır. Aynı zamanda saflık ve temizlik timsali bir kişidir. Benim kendisine duyduğum sonsuz saygı ve bağlılığın temeli de buradan kaynaklanmaktadır. Bu vesileyle de kendisine saygılarımı sunuyorum.

Bir yaz günü Halil Bey'le yurdun önünde oturup konuşuyorduk. Birbirimize şiirler okuyorduk. Sakarya Türküsü'nü okudu. O yurdun karşısında da ermeni asıllı aileler kalırdı. O aileler şiiri dinlediler ve bunu Halil Bey'den istediler. Biz de kendilerine ilettik bu şiiri. Oldukça uzun bir şiir ama o, insanlara bunu dinlettirirdi.

O dönemde Milli Türk Birliği bünyesinde faaliyetlerimiz var. O yıllarda İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesi Talebe Cemiyeti'nin yönetim kurulu üyeleri; Abdullah Gül, Sami Güçlü, Mete Doğruer, Kemal Gündoğdu, Salih Şimşek... Bu dönemde Tayyip Bey Orta Öğretim Komitesi'nin mensubuydu. Başbakanımız bize göre dört yaş daha genç ve aynı cemiyetin Orta Öğretim Komitesi'ndedir. Azmi Ateş, Zeki Ergezen, İsmail Kahraman ve peş peşe sayamayacağım bir çok insan o dönemde talebedir. Bir başka genelleme yapmak gerekirse 1968-1980 döneminde Milli Türk Birliği'nde görev alan kişiler şu anda bu hareketin omurgasını oluşturuyorlar. Bu dönemde milliyetçi muhafazakar kesimde emek veren insanlar ve bu amaçta emeği geçenler başta Necip Fazıl Kısakürek, Sezai Karakoç, Tarık Buğra, Kadir Mısıroğlu'nun eserlerini okuyarak yoğrulan nesil bugün Türk siyasetinde bir ağırlık ortaya koydular. O zor günlerde kanaat sahibi olmalarının, birbirlerini tanımalarının inşaallah bugünkü siyasi hayatta olumlu sonuçlarını görürüz.

Okullarda polislerin olduğu, insanların binanın çatısında gezdiği, monotof kokteyli atan öğrencilerin bulunduğu bir dönemde biz üniversiteyle fiziki olarak tanıştık.

Bir başka husus da şu: Siyasi hayatla ilgili hiç bir ihtirasa sahip değilim. Öğrencilik ve öğrencilik sonrası yıllarımın akabinde siyasete hiç heves etmedim. Hatta uzak durulması konusunda ki empozelerin etkisinde de çok kaldım. Uzak durmamaya da özen gösterdim ama bunun yanlış bir davranış olduğunu da erken farkettim. Bugün siyasete atıldığım için söylemiyorum. Bir ülkenin yönetimiyle ilgili konularda aktif olarak rol almak istemeyebiliriz ama kavramsal olarak karşı çıkmanın doğru olduğunu düşünmüyorum. Siyasete girmeden önce de bu noktaya geldim ama siyasete girme konusunda bir hırs şimdiye kadar hiç tanımadım ve bunun için de Allah'a binlerce şükür ediyorum. Bugün de o hırsı taşımıyorum. Hayat felsefesi olarak taşıdığım düşünce; 'Zamandan mesulüm, görevim neyse onu

Allah'ın bana verdiği güç içerisinde en iyi şekilde yapmak isterim.'

O dönemde yetişen öğrenciler ile günümüzde yetişen öğrencileri karşılaştırabilir misiniz? Sizin döneminizde kurulan cemiyetlerin gençlerin bilinçlenmesindeki rolü nedir?

Her zaman dilimi kendine has şartlar oluşturuyor ve sonuçlar doğuruyor. O dönemi çok fazla savunamayız. Toplumun bazı kesimlerinde çok önemli sonuçlar verdi, cemiyetler kurulup milli akımlar meydana geldi diye o dönemi tasvib edemeyiz. O dönem toplumsal anlamda hastalıkların yoğun olarak yaşandığı, sosyal bünyenin yara aldığı zaman dilimleridir.

O günkü üniversite gençliğinin kitap okumak için günlerce odalarından çıkmadığını biliyoruz. Aynı zamanda kitap okumanın değerinin bilindiği, konferanslara katılıp başka şehirlerdeki konferansların bile takip edildiği, kültürel faaliyetlere katılmanın, kütüphane sahibi olmanın tabii olduğu bir dönemdi. İnsanlar fikren kendini yetiştirme konusunda çok büyük bir ihtiyaç hissediyorlardı. Bugün ise çok farklı dönem içindeyiz. Bugünkü gençliğin kültürel eksikliklerini karşılama konusunda yetersiz kaldığını biliyorum. Bu konuda sivil toplum kuruluşlarının içinde bulunduğumuz zaman dilimine uygun bir anlayışla, metodlarla yurtiçindeki ve yurtdışındaki gençlerimize bu değerlerimizi aktaracak bir mekanizmanın mutlaka kurulması gerekir. Bunun geçmişteki gibi herkesin kültüre, kitaba sarılması gibi olmayabilir ama bir yol bulunmalıdır. İnsanların kendi değerleriyle tanışması ve değerlerine sahip çıkması sağlanmalıdır. Bu dildir, musikidir, mimaridir, tarihtir bu kültürel değerlerin tümüdür. Dolayısıyla biz gençlerimiz başta olmak üzere insanlarımıza bu değerlerimize sahip çıkmamız gerektiğini bir uslup geliştirerek anlatmalıyız. İnsanların ilgi alanları yeni gelişmelere yönelik. Biz sivil toplum kuruluşlarımızı bu amaca yöneltemezsek ilerde bu konudaki sorunlarımızın da artacağını düşünüyorum.

Bakanlık görevinizi icra ederken okuma çalışmalarınıza vakit ayırabiliyor musunuz?

Sadece kendi sorumluluk alanımız içerisinde okunması zaruri olan kitapları, günlük hayatta okunması mecburi olan mecmuaları okuyabiliyorum. Onun dışındaki kitapları okumak pek mümkün olmuyor. Şiir kitabı dışındaki kitapları okumak çok zaman alıyor. Yanıma 'Toprak Ana' adlı bir kitap aldım. Ancak ilk bölümünü bitirebildim.

Devlet bakanı olduktan sonra hayatınızda neler değişti? Bu sıfatın size hissettirdiği duygular nelerdir?

Ben sadece çok büyük bir sorumluluk hissettim. Toplumun bakan diye nitelendirdiği insanların görevlerinin dışındaki statüleriyle ilgili hiç bir olayı yaşamıyorum. Ben sadece sorumluluklarımı yerine getirme konusunda çok büyük bir mücadele veriyorum. Hükümet üyesi olmanın getirdiği dışa dönük yüzümle ilgili bende aktarılması gereken hiç bir tanımlama yoktur.

Ailenizin, çevrenizin bakanlık görevine bakışı nasıl? Onlar devlet bakanı olmanız konusunda neler düşünüyorlar?

Ailem beni yakınen tanıdığı için kendilerinin karşılaşacağı durumu yakınen algıladılar. Algılamayanlar da çıktı. Kendileri için de biraz daha seyrek görüşebilecek bir insan olacağımı anladılar ama fiilen bu durumu kabul edemediler. Artık çocuklarımın zaman zaman görebildikleri bir babaları var.

Tarım bakanı olduğunuz zaman, tarım politikalarında nasıl bir yapıyı devraldınız?

Türkiye ekonomisinin içinde bulunduğu durum, 2000 ve 2001 krizleri, arkasında bir koalisyon hükümeti, Kasım seçimleri, bir dönem Türkiye'ye hakim olan siyasi partilerin silinmesi, yeni bir partinin iktidar olması ve belli bir süre önce barajı aşamayan bir partinin ikinci parti olarak Meclis'e girmesi haliyle bunların neticesinde ekonomik, sosyal, siyasal anlamda çok büyük bir değişimin ortaya çıkmasına

neden oldu. Türkiye'deki bakanlıklar arasında büyük farklılıklar yok. Etkinlikleri azalmış, kamunun verimliliği düşmüş bir yapı hakimdir. AB bakanlığı olarak bir ayrım yapmaya gerek yok. Sadece son üç yılda hangi koalisyon üyesi partiye mensupsa onların odaklaştığı bir yapıyı devraldık. Ayrıca politik yapı bakımından kriz dönemlerinden sonra Türkiye'nin talebi üzerine IMF'nin istikrar programı uygulanmaya başlandı ve bu program 2004'ün sonuna kadar uygulanacak. Bugün mevcut olan politikalar bizim geliştirdiğimiz politikalar değil. Türkiye krizden çıkmış bir ülke ve dolayısıyla biz uygulanan politikaları kendi esas savunduğumuz ilkelere uyumlaştırarak yürütmeye çalışıyoruz ama hiç bir ana unsurunu biz belirleyemedik. Burada şunu da söylemek lazım. Türkiye'nin içinde bulunduğu ekonomik durum bir istikrar programını gerekli kılıyor. Biz şu ana kadar 'Bu programı terkediyoruz' diyebilecek bir ortamı bulmuş değiliz. 2004'ün sonunda artık Türkiye kendi ayakları üzerine kalkacak ve Ak Parti de kendi programını ortaya koyacak. Bizim de çalışmalarımız 2004 yılının sonunda kendi tarım politikalarımız konusunda daha net bir çizgiyi meydana getirebilmektir.

çözüm getirecektir. Toplumun çok değişik sosyal grupları vardır. Kırsal kesimi vardır, esnaf sanatkarı vardır. Sanayicisi, tüccar kesimi, okumuş bürokratı ve ayrıca üniversite camiası vardır. Bundan kastettiğim hangi kesimden olursa olsun halkla kültürel değerleri ortak olan bir parti bugün iktidardadır. Bizim halkla olan bağımız benzer politikaları gündeme getirmememiz için birinci neden teşkil ediyor. Biz köy hayatını çok iyi bilen insanların yoğun olduğu bir partiyiz. Onların ekonomik sorunlarını düşünecek insanlara ihtiyaçları var. Bugüne kadar bu yapılmaya çalışılmış ama etkin bir şekilde yapılamamış. Hatta çok büyük oranlarda kaynak ayrıldığı dönemler olmuş. Bizim uyguladığımız proje çok mütevazi ama bir yönüyle de çok iddialı bir proje. Mütevaziliği bizim çok az bir kaynak ile bunu yapmaya çalışmamızdan, iddialı bir proje olması ise bin köyde uygulamamızdan kaynaklanıyor. Eğer bu proje tutarsa Türkiye'de kırsal kesimde bir hamle kesinlikle olacaktır ama daha başlarda iddialı sözler söylemek yerine 'biz uygulamaya başlayalım, eksiklerimizi telafi edelim ve sonra bu projemizi büyültelim' diye mütevazi bir yaklaşımımız var. Şu anda bu projenin 64 ilde adaylarımızın seçimi

yürütüyoruz. Şu anda bunun üçüncü ayındayız. 30 kooperatif belli oldu. Bu konuyla ilgili hazırlıklar devam ediyor. Her ay en az on kooperatife destek olmaya devam edeceğiz. Bunun dışında beş yıllık bir süreyi kapsayacak Türkiye'nin toprak analizlerini tamamlamayı hedefleyen bir projemiz var. Türkiye'nin tüm kapasitesini kapsayan, çok önemli faydalar sağlayacak bir projedir ama anlaşılması herkes tarafından kolay olmadığı için önemi farkedilemeyebilir. Dışa dönük yüzü zayıf olan ama tarım için çok büyük önem arzeden bu projeyi de başlatacağız.

Şu anda gezici beş laboratuvarımız var. Bu gezici laboratuvarların görevi gezerek analiz yapmaktan ziyade örnek bir analiz yaparak çifçiyi eğitmektir. Türkiye'ye bu laboratuvarları yayacağız.

Diğer önemli bir projemiz; Türkiye'deki hayvancılığı, çiçekciliği, seracılığı ve alt üretim gruplarını kapsayan, iklim şartları, coğrafi özellikleri, toprak nitelikleri gibi şartların belirlediği sınırlar içerisinde belli bölgeleri, havzaları şirketler tarafından birlikte üretim yapılan bir alana çevireceğiz. Bunu ilk önce hayvancılıkta, sera ve

'Kırsal kesime sosyal destek projesi' adı altında bir hayvancılık projesi yürütüyoruz. Her ay en az on kooperatife destek olmaya devam edeceğiz. Bunun dışında beş yıllık bir süreyi kapsayacak Türkiye'nin toprak analizlerini tamamlamayı hedefleyen bir projemiz var. Türkiye'nin tüm kapasitesini kapsayan, çok önemli faydalar sağlayacak bir projedir ama anlaşılması herkes tarafından kolay olmadığı için önemi farkedilemeyebilir.

IMF'in hazırladığı programın dışında size ait olan farklı uygulamalarınız olduğunu biliyoruz. Son zamanlarda gündeme gelen 'Bin Köye Bin Gönüllü' projesi var; o konuda bilgi verebilir misiniz?

2001 yılındaki programda karşı çıktığımız iki temel nokta var. Bir reel sektör ihmal ediliyor. İkincisi ise sosyal yönden zayıftır. Şimdi burda reel sektörden kastımız tarım ve sanayi sektörüdür. Gerekli teşvikler ve kalkınması için yatırımlar yönünden eksiktir. Sosyal yönden, toplumun bir kısmını kapsayan bu sektörlere destek verilmesi gerekir. Bin köye bin gönüllü, projesi tarım sektörüne hem ekonomik hem de sosyal yönden eksik bulduğumuz konulara bir

belirlendi geri kalan illerde Konya dahil çalışmalar devam ediyor. Köylerimiz büyük ölçüde belli oldu. Ocak 2004'ten itibaren bu insanlar bünyemize katılacaklar. Eğitime mütakip köylülerle karşı karşıya gelecekler. Bu bizim büyüyebilecek ve çok önemli sonuçlar doğurabilecek bir projemizdir. Partimize de mal olmuştur. İnşaallah bütün dikkatimizi, gücümüzü bu projenin daha önemli sonuçlar ortaya koyması için gayret göstereceğiz ve Allah'ın izniyle de iyi sonuçlar alacağız.

Geleceğe yönelik hazırlıklarınızı kısaca öğrenebilir miyiz?

Biz bu projeyle birlikte 'Kırsal kesime sosyal destek projesi' adı altında bir hayvancılık projesi

çiçekcilikte yapacağız. Bu çalışmalar bölgede kalkınma hareketlerini başlatabilecek bir projedir. Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği tarafından organize tarım bölgeleri kurulması konusunda bir teklif getirildi. Bu projede Türkiye Odalar ve Borsalar Birliğiyle beraber çalışacağız.

Bu çalışmaların dışında Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğümüzün öncülük edeceği çevreci bir projemiz de yürürlüğe girecek. Köylerimizde 'Doğal Arıtma Sistemleri' kuracağız. Önce 4.600 köyde bu projeyi gerçekleştireceğiz. Çünkü 4.600 köyde kanalizasyon suları dere yataklarına veriliyor. Bu sistem doğal olduğu için maliyeti düşük, işletmesi de kolaydır.

Ofis Yaşamınızı Yeniden Tasarlıyoruz

We Are Planing Your Office Life Over A

iden Tasarlıyoruz

burotime®
OFFICE FURNITURE

ain From The Beginning

ng Your Office Life

AMBALAJ ENDÜSTRİSİ

LONCA SEKTÖR

BASAŞ LTD.ŞTİ

SEZERSAN LTD.ŞTİ

GÖLTUR A.Ş.

KONYA TİFDRUK A.Ş.

SEKTÖR

Basaş Bayrak Mtb. San. Tic. Ltd.
HALİL YARBA
Yönetim Kurulu Başkanı

AMBALAJDA AB İLE REKABET ETMENİZ İMKANSIZ

Avrupa'nın hiç bir ülkesinde PVC kullanılmaz. Birkaç senedir Avrupa tamamen kağıt ambalaja, OPP baskıya döndü. Türkiye'de kullanılan naylon torbaları Avrupa'nın hiç bir ülkesinde göremezsiniz. Bizim şu anda satış yapabileceğimiz ülkeler arasında Türkmenistan, Kırgızistan, Kazakistan, Türki Cumhuriyetler, Rusya, Suriye, Arap Ülkeleri, Arnavutluk yer alır. Ambalaj konusunda bizim PVC ile Avrupa'ya ihracat yapmamız, rekabet etmemiz söz konusu değil.

Kendinizi tanıtabilir misiniz?

İsmim Halil Yarba. BASAŞ Yönetim Kkurulu Başkanıyım. On sekiz sene Almanya'da kaldım. Tahsil hayatıma yurtdışında başladım. Alman Ticaret Lisesi mezunuyum. Ambalaj sektöründe on yedi senelik bir geçmişe sahibim.

1988 yılında Basaş'ı devraldım. Bu şirketi devraldığımda tek bir baskı ve kesim makinesi olan 150 m2'lik bir alandaydık. 1996 yılında 250 m2'lik bir yere çıktık ve ikinci makinemizi aldık. 2003 yılında II. OSB'de 5.000 m2'lik; 2.500 m2'si açık, 2.500 m2'si kapalı yeni yerimizi inşa ettik ve Mayıs ayında buraya taşındık. Firmamızda iki tane tifdruk, bir tane laminasyon, üç tane kesim, iki tane PVC film imalat makinemiz ve iki tane de mikserimiz var.

Hammadde ihtiyacınızı nasıl karşılıyorsunuz? ve Hammadde temininde ne tür zorluklarla karşılaşıyorsunuz?

PVC'nin üretimini tamamen kendimiz yapıyoruz. İki adet PVC (eksruder) makinemiz var. Hammadde ihtiyacımızı PETKİM'den ve yurtdışından karşılıyoruz. PVC üretimi yaklaşık dokuz on hammaddenin karışımından meydana geliyor. Petkimden Petvinil ihtiyacımızı karşılıyoruz. Petvinil dışındaki ürünler tamamen yurtdışından geliyor. Hammadde ihtiyacımızda karşılaştığımız zorluklardan şu konuya değinmek istiyorum. Ben bu sorunu daha önce bir çok defa dile getirdim ama bir sonuç alamadım. Petkim'den gelen hammaddeler kağıt torbalarda paketleniyor ve bu ambalajın yırtılarak hammaddenin, milli servetin boşa gitmesine neden oluyor. Bu kağıt ambalajın içinde naylon torbalar kullanılması gerekiyor.

Bunun dışında Petkim'in tek bir firma olması bize pazarlık şansı bırakmıyor. Petkim her ay belli bir oranda zam yapıyor. Yapılan fiyat artırımları ve fiyatların dolar üzerinden olması, dolardaki iniş ve çıkışlar bizi zorluyor. Konya'lı bir sanayici olarak benim en büyük sıkıntım dolar üzerinden yapılan fiyat artırımları.

Petkim'in özelleştirilmesi sektörü etkiledi mi?

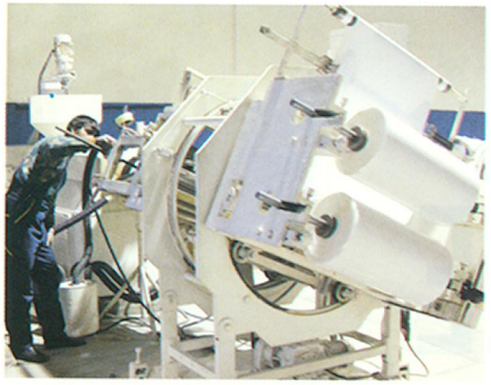

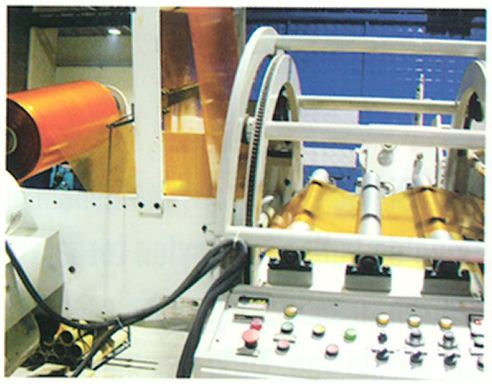

Hayır, bir etkileme olduğunu söylemek doğru olmaz. Çünkü Petkim özelleştirilmeden önce de rakipsiz tek bir firmaydı, şimdi de öyle. Bizim zaten Petkim'le pazarlık etme şansımız yok.

1995 yılına kadar OPP üretimini Polinas adı altında Manisa'da tek bir firmadan temin edebiliyorduk. Polinas ödemesinden, fiyatından asla taviz vermeyen ama çok kaliteli bir firma. Son iki üç senede Polinas'a rakip olarak iki-üç firma daha açıldı. Şu anda fiyat ve ödemeler konusunda istenilen elde edilebiliyor ama Petkim'de o şansımız yok.

Petkim'den aldığınız hammaddeyi daha uygun şartlarda yurtdışından temin etme şansınız nedir?

Biz Türkiye'de bu işi yapıyorsak Türk Malı kullanmanın daha doğru olduğunu düşünüyoruz. Zaten devletin koyduğu fondan dolayı yurtdışından gelen hammaddeyle Petkim'in arasında önemli bir fark olmuyor. Petkim bu konuda yine rakipsiz kalıyor.

Üretimde karşılaştığınız zorluklar nelerdir?

Ambalaj sektöründe vasıflı eleman bulmak çok zordur. Bundan birkaç sene önce çıraklık eğitimi alan çocukları yanımıza alırdık. Çıraklık okulunda tifdruk bölümü yoktu. Bizim isteklerimiz ve çalışmalarımızla tifdruk bölümü açıldı. Meslek liselerinde matbaacılık üzerine eğitim veriliyor ve bizim işimiz matbaacılıktan tamamen farklı bir sektör. Tifdruk baskısı çok daha net ve parlak olur. Baskı bakır ve kromdan işlenmiş silindirlerle yapılıyor. Ofset baskı ise plastik klişelerle yapılan bir baskı çeşididir.

Bunun dışında ambalaj sektöründe satışlar giderek azalmaya başladı. Piyasada canlanmalar yaşandığından bahsediliyor ama biz ambalaj

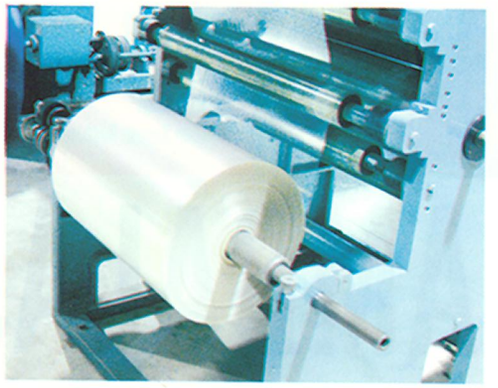

sektöründe bunu göremiyoruz. Basaş'ın yıllık kapasitesi 600 ton ama bunun hepsini kullanamıyoruz. Ambalaj sektörü ara sektördür ve biz de gıda sektörüne ve diğer sektörlere bağlı olarak çalışıyoruz. Diğer sektörlerden talep olacak ki biz de üreteceğiz.

Ambalaj sektöründe yaşanan zorluklardan biri de son bir iki senedir büyük rekabetler doğmaya başladı. Ambalaj sektörünün kuruluşunda üç ana firma vardır. Bunlardan iki tanesi Konya'da bir tanesi de İstanbul'da ama şu anda aynı işi yapan Konya'da altı, yedi tane firma var. İstanbul'da ise iki tane firma var ki zaten biri de bu işi bırakmak üzere.

Devletten krediler konusunda yardım alıyor musunuz?

Basaş A.Ş. olarak tamamen kendi öz sermayemizle kurulmuş ve bu şekilde çalışan bir firmayız. Devletten kaynak bulma konusunda hiç bir kredi yardımı almıyoruz.

Devletten sorunlarının çözülmesi noktasındaki beklentileriniz nelerdir?

Katma değer vergilerinin %18'den aşağıya inmesi gerekir. Devletten tek isteğimiz sigorta primleri ve KDV'lerin düşürülmesi.

Bugün yurtdışına, Türkmenistan'a mal satıyoruz ve karşımıza Çin çıkıyor. Çin'de bir cente elektrik kullanılıyor. Katma değer vergileri, sigorta primleri bizden çok daha düşük. Türkiye'de bir işçiye sadece sigorta primi olarak 180.000.000. TL para yatırıyorsunuz. Diğer vergilerle beraber 200.000.000. TL'na geliyor ve bir mal alırken ve satarken %18 KDV ödüyorsunuz. Bu Türkiye'nin bir gerçeği. Yurtdışında Çin'den gelen işadamlarıyla rekabet etme şansımız bile yok. İşçilikten faydalanmak için yurtdışından tekstilcilerin gelip Türkiye'de fabrika kurdukları dönemlerden söz etmek artık çok zor.

Yurtdışındaki ambalaj sektörüyle, Türkiye'deki ambalaj sektörünü karşılaştırır mısınız?

Avrupa bizden çok farklı. Avrupadaki firmaları gezdiğiniz zaman makine parklarının sıfır olduğunu görürsünüz. Türkiye'de sıfır makine bulmak çok zordur. Hepimiz ambalajcı olarak kendimizi yenilemeye çalışıyoruz ama gücümüz yettiğince. Keşke önümüz açılsa da bütün makinelerimizi değiştirip son teknolojiyle bu işe başlasak. Bizim işimizde teknolojiyi daima takip etmeniz gerekir ama ne yazık ki yurtdışından bir baskı makinesi almaya kalksanız en ucuzu iki milyon dolardır. Bir PVC makinesini üç buçuk milyon dolara getirtebilirsiniz. Türkiye'deki orta ölçekli sanayicinin bunların altından kalkması çok zordur. Türkiye'deki maliyetler çok yüksek, bundan dolayı fiyatlarımız da doğal olarak yükseliyor. Yurtdışında rekabet etme şansımız da bu oranda düşüyor.

Avrupa Birliğine üye olmaya çalışan bir ülke olarak Avrupa Birliğindeki ambalaj kuralları sizi nasıl etkiliyor? Her ürünün ambalaj içerisinde satılmasına yönelik kanunlar sizi nasıl etkiliyor?

PVC tamamen Avrupa'da yasak, Avrupa'nın hiç bir ülkesinde PVC kullanılmaz. Birkaç senedir Avrupa tamamen kağıt ambalaja, OPP baskıya döndü. Türkiye'de kullanılan naylon torbaları Avrupa'nın hiç bir ülkesinde göremezsiniz. Bizim şu anda satış yapabileceğimiz ülkeler arasında Türkmenistan, Kırgızistan, Kazakistan, Türki Cumhuriyetler, Rusya, Suriye, Arap Ülkeleri, Arnavutluk yer alır. Ambalaj konusunda bizim PVC ile Avrupa'ya ihracat yapmamız, rekabet etmemiz söz konusu değil.

Firmanızın kağıt ambalaj üzerine çalışmaları var mı?

Şu anda Avrupa Ülkelerinin tamamen kağıt ambalaja dönmesi ve bizim de Avrupa Birliği'ne üye olmaya çalışmamız sebebiyle bu konu üzerinde çalışmalarımız var ve devam etmektedir.

Üretim dahilinizde olan ambalaj çeşitleri nelerdir?

Otomatik dolum makineleri için PVC film, OPP, Alüminyun Folyo, Metalize, Pörlize laminasyonlarından oluşan ambalaj filmleri, tek

ve çok katlı baskılı ve baskısız filmler, üretimimizin başlıca konularıdır.

Tek Parti Hükümeti'nin iktidarda olması ambalaj sektörünü nasıl etkiledi?

Tabii ki olumlu gelişmeler oldu. Tek parti hükümeti kurulduktan sonra elektrik zamından kurtulduk. Tek parti hükümeti bir çok şey başardı ve başarmaya da devam ediyor. Elektrik, su gibi enerjinin ucuz, zam görmeden standart bir fiyatta sanayiciye ulaşması çok önemlidir. Tek parti hükümeti bunu başardı ve şu an her gün karşılaştığımız zam trafiğini yaşamıyoruz.

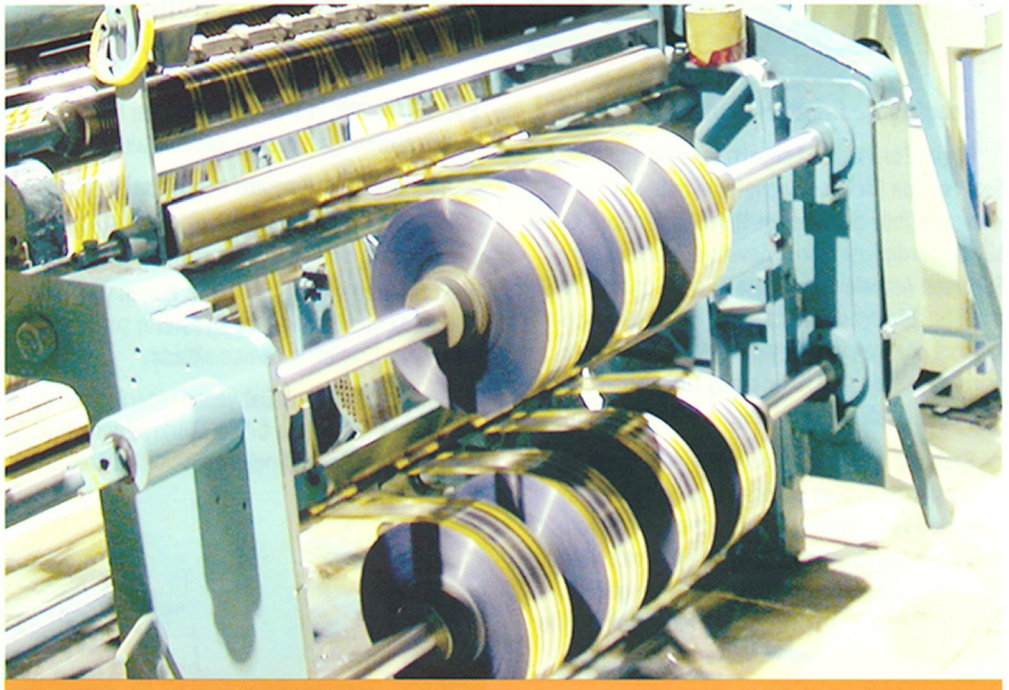

Petkim'den gelen hammaddeler kağıt torbalarda paketleniyor ve bu ambalajın yırtılarak hammaddenin, milli servetin boşa gitmesine neden oluyor. Bu kağıt ambalajın içine naylon torbalar kullanılması gerekiyor. Bunun dışında Petkim'in tek bir firma olması bize pazarlık şansı bırakmıyor.

SEKTÖR

Sezersan Amb. Ltd. Şti.

EBRU AKAR

Genel Müdür Yardımcısı

FİYAT VE KALİTE

MÜŞTERİYE SUNLAN İKİ DEĞERDİR

Dünyada ve Türkiye'de ambalaj sektörünün ufku çok geniş. Bu yüzden ambalaj sektörüne yönelen bir çok dünya ülkeleri bulunmaktadır. Ambalaj sektörünün önünün açıklığından ileri gelen çeşitli ülkelerde ambalaja olan yatırımdan dolayısıyla kıyasıya bir rekabet ortamı doğmuştur. Bu rekabet ortamında müşteriye sunulan iki değer vardır.
Biri fiyat diğeri ise kalite.

Kendinizi ve firmanızı tanıta bilir misiniz?

İsmim Ebru AKAR. Endüstri Mühendisiyim. Sezersan da üretim ve yönetimin değişik kademelerinde görev aldım. Halen firmamızda Genel Müdür Yardımcısı olarak devam etmekteyim. Sezersan Ambalaj dünyasına 27 sene önce adımını atmıştır. Zor deneyimlerden geçerek teknolojinin sırlarını çözerek ve ona yatırım yaparak çeyrek asırdır ayakta kalmayı başarmış Türkiye'nin en eski ambalaj firmalarından biridir.

Baskı ve film sektörünün Türkiye'nin öncü kuruluşlarından olan Sezersan, şu an Albertina markalı 5 ve 8 renkli olmak üzere aylık 200 ton kapasiteli rotogravür baskı üniteleri ayrıca yatırımı tamamlanmış olup bu yıl sonu faaliyete geçecek Cerutti marka 8 renk ve 6 renkli baskı ünitelerine sahiptir. Baskı üniteleri bu yıl sonunda yeni fabrikamıza taşınacaktır.

Bu makinalar da PVC, BOPP, CPP, PET, PE, AU, PAP vs. ambalaj materyallerine tifdruk baskı yapılmaktadır. Bunun yanı sıra twist özellikli PVC film üretimiyle sektörün PVC film ihtiyacını karşılamaktayız. Entegre olma yolunda olan Sezersan PVC, BOPP, CPP, PET ve diğer ambalaj filmlerine vakum ortamında metalize kaplanmaktadır.

Hammadde ihtiyacınızı nerden sağlıyorsunuz?

Baskı alanında kullandığımız ana hammadde BOPP, PVC, PET, CPP, PE vs. BOPP film Türkiye'de 3 firma tarafından üretilmektedir. Bunun yanı sıra ithalatı da yapılmaktadır. Polyesterin şu an için Türkiye'de üretimi yapılmamaktadır.

Film tedarikinde ithalat yapan tedarikçi firmalara yönelmekteyiz. PE ve CPP'yi Türkiye'den çeşitli firmalardan tedarik etmekteyiz. PVC film üretiminde hammadde ihtiyacını Petkim, ithalat ve ithalatçı firmalardan tedarik etmekteyiz.

Hammaddeyi yurtdışından temin etmenizin nedeni, Türkiye'de bu malzemelerin üretilmemesi mi?

Yurtdışından hammadde temin edilmesinin çeşitli sebepleri var. Örneğin fiyatı, kalitesi ve sizin de sorduğunuz gibi Türkiye'de üretilmemesidir. PET biraz önce bahsettiğim gibi ülkemizde üretilmemektedir. Dolayısıyla yurt dışından temin edilmektedir.

PVC hammaddesinde Petkim'in dışında da temin edilmesinin sebebi ise Petkim'deki fiyatların çoğu zaman dünya fiyatları ile doğru orantılı gitmemesi veya piyasanın ihtiyacını karşılayacak üretim miktarının karşılayamamasıdır.

İthalat yaparken devletin koyduğu fonlar, ödemeler oluyor mu? Bu konuya değinebilir misiniz?

İthalata devletin koyduğu fon ve ödemeler oluyor. Buna örnek olarak PVC ithalatında 2004'de uygulamaya konulan antidamping vergisini gösterebiliriz. Antidamping vergisinden dolayı maliyetlerin yükselmesi bunun yanı sıra Petkimin düzenli olarak ihtiyacı karşılayamaması bize sıkıntı yaşatmaktadır.

İhracat yaptığınız ülkeler hangileridir? İthalat yaptığınız ülkelerin Türk malını tercih sebepleri ve ambalaj sektöründen beklentileri nelerdir?

Kalitesini, güvenilirliğini ve ideallerini gün geçtikçe büyüten Sezersan Amb. San. Tic. Ltd. yirmiden fazla ülkeye yaptığı ihracatıyla her zaman müşteri portföyünü zenginleştirme çabası ve azmi içerisindedir. Bu ülkelerden bazılarını şu şekilde sıralamak mümkündür: Rusya, Ukrayna, Moldova, Beyaz Rusya, Litvanya, Türkmenistan, Tacikistan, Kırgızistan, Özbekistan, Azerbaycan, Tataristan, Romanya, Malta, Lüksemburg ve diğer Avrupa ve Eski Sovyetler Birliği ülkeleri.

Dış ticarette başarılı olmanın en önemli nedenlerinden birisi müşterilerinin beklentilerine tam olarak cevap verebilmektir. Yurt dışındaki müşterilerimizin bizi tercih etmelerinin nedeni de buna bağlıdır. Şu da bir gerçektirki , özellikle eski Sovyetler Birliği ülkelerinde ambalaj sektörünün henüz istenilen seviyede gelişme kaydedememesi ve Türkiye'deki ambalaj sektöründeki kalite standartları ithalatçı şirketlerin dikkatlerini Türkiye'ye özellikle de Sezersan Amb. Ltd. Şti. ye çevirmelerinde en büyük etkendir. Kendi adımıza bunun açıklaması da müşterilerimizin istediği kalitede ürün ve hizmet vermemize bağlıdır. Sonuç olarak; Kalitemiz, servisimiz, samimiyetimiz, profesyonel dış ticaret ekibimiz, ürün çeşitlerimiz, ve tecrübemizin bu piyasada adımızı duyulmasında önemli bir etkisi olduğuna inanıyoruz.

Dünyadaki ambalaj sektörüyle Türkiye'deki ambalaj sektörünü kalite, teknoloji, fiyat gibi konularda karşılaştırdığınız zaman nasıl bir sonuç ortaya çıkıyor?

Dünyada ve Türkiye'de ambalaj sektörünün ufku çok geniş. Bu yüzden ambalaj sektörüne yönelen bir çok dünya ülkeleri bulunmaktadır. Ambalaj sektörünün önünün açıklığından ileri gelen çeşitli ülkelerde ambalaja olan yatırımdan dolayısıyla kıyasıya bir rekabet ortamı doğmuştur. Bu rekabet ortamında müşteriye sunulan iki şey vardır. Biri fiyat diğeri kalite. Bu sunumu yakalayabilmek için de firmaların yapması gerekenlerden birisi teknolojiyi takip etmektir. Şunu unutmamak gerekir ki kötü bir teknoloji ile istediğimiz kaliteyi ve kalitenin getirisi olan fire, zaman, işçilik vs. lerin etkisiyle fiyatta yapabileceğiniz bir şey yoktur. Sezersan olarak teknolojinin ve entegre firma olmanın getirilerinin farkındayız.

Sezersan olarak ulaşabildiğimiz teknolojik imkanların tümünü üretim süreçleri içersinde seferber etmekten kaçınmıyoruz ve konusunda uzman kadrosu, modern makine ve teçhizatı ile 'Kalite Ayrıntılardadır' prensibi ile hareket ediyoruz. Dünya pazarında yer almak isteyen ambalaj sektöründeki firmaların bizim yaptığımız gibi teknolojiyi sürekli takip etmesi ve tedarik ettiği ürünlerin üretim yollarını arayıp entegre olması gerekmektedir. Firmamız geçtiğimiz 2002'de Sezer Gravür' ü faaliyete geçirerek kendi ve diğer ambalaj firmalarının baskı silindir ihtiyaçlarını gidermektedir. Faaliyete geçecek olan Cerutti marka (8 renk ve 6 renk) 2004 sonunda baskı makinalarına ve Yatnordmeccanica marka laminasyon ünitesine yatırım yaptık.

Üretimde, satış ve pazarlamada karşılaştığınız sorunlar nelerdir?

Daha öncede değindiğim gibi dünyada ve Türkiye'de çok fazla ambalaj üretimi var ve bundan dolayı kıyasıya bir rekabet söz konusu. Bu rekabet koşullarında bazı firmalar fiyatlarını düşürebilmek için kaliteden taviz vermektedirler. Bu tür firmalar haliyle bizim gibi firmaların satışını belli dönem etkilemektedir. Bu konuda yapmamız gereken müşteriyi bilinçlendirmek ve doğru malzemeyi öğretmektir. Biz iç ve dış pazarda adil rekabet koşulları çerçevesinde ve dürüst ticaret normlarından hiçbir ödün vermeden müşterilerimizle karşılıklı güven duygusu ile buluşuyoruz ve tüm firmaların da aynı şekilde davranmasını temenni ediyoruz. Müşterilerimize teknik her konuda bilgi vermeliyiz ki doğru ve kaliteli ürünün ayırımını yapabilsin. Bunun için de kaliteye ve elemanlara sahip olmak gerekiyor. Üretimde kalifiye eleman çok önemli ve her ne kadar Anadolu şehirlerinde kalifiye, eğitimli, konusuna hakim eleman problemi diğer yıllara nazaran çözülmüş olsa bile hala belli bir düzeyde devam etmektedir.

Sezersan'ın üretim kapasitesi hakkında bilgi verebilir misiniz? Sezersan Türkiye'deki ambalaj ihtiyacının yüzde kaçını karşılıyor? Ne oranda yurtiçine ve yurtdışına satış yapıyorsunuz?

Sezersan olarak baskı kapasitemiz mevcut Albertini markalı makinalarımızla aylık 200 ton olup daha önce bahsettiğim Cerutti markalı makinalarımızın 2004 Temmuz'da faaliyete geçmesi ile 500 ton kapasitemize ilave olacaktır. Galileo Vacuum markalı metalize ünitesinde PVC, BOPP, CPP, PET ve diğer ambalaj filmlerle metalize kaplamanın aylık kapasitesi 200 tondur. Ayrıca firmamız riyid ve tuist özellikli gıdaya uygun PVC ambalaj filmleri üretimi ve FIAB firmasından alınan 'Know-How'la şeffaf, opak (beyaz), renkli, metalize ve metalize renkli filmler olmak üzere 18-70 micron kalınlıkta aylık 150 ton üretim yapmaktadır.

Mevcut kapasitemizin %60'nı yurt dışına %40'nı oranında yurtiçine satmaktadır.

CE işaretinin alınması konusunda yürüttüğünüz çalışmalarınız var mı? İhracatı düşünen bir firma olarak Avrupa'nın sizden istediği kalite standartları nelerdir?

Sezersan kalite konusunda üzerine düşeni fazlası ile yerine getirmektedir. Firmamız her zaman kalite bilincini ve müşteri memnuniyetini ön plana koyarak çeyrek asırdır ayakta kalmayı başardı ve bunun doğrultusunda toplam kaliteye, verimliliğe, optimum fiyat ve optimum müşteri seviyesine ulaşmış olduk. Bütün ürünlerimizin Sağlık ve Gıda Uygunluk sertifikaları, TSEK , GOST (Rusya Federasyonu Standartları ve Kalite Sertifikası), Ukrayna Standartları ve Kalite Sertifikası vardır. CE standartları çalışmamız var. Ayrıca halen ISO 9002 çalışmalarımızda devam etmektedir. Kurumsallaşma anlamında da zaten firma olarak istenilen düzeye gelmiş bulunmaktayız. Ülkemize ve sektörümüze karşı sorumluluklarımızı biliyoruz ve ithalatımızı düşürüyor ihracatımızı artırıyoruz ki bu ülke ekonomisi için önemli bir çabadır.

Devletten krediler konusunda yardım alıyor musunuz?

Devletten krediler konusunda aldığımız herhangi bir yardım bulunmamaktadır. Kredi konusunda sıkıntılarımızı tamamiyle kendi bünyemizde çözmekteyiz.

Üyesi olduğunuz, beraber çalıştığınız dernekler, kuruluşlar var mı?

Üyesi olduğumuz kurumlar TSEK , Konya Sanayi Odası, Konya Ticaret Odası'dır.

Firmanızın amaç ve hedefleri nelerdir?

Sezersan olarak bütün bu yatırımlar ve çabaların sonunda ulaşmak istediğimiz şey marka olmaktır. Önümüzdeki yıllarda yolun çoğunu katetmiş olan Sezersan dünyada bir marka olarak karşınıza çıkacaktır.

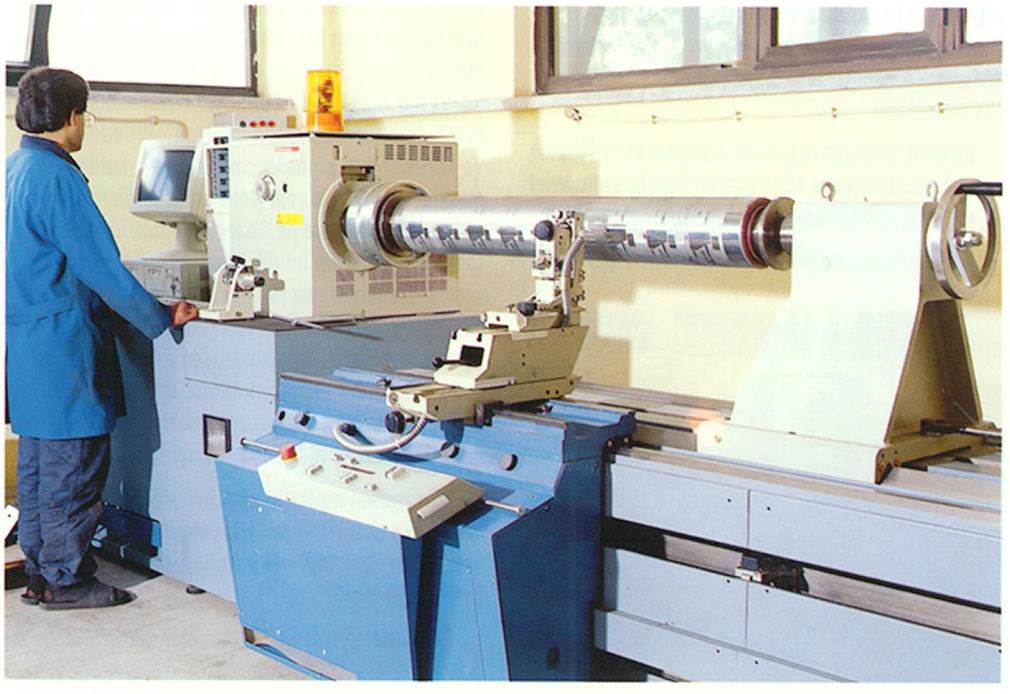

Connect Europe Via Konya EIC

AB İLE BULUŞMA NOKTASI

EIC KONYA SANAYİ ODASINDA FAALİYETLERİNE BAŞLAMIŞTIR...

www.eic.org.tr I info@eic.org.tr

+90 332 251 06 70 4 hat

Konya Sanayi Odası

EURO INFO CENTRE

SEKTÖR
Göltur Plastik A. Ş.
HÜSEYİN KERPİÇ
Yönetim Kurulu Başkanı

SORUNLARIMIZI ÖRGÜTLÜ BİR YAPIYLA ÇÖZEBİLİRİZ

Her sektörde sıkıntılar olduğu gibi plastik sektöründe de sıkıntılar mutlaka mevcuttur. Sıkıntıları aşmanın önemli yollarından biri mesleki örgütümüzü kurabilmektir. Konya'daki ambalajcılar olarak bugüne kadar bir derneğimizin olmayışını büyük bir eksiklik olarak görüyorum. Konyalılar gelin bir dernek kuralım.

Kendinizi ve firmanızı tanıtır mısınız?

Adım Hüseyin Kerpiç. Göltur Plastik A.Ş.'nin Yönetim Kurulu Başkanıyım.1956 Konya Cihanbeyli Gölyazı Kasabası doğumluyum. İlk ve ortaokuldan sonra yurtdışına çıktım.1982 yılında Türkiye'ye döndüm. Bir müddet tuz fabrikası çalıştırdıktan sonra, motorlu taşıtlar alım satımı, nakliye, inşaat işleriyle ilgilenirken, 1998 yılında rahmetli Aziz Turan'ın teşvikiyle, birlikte Göltur Plastik A.Ş.'yi kurduk. O tarihten itibaren de plastik ambalaj üzerinde çalışmaktayız.

Firmanızda kaç kişi çalışıyor, makine parkınız hakkında bilgi verebilir misiniz?

Firmamızda 20 kişi çalışmaktadır. Baskılı ve Baskısız, 5 cm. enden, 440 cm. ene kadar her ebatta yatak-kanepe naylonu, kulplu-takviyeli poşet, market çantası, shrink naylonu üretimini yapmaktayız. Konya'nın büyük ebatlardaki ambalaj ihtiyacını firmamız Göltur Plastik A.Ş. karşılamaktadır. Makine parkımız 17 makineden oluşmaktadır. Matbaamız Alman Lemo'dur, diğer makinalarımız yerlidir. Üretim kapasitemiz aylık 190 ton civarındadır. Ama ne yazık ki biz de meslektaşlarımız gibi mevcut kapasitemizin %50'si altında çalışmaktayız. Piyasalar gerçekten daralmış durumda, sert bir rekabet var, maliyetinin altında mamül mal satılıyor, tabii ki bu rekabet sonucu KOBİ durumundaki üreticilerimiz her gün biraz daha küçülmektedir ve birçoğu da el değiştirmek zorunda kalmaktadır.

Ambalaj sektöründe malzemenin tekrar kullanılması ve dönüşümlü olmasının size kazandırdığı avantajlar var mı? Siz bu şekilde üretim yapıyor musunuz?

Hammadde teminimizi Petkim A.Ş.'den karşılıyoruz. Artık bir malzemeden tekrar dönüşüm yapmıyoruz ama piyasada bu şekilde bir üretim var.

Dönüşümlü malzemeyi gıda sektöründe kullanmak son derece zararlıdır; ambalajla birebir temas halinde olan gıdaların dönüşümlü malzeme ile ambalajlanması sonucunda zehirlenme vakalarına bile rastlanmaktadır, bundan dolayı halkımızın bilinçlenmesi ve kendi sağlığına kendisinin sahip çıkması zorunludur. Dönüşümlü malzeme gıda ile temas etmeyen malzemelerde kullanılırsa hem doğa kirliliği önlenmiş hem de ülke ekonomisine katkıda bulunulmuş olunacaktır.

Geri dönüşümlü bir malzemenin tekrar kullanılması anlamında devletin koyduğu düzenlemeler nelerdir?

Firmaların gıda tescil ve gıda üretim sertifikası alınması zorunludur. Tarım İl Müdürlüğü'nün bu konuda çalışmaları var. Dönüşümlü malları kendi ülkelerinden çıkarabilmek için Avrupa ülkeleri hurda malları verirken para almadıkları gibi nakliye ücretini de kendileri karşılıyorlar.

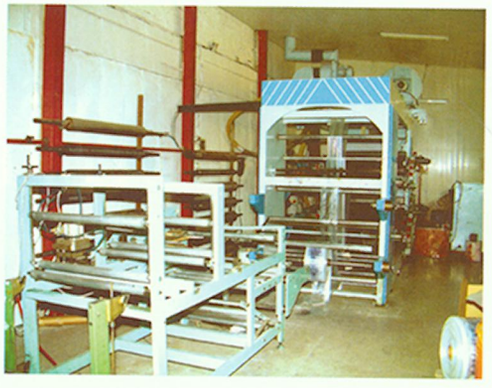

Firmanızın aldığı kalite belgeleri nelerdir ?

Gıda Sicil ve Gıda Üretim sertifikası mevcuttur. Konya'da ambalaj sektörüne hizmet veren bir çok firmanın farklı kalite belgelerinden yoksun olduğunu sanıyorum. Avrupa'nın kalite standartlarına uyabilmemiz için kesinlikle orijinal hammadde kullanmalı, verilen ölçülere ve kaliteye uygun ambalaj üretmeliyiz. Rekabet ederken, kalitenin düşürülerek fiyatların aşağı çekilmesinden ziyade kalitemizle, iş disiplinimizle, dürüstlüğümüzle piyasaya girmemiz gerektiğine inanıyorum.

Üretimde karşılaştığınız zorluklar nelerdir?

Her sektörde sıkıntılar olduğu gibi plastik sektöründe de sıkıntılar mutlaka mevcuttur. Sıkıntıları aşmanın önemli yollarından biri mesleki örgütümüzü kurabilmektir. Konya'daki ambalajcılar olarak bugüne kadar bir derneğimizin olmayışını büyük bir eksiklik olarak görüyorum. Sanayi ve Ticaret odasının birçok konuda çalışmaları var ama tüm sektörlere yönelik olduğu için bütün sorunlarımızı çözmesi mümkün değil. Bundan dolayı Plastikçiler ve Ambalajcılar derneği adı altında toplanmamız gerektiğine inanıyorum. Dernek aracılığıyla hammadde ihtiyaçlarımızı, Petkim A.Ş. ile sorunlarımızı, fiyatlardaki çarpıklığı, haksız rekabeti ve benzeri birçok sorunumuzu çözebileceğimize, en önemlisi de aramızdaki diyalogsuzluğu gidereceğimize inanıyorum.Aracılığınızla tüm ambalajcılara çağrıda bulunuyorum: Gelin, mesleki derneğimizi veya vakfımızı kuralım! Olumlu bakanların benimle irtibata geçmelerini dilerim. İstanbul ve İzmir'deki

plastikçilerin kendi dernekleri mevcuttur. 2001 yıllarında Sanayi Odası başkanı Ahmet Şekeroğlu ve Ticaret Odası Yönetim Kurulu Üyesi Bülent Kaşdoğan'la birlikte dernek kurma girişimlerimiz oldu; ama ne yazık ki sonuç alamadık. Dilerim tekrar böyle bir çalışma içersine girebilir ve sonuçlandırabiliriz.

Kalifiye eleman sıkıntısı yaşıyor musunuz?

Kalifiye eleman konusunda yaşadığımız zorluklar var. Çünkü plastik alanında eğitim veren bir okulumuz yok ve bunun eksikliğini yaşıyoruz.

Hammadde temininde ne gibi zorluklarla karşılaşıyorsunuz?

Hammadde temininde bir sıkıntı yaşamıyoruz ama Petkim A.Ş.'nin dolar üzerinden satış yaptığı halde hammaddeye dolar olarak fiyat eklemesi müşterimize fiyat farkını anlatabilme açısından zorluklara neden oluyor, oysa Türkiye'de enflasyon adına çok olumlu gelişmelerin yaşandığı bir dönemde Petkim A.Ş.'nin Türkiye'nin dışındaymış gibi hareket etmesi bize ciddi anlamda bir sıkıntı veriyor.

Avrupa da kullanılan makinelerle sizin kullandığınız makineler arasında teknolojik fark var mı?

Her alandaki teknolojik yeniliklerde Avrupa'nın çok gerisinde olduğumuz gibi plastik makinelerinde de gerideyiz. Avrupa'da tabii ki daha gelişmiş bir teknoloji kullanılıyor.

Devletten krediler konusunda yardım alıyor musunuz ?

Bugüne kadar devletten kredi almadık ama KOSGEB'in KOBİ'lere birçok konuda yardımı olduğunu biliyoruz. Biz de fuar destekleri konusunda yardım almayı düşünüyoruz.

Devletten beklentileriniz nelerdir ?

Devletin sanayicilerin sorunlarını çok ciddi anlamda ele alması, araştırması gerekiyor. Özellikle de KOBİ'lerin sorunlarına eğilmesi, sıkıntılarını dinlemesi, ona göre çözüm yolları araması gerekmektedir. Devlet MÜSİAD'ın, TÜSİAD'ın sorunlarını zaman zaman dinliyor ama asıl sorun KOBİ'lerde. KOBİ'lerin sorunlarının da dinlenmesi sorunlarıyla ilgilenmesi gerekir. Halk Bankası'ndan, Ziraat Bankası'ndan ve devletin diğer yardım kuruluşlarında ayrım yapılmaksızın KOBİ'lerin yararlanması gerekir. Alınan kredilerin farklı alanlarda kullanılmaması için de sıkı denetim yapılması şarttır. SSK, elektrik ve vergi konusunda indirimler ve kolaylıklar sağlanması, iş geliştirmek için teşvik verilmesi, tabii teşvik verilirken de yeni Uzanlar yaratılmaması gerektiğini düşünüyorum.

Lonca Dergisi'ne ve Sanayi Odası'na sanayicilerin sorunlarını ele alıp kamuoyuna ulaştırdıkları için çok teşekkür ediyorum. Dilerim yetkililer de sorunlarımızın çözülmesinde gereken ehemmiyeti gösterir.

SEKTÖR
Konya Tifdruk Mtb. San. Tic. A.Ş.
YUSUF ERİK
Yönetim Kurulu Başkanı

DEVLETİN, SANAYİCİNİN ÖNÜNÜ AÇMASI GEREKİR

Devletimizden özellikle tüm sanayicilere gerek vergi indirimleri uygulamasını gerekse yurt dışında daha rahat rekabet edebilmemiz için istikrarı sağlamasını talep etmekteyiz. Bunun dışında elektrik ücretlerini, personel SSK ücretlerini ve vergilerini de revize etmesini istemekteyiz.

Kendiniz ve firmanız hakkında bilgi verebilir misiniz?

Konya Tifdruk A. Ş. Yönetim Kurulu Başkanı olarak 1980 yılında şirketimiz kurulmuştur. Şirketimiz 1980 yılından itibaren ağırlıklı olarak PVC üretimini ve baskısını gerçekleştirmektedir. 1999 yılından itibaren OPP, ALÜMİNYUM ve POLYESTER baskılarına başlamıştır.Yıllık baskı kapasitemiz 2.000 tondur. Fabrikamızda 4 adet baskı makinesi, 2 adet PVC üretim makinesi, 3 adet laminasyon makinesi ve 5 adet bobin dilme makinesi mevcuttur.

Üretim , satış ve pazarlamada karşılaştığınız sorunlar nelerdir?

Üretimde ve satışta kalifiye eleman sıkıntısı çekmekteyiz. Pazarlama aşamasında ise genellikle tahsilat döneminde zorlanmaktayız.

Devletten bu sorunların çözülmesi noktasındaki beklentileriniz nelerdir?

Devletimizden özellikle tüm sanayicilere gerek vergi indirimleri uygulamasını gerekse yurt dışında daha rahat rekabet edebilmemiz için istikrarı sağlamasını talep etmekteyiz. Bunun dışında elektrik ücretlerini, personel SSK ücretlerini ve vergilerini de revize etmesini istemekteyiz.

Yurt dışına ihracatınız var mı?Ne oranda yurt içine ve yurt dışına satış yapıyorsunuz?

Her yıl ürünlerimizi düzenli olarak ihraç etmekteyiz. Üretim kapasitemizin %25'i oranında yurt dışına ihracat gerçekleştirmekteyiz. Kalan %75'lik kısım ise yurt içine gerçekleştirdiğimiz satışları oluşturmaktadır.

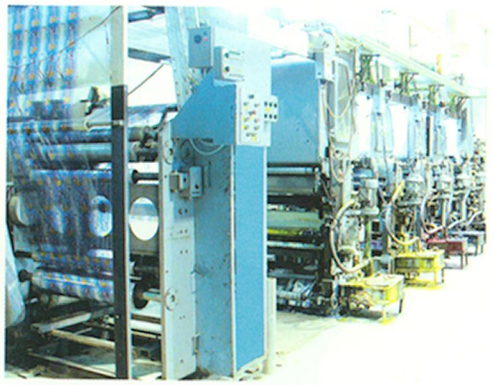

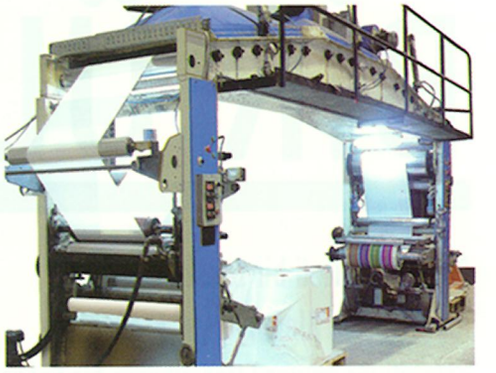

Konya'daki ve Türkiye'deki ambalaj sektörünü yurt dışındaki ambalaj sektörüyle kalite,teknoloji,fiyat gibi konularda karşılaştırdığınız zaman nasıl bir sonuç ortaya çıkıyor?

Ambalaj sektörünü genel olarak ele aldığımızda bir çok Avrupa ülkesinden geri kaldığımız üzüntü duyduğumuz bir gerçektir. Ancak 2000 yılından itibaren her geçen yıl biraz daha iyiye gitmekteyiz.

Pazarlama stratejiniz hakkında bilgi verebilir misiniz?

Pazarlama stratejimiz ilk önce müşterilerimize kendi kalitemizi kabul ettirmek, terminlerimize uymak kısacası müşteri memnuniyetini sağlamaktır.

Firmanızın üyesi olduğu kuruluşlar,cemiyetler var mı? Devletten krediler konusunda yardım alıyor musunuz?

Herhangi bir kuruluşa ya da cemiyete şirketimizin üyeliği yoktur. Kredi kullanmamaktayız.

Firmanızın amaç ve hedefleri nelerdir?

Firmamızın amacı daha kaliteli hizmet verebilmek için yeni gelişen teknolojileri yakından takip etmek ve iyi hizmet sunabilmektir.

Ambalaj sektörüne girmek isteyen yeni girişimcilere hangi tavsiyelerde bulunmak istersiniz?

Her sektörde olduğu gibi ambalaj sektöründe de sektörü bilmeleri ve sektöre girdikten sonra da kaliteli üretim yapmalarını tavsiye ediyorum.

Sektörünüzde yurt içinde ve yurt dışında nasıl bir rekabetle karşılaşıyorsunuz?

Sektörde yurt içinde ve yurt dışında oluşan rekabetle ilgili herhangi bir sıkıntımız mevcut değildir. Ancak zaman zaman tahsilat konusunda sıkıntı çekmekteyiz.

TÜRKİYE ÇÖPLÜĞÜN SATILABİLECEĞİ BİR ÜLKE OLMAMALI

Biz çok kaliteli bir tekstil ürününü Amerika'ya, Almanya'ya, Fransa'ya satabiliyor muyuz? Her ülkenin bir kotası var. Her şeyin bir yolu var. Türkiye Cumhuriyeti hükümetlerinin bu yolu en kısa sürede gözden geçirmesi gerekiyor. Ben Çin'le olan ticari ilişkilerimizi keselim demiyorum. Kalitesiz mallara karşı bir engel konulmalıdır. Kalitesiz bir pil daha siz radyonuza takmadan biter. Türkiye'yi çöplüğün satılabileceği bir ülke olmaktan kurtarmak lazım. Bunun beraberinde tüketici biliçlendirilmelidir.

Muzaffer Aksoy

Dr. Osman Çetiner: Ülkemiz üst üste yaşadığı krizlerden sonra tek parti hükümetine kavuştu ve ülke geneline siyasi bir güven yayıldı. Ekonomi için çok önemli olan siyasi istikrar ve güvenin, 2003 yılına yansımaları nelerdir?

Muzaffer Aksoy: 2003 yılı güven yılıydı ve insanlarımızın hakikaten buna ihtiyacı vardı. Yalnız sadece güven yetmiyor. Hükümetin ekonomide iyiye doğru gittiğimize yönelik haberlerinin icraatını görmek istiyoruz. 2003'te ne oldu? Enflasyon düştü. Gerçekten önemli bir düşüş yaşandı; inşallah 2004'te bu tek rakamlı enflasyona dönüşür. Gerçekten 'huzur' üzerine düşülmesi gereken bir konu ve desteklenmesi şart. Şimdi bizim aklımızı karıştıran konu 'Türkiye'de enflasyon gerçekten düştü mü?' Bu düşüşün bize yansımaları nelerdir? Enflasyondaki düşüş bizim sektörümüze yansımadı ama yansımayacağını düşünmek de çok yanlış. Çünkü bizim istikrara ihtiyacımız var.

Enflasyonda ciddi rakamlarda bir düşüş görülmesine rağmen bunun sizin sektörünüze yansımamasındaki sebepler nelerdir?

Aksoy: Yansımamasındaki birinci sebep bence şu: İnsanların alım gücü bitti. Para dediğimiz aracın görünür bir şekilde artış gösterip bu çarkın doğru bir şekilde işlemesi gerekir. Şimdi bakıyoruz memlekette iş var. İhracatta artış var ama ihracat yapanlarda bile ciddi bir sıkıntı var. Mesela döviz

1.600.000 TL. Tüccarlar ona göre ihracatlarını, hesaplarını yaptılar. İhracat yapan iş adamları dünya piyasasındaki firmalarla rekabet ediyorlar. Hesaplarına göre bu bizi kurtarır dediler ve yola koyuldular ancak bu gün %30 zarar ettiler.

Vatandaşa baktığımız zaman %10'luk bir zam var. Vatandaşa yapılan zam doğrudan alım gücüne etki edecek yani piyasayı etkileyecektir. Kredi kartlarıyla piyasa hareketleniyor. Tahminen şu an vatandaşın bankalara olan kredi kartı borcu, 20 bin dolar civarındadır. Kazanmadan harcanan kredi kartı borçlarıyla Türkiye'de ticaretin sürdüğünü söyleyebiliriz.

Banka kredi faizleri düştü. Çok güzel bir gelişme ama bugün bir sanayici banka kredisini hala kullanamaz.

Biz sanayiciyiz ve iki arada bir derede kaldık. Siz malınızı yurtdışına satacaksınız, ya Avrupa'ya ya da Ortadoğu'ya. Ancak Ortadoğu'ya mal satmanız mümkün mü? Çin büyük bir tehdit. Öyle başı boş bir pazar haline geldi ki bizim 3.6 dolara mal ettiğimiz bir malı Çin piyasasında 2.6 dolara bulmanız mümkün. Dış piyasada böyle bir sıkıntımız var. Kaliteden kaynaklanan Avrupa'ya mal satmanız konusunda bir sıkıntınız var. Teknolojik yatırımlar hiç bir zaman istenilen düzeyde değil. Sanayici tarafından, ekonomik anlamda hiç bir olumlu yansımanın olmadığını söyleyebilirim.

2003 yılının ekonomik anlamda bölgemiz ve ülkemiz açısından nasıl geçtiğini değerlendirir misiniz? Türkiye'yi 2004 yılında ekonomik anlamda nasıl gelişmeler bekliyor?

Ömer Saylık: 2003'ün değerlendirmesini yaparken 1999 ve 2000 yıllarında yaşanan krizin hem reel hem de mali sektördeki etkilerini hepimiz çok yakınen biliyoruz. Devlet bizim için aynı zamanda önemli bir iş verendir ama yaşadığımız ekonomik krizlerden sonra IMF ile yapılan görüşmeler sonucunda devlet sektör sektör ayrılarak kısmen işveren görevinden soyutlanmak mecburiyetinde bırakıldı. İç piyasadaki daralmanın sebeplerinden bir tanesi olarak bu gösterilebilir.

Şu an tek parti iktidarıyla kurulmuş bir hükümet tarafından yönetiliyoruz. Türkiye ekonomisi ne zaman tek parti iktidarıyla yönetilse o dönemde atağa kalkmıştır. Türkiye'nin on yıl önceki gayrisafi milli hasılasıyla şu andaki gayrisafi milli hasılasını karşılaştırırsanız Türkiye ekonomisi şu anda çok ciddi bir atağa kalkmış görünmektedir. 1999 ve 2000 yıllarının etkisini üzerimizden atmak muhakkak ki çok kolay olmayacak. Moral, motivasyon açısından çok olumlu bir yıldı. Kaza yapmış bir aracın tekrar yola koyulması gibi bir şey... Ülkemiz bu krizlerin ardından bir banka krizi yaşadı ki bunun da reel faizlere etkisi çok büyük oldu. Bu sorunların çözülmesi gerekiyordu. 2003 yılı ciddi bir tamirat dönemi oldu. Bundan sonra ekonominin ciddi anlamda rayına gireceğini, şu anki siyasi gücün iyi bir başlangıç yaptığını söylemek mümkündür.

2003'de krizlerden sonra ortaya çıkan ve bütçenin %75'ini teşkil eden borçların ödendiği bir ekonomik durumda, ülke yönetmek hiç de kolay değildir. Şu an ki hükümetin ülkeyi böyle bir kriz döneminden bu noktaya getirmesinin çok büyük bir başarı olduğunu düşünüyorum. Sivil toplum kuruluşlarının yaptığı anketlerden de anlayacağımız gibi 2003 yılından beklenilenler gerçekleşmiştir. Enflasyon beklenen değerinden daha aşağıya düşmüştür. 2004 yılında biraz daha mesafe katedilecek; biraz daha moral ve motivasyonumuz yükselecek. Enflasyon bu değere düşerken bunun bütün topluma mal olan bir bedeli vardır. Reel sektörde olsak da bu toplumun içinde yaşıyoruz. Enflasyonun olduğu bir ortam dumanlı bir hava gibidir. Dumanlı havada çok fazla spekülasyonlar olabilir. Bundan sonra da çok fazla speküle edilemeyen bir ekonomi meydana gelecek. Daha istikrarlı, kar marjları belli bir standarda

İhracatı geliştirme çabalarına devletin verdiği desteği biliyoruz. Ankara'ya telefon etsek, 'Ben bu işi bilmiyorum, yanıma gelir misiniz?'desek devlet bakanı yanımıza geliyor. Dış ekonomik iş konseyleriyle hükümetin çok uyumlu çalışmaları var. Eskiden Suriye'ye mi gideceksiniz, Ankara sizin yüzünüze bile bakmaz Suriye'ye giderdiniz. Şu an ehil insanlarımız, ehil yerlerdeler. Geçen Moskova'da gördüm. Genç bir arkadaşımız ticari ateşe olarak Moskova'ya atanmış. Ben sadece telefon ettim. Bana verdiği cevap: 'Neredesin? Ben seni aldırayım.' Bunlar değişen olumlu gelişmeler.

Ömer Saylık

Enflasyonun bu derece başarılı bir noktaya gelmesine rağmen neden reel sektörde bir rahatlama yaşanmıyor?

Bu bir çırpıda yaşanacak bir hadise değil ve bunu olmuş gibi göstermek de doğru değil. Enflasyonun düşmesiyle halkın refahının da yükselmesi hiç de kolay bir hadise değil ve bunu söylemek de kolay olmamalıdır. Böyle bir sıkıntının çabuk geçmeyeceğini bilmek de zorundayız.

2003 yılından önceki dönemde yüksek enflasyon, hiper enflasyon kavramları gündemdeydi. Halkımız yüksek enflasyonun dışında stagfilasyonu da beraberinde yaşıyordu. 2003 yılı itibariyle Türkiye bu dönemleri de geride bıraktı diyebilir miyiz?

2003 yılı itibariyle stagfilasyonların geride kaldığını kesinlikle söyleyebiliriz. Günde %700'lük gecelik faizlerden bu dönemlere geldik. Bu gerçekten iyi bir başarı; ancak "Biz enflasyonu %20'lere düşürdük, seneye de %10'lara indiririz ve bizim görevimiz biter" gibi bir anlayış kesinlikle yanlış. Hükümet çok güzel başarılara imza atmıştır ancak bu biz sanayiciler için yeterli değil, biz onlardan daha fazlasını bekliyoruz. Türkiye'de gerçek anlamda bir değişim süreci başladı. Her yaşanan değişimin de bir bedeli olduğunu unutmamalıyız.

Türkiye'nin yaşadığı mevcut politikaları ve ekonomiyi göz önüne alırsak bu bedel ödeme süreci daha ne kadar devam eder? Bu süreç hangi zaman dilimlerini kapsayacaktır?

Benim şahsi kanaatimce, devlet ve millet ayrımı yapılmamalıdır. Ki yapmak zaten son derece yanlıştır. Devlet milleti, millet de devleti için vardır. Bu süreç, devlet ve millet yani halk ile siyasetçiler siyaset yapmadan el ele verdiği zamana kadar sürecektir ama bu ne kadarlık bir zaman dilimine tekabül eder onu bilemem. Bence bu iki üç sene içinde bitecek bir hadise değil ama her sene daha iyi bir noktaya gideceğinden eminim.

Doğalgazda indirimler yapıldı ve bunun üzerine yeni zamların gündeme gelmeyeceği konusunda açıklamalar yapıldı. Enerjide düşme yaşandı. Bu sanayiciye, üreticiye, ülkesine bir şeyler kazandırmak isteyen insanlara umut veren bir yenilik. Devlet ne kadar küçülürse kendisine harcayacağı para azalacak. Sosyal ve sanayici kesimine harcayacağı para artacaktır.

Bence Merkez Bankası bizi yöneten hükümet kadar aktif değil. Hükümet enflasyonu %20'lere indirmiş ve %10'lara kadar indirmeyi planlarken merkez bankası faizleri hiç de iç açıcı değil; ama Allah'a şükürler olsun ki bir düşme eğiliminde giderek iyileşen bir grafik ortaya koyuyor.

2003 döneminde KOBİ'ler %300'lük bir artış ile destekleniyor. Bu son derece olumlu bir gelişme.

Devlet içindeki özelleştirmelere inşallah büyük bir hız verirler de devlet ve milletin sırtındaki bu

YENMAK®

www.yenmak.com.tr

GÖMLEK PİSTON SEGMAN

TÜV CERT EN ISO 9002

PERFECT CIRCLE® PISTON RINGS

NB

Ömer Saylık

Halıcılık sektöründe işçilik maliyetteki en büyük etken olduğundan dolayı bizim bir Ortadoğu'yla, Çin'le rekabet etme şansımız yok. Devlet, ya fabrikalarımızı işçiliğin ucuz olduğu yerlere taşımamızı sağlamalı ya da başka çözüm yolları bulmamıza yardımcı olmalıdır. Çünkü bizim sektörümüzün gizli istihdam sağlama gibi bir özelliği var. Yani bizim üretimimizin büyük bir çoğunluğu evinden hiç çıkmadan halı dokuyan ev hanımlarıyla sağlanıyor.

kamburdan da en kısa zamanda kurtuluruz.

Devletin iç borç faizleri giderek düşüyor. Buradan da bir kaç katrilyonluk bir kazancımız var.

Artık enflasyon muhasebesine de geçtik. Önceki dönemde yurtdışından euro ile mal alıp hiç bir üretim yapmadan mal stoklayıp bir sene sonra aldığınız malı satarsanız enflasyon sayesinde %100 kar ediyordunuz. Artık bu sorun kalkacak; bunlar olumlu gelişmeler.

İhracatı geliştirme çabalarına devletin verdiği desteği biliyoruz. Ankara'ya telefon etsek, 'Ben bu işi bilmiyorum, yanıma gelir misiniz?'desek devlet bakanı yanımıza geliyor. Dış ekonomik iş konseyleriyle hükümetin çok uyumlu çalışmaları var. Eskiden Suriye'ye mi gideceksiniz, Ankara sizin yüzünüze bile bakmaz Suriye'ye giderdiniz. Şu an ehil insanlarımız, ehil yerlerdeler. Geçen Moskova'da gördüm. Genç bir arkadaşımız ticari ateşe olarak Moskova'ya atanmış. Ben sadece telefon ettim. Bana verdiği cevap: 'Neredesin? Ben seni aldırayım.' Bunlar değişen olumlu gelişmeler. AR-GE faaliyetlerini hepimiz biliyoruz. Artık dünyaya entegre oluyoruz. Sadece Avrupa Birliği'ndeki ülkelere adapte olmuyoruz. İnsanlarımız iş için Suriye'de, Çin'de, Kore'de... Sonuçta bir şeyler kazanıp geliyorlar. Bunlar çok güzel gelişmeler ancak bir bakıyorsunuz işçiliği sizden daha düşük, sosyalleşmesi ve gelişmesi sizden daha hızlı ülkeler var ve siz dünyaya entegre olmak zorundasınız. Örneğin sorun ucuz enerjiyse mutlaka bu soruna bir çare bulmamız ve ucuz enerjiyi elde etmemiz lazım. Eğer sorun ucuz işçilikse işgücünü en aza indirecek teknolojik makinelerle bu soruna çözüm bulmak zorundasınız. Ben bu sorunları çözeceğimize inanıyorum. Benim bu konu üzerindeki en büyük endişem, yolunda giden bu olumlu gelişmeleri hiç ummadığımız yan etkiler bozmasın, engellemesin.

Hükümet bu değişim sürecinin içerisinde, ekonomik ve sosyal sorunlarımıza çözüm yolu ararken reel sektör üzerine ne gibi görevler düşüyor?

Ekonomik kriz insanların sadece maddi yönlerini etkilemiyor, sosyal yönlerini de etkiliyor. Hatırlarsanız bir zamanlar Türkiye'de Arjantin'deki gibi sosyal patlamaların yaşanıp yaşanmayacağı konusunda diyaloglar yaşanıyordu. Bu dönemden böyle bir döneme geçiş bile çok önemli bir başarı olarak görülmelidir. Bir şeyleri yıkmak çok kolay ama o süre içerisinde bir şeyleri inşa etmek çok daha zordur. Biz şu anda bir geçiş dönemi yaşıyoruz. İktidarın seçimden önce bize verdiği dönem üç yıldı. Hükümetin 'Biz beraber üç yıl sıkıntı çekeceğiz ve daha sonra belli noktalara ulaşacağız' yönünde propagandaları vardı. Hükümetin bir buçuk yıllık performansı yurtiçinde ve yurtdışında oldukça olumlu gösteriliyor ama reel sektör hükümetle ne kadar uyumlu çalışıyor? Üzerine düşen görevleri ne derece yapabiliyor? Burada meseleyi bir kaç noktada düşünmek gerekir.

Reel sektör ihracatı artırmak konusunda üzerine düşen görevi mümkün olduğunca yapmaya çalışıyor. Hükümet ise ihracat konusunda sanayicinin önünü açmak durumundaydı ve bunu imkanları dahilinde yapmaya çalışıyor. Üretimdeki enerji maliyetleri mümkün olduğunca sabit tutulmaya çalışılıyor. Dış ticarette bizim önümüze engel olarak çıkan en büyük neden enerji giderleri. Bizim sektörümüzde ise işçilik. Halıcılık sektöründe işçilik maliyetteki en büyük etken olduğundan dolayı bizim bir Ortadoğu'yla, Çin'le rekabet etme şansımız yok. Devlet, ya fabrikalarımızı işçiliğin ucuz olduğu yerlere taşımamızı sağlamalı ya da başka çözüm yolları bulmamıza yardımcı olmalıdır. Çünkü bizim sektörümüzün gizli istihdam sağlama gibi bir özelliği var. Yani bizim üretimimizin büyük bir çoğunluğu evinden hiç çıkmadan halı dokuyan ev hanımlarıyla sağlanıyor. Ev hanımlarının bir fabrikaya gidip çalışmak gibi bir düşünceleri yok ama evlerinde böyle bir imkanla karşılaşırlarsa bunu değerlendiriyorlar. Ekonomiye gizli bir istihdam ve yarar da sağlamış olmaktayız.

Kriz dönemini yaşamış bir iş adamının devletin beklediği hızda bir performans sağlayıp yeni yatırımlar yapması hiç de kolay değildir. Az önce bahsettiğimiz moral, motivasyon döneminin belli bir süre daha devam etmesi lazım ki yaşadıkları psikolojik etkileri üzerlerinden atacaklar ortam rahatladıktan sonra yatırımlarına devam ederler.

Şu anda yaşadığımız en büyük sıkıntılarımızdan bir tanesi dövizin düşük tutulması. Eğer dövizde küçük bir yükselme yaşanırsa ihracatta patlama yaşanacaktır. Bu istihdamı, kapasite kullanımını, üretimi doğrudan etkileyecektir.

Az önce bir konuya değindiniz. Yurtdışına mal satarken iki bölgeden bahsettiniz. Birincisi Avrupa, ikincisi ise Ortadoğu.

Muzaffer Aksoy

Devletin Tarım Bakanlığına bağlı Konya'da iki tane yüksek okul var. Birincisi Veterinerlik Yüksek Okulu, İkincisi ise Tarım Yüksek Okulu. Tarım Yüksek Okulu'nun 60 tane öğrencisi, 80 tane de personeli var. Veterinerlik Yüksek Okulunun ise 65 tane öğrencisi, 120 tane personeli var. Bu şekilde yapılanan bir sistem içerisinde bulunan ve buralardan faydalanan insanların bu tasarılara itiraz etmelerinin oldukça normal bir tepki olduğunu düşünüyorum.

Avrupa'ya mal satmak için markalaşma ve teknolojide eksik olduğumuzu, Ortadoğu'da ise işçiliğin çok düşük olmasından dolayı bir rekabet şansınızın olmayışını belirttiniz. Kalitesi düşük Çin malları şu an tüm dünyaya hakim. Türkiye böyle bir durumda ekonomisini nasıl bir düzlüğe çıkartabilir?

Aksoy: Türkiye şu an için çok doğru bir yol izliyor. Kesinlikle Çin ile rekabet sağlamak için kalitesinden vazgeçmemelidir. Burada devlet kendisinin ayakta kalmasını sağlayan esnaf ve üreticisinin yanında olmak mecburiyetindedir. Biz çok kaliteli bir tekstil ürününü Amerika'ya, Almanya'ya, Fransa'ya satabiliyor muyuz? Her ülkenin bir kotası var. Her şeyin bir yolu var. Türkiye Cumhuriyeti hükümetlerinin bu yolu en kısa sürede gözden geçirmesi gerekiyor. Ben Çin'le olan ticari ilişkilerimizi keselim demiyorum. Kalitesiz mallara karşı bir engel konulmalıdır. Kalitesiz bir pil daha siz radyonuza takmadan biter. Türkiye'yi çöplüğün satılabileceği bir ülke olmaktan kurtarmak lazım. Bunun beraberinde tüketici biliçlendirilmelidir.

Burada iki önemli olgu var. Birincisi müşteriyi biliçlendirmek, ikincisi ise gümrük kurallarına bazı yenilikler getirmek. Ticarette önemli bir kural vardır. Dünya piyasasında hangi sektördeyseniz ve o sektörün en büyük isimlerine mal gönderebiliyorsanız başarılısınızdır. Örneğin bir mobilya sektöründe İtalya en başta gelir. Siz ürettiğiniz mobilyaları İtalya'ya satabiliyorsanız o sektörde ayakta kalırsınız. Biz Avrupa standartlarında mal üretip satış yaparsak zaten önümüzdeki bir çok engel kalkmış olacak.

Şu an için ülke gündeminde iki önemli yasa tasarısı var. Bunlardan birincisi Kamu Reformu Yasa Tasarısı, ikincisi ise Yerinden Yönetim Yasa Tasarısı. Devletin küçülmesiyle, devlet içindeki harcamaların ve mali idarelerdeki harcamaların azalması ekonomimizi nasıl etkileyecektir?

Aksoy: Mahalli idare meselesi bizim için yeni bir mesele ama dünya için değil. Ankara'nın benim Konya'daki vatandaşımın sorununu anlayıp çözüm buluncaya kadar insanlar çok şeyler kaybediyor. Konya'yı temsil eden insanlar ne kadar mücadele edebilirlerse illerine o kadar pay ayırttırabiliyorlar. Mevlana'nın torunları olarak Konyalılar hep uyutuldu. Sanki Konya'nın çocuklarının mübarek olmaktan öte hiç bir istekleri yok. Mahalli idareler meselesinin siyasi malzeme olmayacak şekilde beldelere devredilmesi lazım.

Devletin küçülmesine gelince, yıllardır beklediğimiz bu. Devletin nerede büyümesi lazım. Devletin sağlık, eğitim konusunda büyümesi lazım. Devlet özelin yapamayacağı enerji konularında büyümelidir. Eğer özel onu da becerebiliyorsa oradan da çekilmelidir. Her manasıyla devletin küçülmesi lazım. Devlete kene gibi yapışmış devlet büyük olmazsa bir menfaat sağlayamayacak olan kişiler bu fikre ısrarla karşı çıkabilir. Devlet ne kadar hızlı bir şekilde küçültülürse bu hem sanayicinin hem de vatandaşın lehinde alınmış bir karar olur.

Kamu Reformu Yasa Tasarısının ne kadar önemli bir tasarı olduğunu söylememize bile gerek yok. Türkiye Cumhuriyeti'nin kurulduğu tarihten itibaren hazırlanan en önemli yasa tasarılarından biridir. Biz bir geçiş dönemi yaşıyoruz. Bu sadece sosyal ve ekonomik anlamda yaşanan bir geçiş dönemi değil aynı zamanda yasalarımızı bile yeniden düzenleyen bir geçiş dönemidir. Bunun akabindeki yıllarda, şu anda tartışmaktan bile çok çekindiğimiz konular gündeme gelecek. Türkiye için hep bürokrasi devleti denilirdi. Kamu Reformu Yasa Tasarısı ve Yerel Yönetimler Temel Yasası ile özellikle devletin hantal yapısından kurtulmak isteniyor. Bu konuda bir örnek vermek istiyorum.

Devletin Tarım Bakanlığına bağlı Konya'da iki tane yüksek okul var. Birincisi Veterinerlik Yüksek Okulu, İkincisi ise Tarım Yüksek Okulu. Tarım Yüksek Okulu'nun 60 tane öğrencisi, 80 tane de personeli var. Veterinerlik Yüksek Okulunun ise 65 tane öğrencisi, 120 tane personeli var. Bu şekilde yapılanan bir sistem içerisinde bulunan ve buralardan faydalanan insanların bu tasarılara itiraz etmelerinin oldukça normal bir tepki olduğunu düşünüyorum. Bu süreçleri hep birlikte yaşayacağız ve ileriki dönemlerde bu tasarıların bize kazandırdığı faydaları hep birlikte göreceğiz.

Yerel Yönetim Yasalarına gelince aslında bu yerinden yönetimi de aşan bir tasarı. İktidarların kendi gücünü dağıtması beklenen bir hareket değildir. Çünkü bu aynı zamanda iktidarın kendi kuyusunu kazmaktır ama bu iktidarın 'insanın kendi vatanı en iyi şekilde yaşaması gereken topraklardır' anlayışıyla getirdiği bazı yenilikler var. Onların bu düşüncelerini destekliyoruz. İnşallah bu yasalar çıktıktan sonra vatandaşımızın son derece rahatladığını göreceğiz.

"Müslüman gelenekte, Habil'in kurban ettiği koçla Tanrı'nın, İbrahim'in oğlunun canını bağışlaması için gönderdiği koç aynıdır. Habil koç kurban ettiği için kardeşini öldürmedi. Kabil hayvan kurban etmediği için kardeşini öldürdü. Başka bir şekilde söylersek, kurbanlık hayvan oğlun ve kardeşin katlini engeller. Yani, şiddeti önleyici bir çıkış yolu hazırlar."

ŞİDDET VE KUTSAL/ RENE GIRARD

ZÜMRÜT'ÜN ALTINDA KALAN KURBAN

Mustafa ARICI

Bayramın ikinci günü akşamı, şehrin meydanında kalenin surları altında bilmem hangi Tanrıya adanmış, toza toprağa belediğimiz kurbanların kanıyla çocukların alınlarına 'zümrüt' yazdık.

'Zümrüt bir taşın adıdır aslında...' Kim bilir ne kadar zamandır besleyip büyüttüğümüz zümrüt aşkının acı sonla bitmesinin ardında, hangi kurbanı hangi Tanrıya adayacağımız bilgisinin de verildiği bir ders mi yatmaktadır?

Bu ulu şehrin duvarları arasına, cehaletin yoğurduğu bir harç işçisinin alın teri mi sıkışmış acaba? Mühendisi okutan öğretmenin parmakları arasında ufalanan kireç taşı mı? Merhametten maraz olmuş bir mimar mı var? Başı hiç okşanmamış mı ne çocukluğunda müteahhidin? Bu şehrin toprakları mı dar ? Bunca kurbana bu kadarcık mezar ? Bu kurban Habil'in mi, Kabil'in mi? Çoban kim, çoban nerede? Bu şehrin mimarları mantar tipinde mezarlar yapsınlar diye mi okutuldular. Güzellik duygusu utanmayı getirir beraberinde.Utanma nerede? Unutursan utanmazsın. Güzellik nerede, biz neredeyiz? Kurbanlar nerede? Çocuklar,bizim çocuklar nerede? Çocuklar bacakları kesilen beton fillerin gölgesinde mi uyumalı? Zümrüt bir taşın adıdır aslında...Zümrütü tanıklığa çağırırım ki, bu ulu şehrin insanı hüsran içindedir. Evlerini havadar dağ yamaçları dururken düzlüklere, alüvyonlu topraklara inşa ediyorlar. Yüzlerce yıldır ayakta kalan tarihi kentler bakın hep dağ yamaçlarında. 'Kim var orada!..Molozların altında kimse var mı? Oradaysan ses ver! Kimse yok mu? Oradaysan, kim ses...' Hepimiz okunmalı mıyız ne!

Zümrüt bir taşın adıdır aslında... Her kurbanın bir hikayesi vardır. Bizim kuşağın hikayesi dövenin üzerinde başlamıştı. Buğday tanelerini sapından ayırmak için döven sürerken tersi tanelere karışmasın diye öküzün poposuna tutulan çanak turistik tesislerin duvarlarında süs oldu şimdi. Tersi daneye karştırdık. Geçenlerde Gülbahçe tesislerinin avlusunda nostalji olsun diye koydukları kağnı tekerini ve döveni inceledim. Dövenin çakmak taşlarından bazıları dökülmüş.Sol elimi taşlara sürterek 'biz bu dövenin üzerinden geliyoruz' diye mırıldanırken cep telefonum çaldı. Sol elim taşta, sağ elimde telefona cevap verdim. Yaklaşık bin kilometre uzaktan arayan bir dostumdu. Ona dedim ki; ' bir elim yontma taş devrinde, bir elim uzay çağında, arasında kalan biziz sevgili dostum...' Üretmedik.Seyrettik. Tükettik.Tüketiyoruz.Tüketeceğiz.Taş devrine daha çok gidip geleceğiz.

Zümrüt bir taşın adıdır aslında... Doğumundan ölümüne kadar zümrütü parmağında dolaştırmakta özgürdür kurban. Ama her davranışın tabiatı icabı kendine özgü sonuçları olur. Zümrüt ve benzerlerinin inşasında emeği olan insanların yaşları kırk civarındadır. Yani bizim kuşak. Bu yaşa kadar davranışlarımızda ölüm düşüncesinin pek etkili olmadığını gördük ve görüyoruz. Kırk yaş insanda ölüm düşüncesinin yer etmiş olması gereken bir yaş. Carlos Castaneda " Unutma, ölüm en güçlü öğretmendir," der. Doğru ama ölüm kelimesi bizim kuşağın yaşamında öylesine soyut bir kelime ki bunca konuşulurluğuna ve cenaze namazları kılınmasına, mezarlıklar ziyaret edilmesine rağmen, hiçbirimiz ölümü yakıştıramayız kendimize...Biz hangi medeniyetin sularında yüzen bir kuşağız Allah aşkına!..

Yeni belediye başkanlarımızdan, arkadaşlarımızdan, bizim kuşaktan istirham ediyorum: Kendinizi, şehrinizin sorunlarını ve insanlarını çok önemseyen insanlar iseniz, ki öylesiniz herhalde, ara sıra yapayalnız mezarlıklara gidip,mezar taşlarının üstündeki isim ve tarihleri okuyunuz. Hafızalarımız tazelenir. Yoksa belediye 'itlaf ekibi' kurmak kolay. İnsan kendi ölümünü düşününce, kendi yaşamının gerçek anlamını araştırmaya ve kavramaya başlar. Önümüzde sonsuz zaman yok. Ölüm düşüncesi dünümüzü, bugünümüzü ve yarınımızı birleştiren bir köprü, bir bağ görevi yapar. Asıl ölüm düşüncesidir insanı güzel düşünmeye ve güzel yaşamaya sevk eden. Güzel düşünüp güzel yaşamasını bilenler güzel ölürler. Neden bizim ülkemizde bütün işler sıra kuyruğu marifetiyle yürütülür de ölümlerimiz adap dışı, ani ve topyekun olur!.. Kader mi efendim? Kader efendim, diyen utansın.Bu çarpık anlayışımızdan ötürü tarih boyunca Kuzeyliler bize kıs kıs güldüler. Biz Güneyliler bilmezmiş gibi kendi kabahatlerimizi kader retoriği içinde Tanrı'ya yükleme zanatından vazgeçmediğimiz sürece iki yakamız bir araya gelmeyecektir.

" Zümrüt bir taşın adıdır aslında... Konyalılar düzgün yüzlerle konuşsalar da gülleri ve kurbanları aralarında, zümrüt bir taşın adıdır aslında...Zümrütün altında kaldı kurbanlarımız..." Güzel Ölümler Dilerim Efendim

Takılar
Plastik

Takılar Plastik Nakliyat
Sanayi Ticaret LTD. ŞTİ

Fabrika : 2. Organize Sanayi Bölgesi Güneştepe Sokak No:6 KONYA
Telefon : 0.332. 239 06 94 - 239 06 95

Terminoloji

Av. Latif Cem BARAN

- **YABANCI SERMAYE (FOREIGN CAPITAL):**

Bir ülkedeki mevcut sermaye stokuna başka bir ülkenin sahipliğindeki ilave sermaye katkısı. Bir ülkedeki yabancı sermaye, özel dolaysız (dolaysız) yabancı sermaye yatırımları ile portföy (portfolyo) yatırımlarından oluşur. Portföy yatırımları, tasarruf sahiplerinin bir faiz veya dividant geliri elde etmek için uluslararası sermaye piyasalarından menkul değerler satın almalarını ifade eder. Özel dolaysız yabancı sermaye yatırımları ise, bir ülkeden diğerine transfer edilen sermayenin, o ülkede yatırıma dönüşmesidir.

Bu tür yatırımlar, bir firmanın yabancı ülkede şube açması, mevcut bir yerli firmayı satın alarak veya sermayesini artırarak kendisine bağlı bir şirket kurması şeklinde gerçekleştirebilir. Yabancı sermayenin ülkeye her zaman döviz şeklinde girmesi gerekmez. Bunun yanında makine ve donanım şeklinde girebileceği gibi, lisans, patent, teknik bilgi (know-how) gibi fikri haklar ve hizmetler şeklinde de gelebilir. Ayrıca, yabancı sermaye işletmelerinin karları sermaye işletmelerinin karları oto-finansman yoluyla yeniden yatırıma yöneltilmeleri de, dolaysız yabancı sermaye yatırımı olarak kabul edilir.

- **PORTFÖY YATIRIMLAR (PORTFOLIO INVESTMENT):**

Kişi ya da kurumlar tarafından faiz veya kar payı elde etmek amacıyla çeşitli kuruluşlara ait hisse senedi ve tahvillerin satın alınması. Portföy yatırımları yurt içindeki kuruluşlara ait tahvil ve hisse senetlerine yapılabildiği gibi, yabancı ülkelerdeki kuruluşların tahvil ve hisse senetlerine de yapılabilir.

- **VİRMAN (TRANSFER):**

Bir banka hesabındaki fonların bir başka hesaba aktarılması. Virman ifadesi, bankalarda hesabı bulunan kişilerce verilen ödeme emirleri anlamında da kullanılır. Bu kullanım şekline göre virman, bir işletme veya kişinin bankadaki hesabından belli bir miktarın bir başka hesaba aktarması için verdiği emri ifade eder.

- **VESAİK KARŞILIĞI ÖDEME (CASH AGAINST DOCUMENTS):**

Dış ticaret işlemlerinde, satıcının malların sevk edildiğini gösteren belgeler (vesaik) karşılığında mal bedelini derhal tahsil edebilmesini, alıcının da kredi kullanmasını sağlayan finansman yönetimi. Satıcı, sevk ettiği mala ilişkin belgeleri bankasına teslim ederek mal bedelini tahsil eder. Banka bu belgeleri, alıcının bulunduğu yerdeki muhabirine gönderir. Alıcı, ancak bedelini ödeyip bu belgelerin banka tarafından kendisine verilmesinden sonra malı teslim alabilir.

- **TRÖST (TRUST):**

Birden fazla işletmenin iktisadi, mali ve teknik güçlerini bir araya getirerek tek bir işletme halinde birleşmeleri ile ortaya çıkan iktisadi kuruluş. Tröstler yatay veya dikey tröstler olarak ikiye ayrılırlar.

Yatay tröstler, tröstü oluşturan işletmelerin faaliyet sahalarını aynı veya birbirine yakın olması halinde sözkonusu olur.

Faaliyet sahaları birbirini tamamlayan işletmelerden oluşan tröstler ise, dikey tröst olarak adlandırılır.

- **SÜBVANSİYON (SUBVENTION, SUBSIDY):**

Devlet tarafından üretimi çeşitli şekilde etkilemek ve yerine göre üreticileri korumak ve teşvik etmek amacıyla para ya da para olarak ifade edilebilecek diğer şekillerde verilen karşılıksız mali yardım.

- **KONŞİMENTO (BILL OF LADING; CONSIGNMENT 222):**

Gemi kaptanı, sahibi veya acentaları tarafından düzenlenen ve malın teslim alındığını, kararlaştırılan şekilde sevk edilerek gönderilene teslim edileceğini, nakledilmek üzere gemiye yüklenen malı ve taşıma koşullarını belirten hukuki bir belge. Dış ticaret işleminin temel belgelerinden biri olan konşimento, aynı zamanda taşınacak malın mülkiyetini temsil eder. Alıcı varış limanında bu belge karşılığında malları teslim alabilir.

- **LOKAVT (LOCK-OUT):**

Bir iş kolunda veya işyerinde, işverenin, işçilerin yerine getirilmesini istediği isteklerini kabul ettirmek ya da işçilerin işverene karşı aşırı taleplerini önlemek amacıyla, yasaların öngördüğü koşullara uygun olarak işyerini kapatması yoluyla işçileri topluca işten uzaklaştırması.

- **TRANSFER HARCAMALARI (TRANSFER EXPENDITURE):**

Karşılığında devlete mal ve hizmet ya da faktör zorunluluğunun bulunmadığı, diğer bir deyişle karşılıksız devlet harcamaları. Ekonomik ya da sosyal amaçlarla gerçekleştirilen transfer harcamaları, satın alma gücünün bireyler veya sosya gruplar arasında el değiştirmesine yol açarken, ekonomide gelirin yeniden dağılımı üzerinde de etkili olur.

İşsizlik yardımları, emeklilik maaşları, savaş gazilerine yapılan yardımlar bu tür harcamalar içinde yer alır.

- **TRANSFER ÖDEMELERİ (TRANSFER PAYMENTS):**

Devlet tarafından yapılan transfer harcamalarının kişi ya da kuruluşlar bakımından isimlendirilmesi.

Devletin yaptığı transfer harcamaları, düşük gelirli kişilere yapılan transfer ödemeleri, sosyal amaçlarla yapılan transfer ödemeleri, bazı iktisadi faaliyetlerin desteklenmesi ile kısa dönemde istihdamın artırılması amacına yönelik transfer ödemeleri vb. şeklinde gruplandırılır.

- **SERMAYE İHRACI (CAPITAL EXPORT):**

Birikim yoluyla elde edilen sermaye fazlasının, sermaye açığı olan ülkelere transfer edilmesi. Özellikle gelişmiş ülkelerde karlı yatırım olanaklarının azalması, bu ülkelerde kullanılmayan sermaye fazlasının ihracını zorunlu hale getirmiştir. Az gelişmiş ülkelerde ise gerek sermaye yetersizliği, gerekse diğer üretim faktörleri fiyatlarının düşüklüğü bu ülkelerdeki kar oranlarının yüksek olmasına yol açmaktadır. Böylece gelişmiş ülkelerde kullanılmayan sermaye fazlasının, azgelişmiş ülkelerde karlı biçimde kullanılabilmesi mümkün hale gelmektedir. Sermaye ihracı 20. yüzyılın başlarından itibaren, çokuluslu şirketler aracılığıyla gerçekleştirilmektedir.

- **SERMAYE İTHALİ (CAPITAL IMPORT):**

Sermaye yetersizliği bulunan bir ülkenin uluslararası finansman kuruluşlarından veya sermaye fazlası olan ülkelerden yatırımları için gerekli olan sermayeyi transfer etmesi.

- **VERGİ İNDİRİMİ (TAX RELIEF):**

Belli ekonomik, sosyal ya da mali amaçların gerçekleştirilmesine yönelik olarak bazı vergi konularında vergi miktarı ya da vergi oranı açısından yapılan indirim. Örneğin gerek yurtiçi yatırımların teşvik edilmesinde, gerekse yabancı sermaye yatırımlarının teşvikinde yararlanılan bir araç olan yatırım indirimi, bir tür vergi indirimidir.

Yargı Köşesi

Av. Latif Cem BARAN

TAHLİYE

KİRA BEDELİNİN ZAMANINDA ÖDENMEMESİ NEDENİNE DAYALI TAHLİYE DAVASI

Kiracının kira bedelini zamanında ödememesi halinde tahliye davası açılabilir. Ancak bunun için bazı koşullarının bulunması gerekir:

Kiracıya iki haklı ihtar çekilmiş olması, bu iki ihtarın en az bir yıllık bir kira dönemi içinde çekilmesi, ihtarların en az iki ayrı ayla ilgili muaccel kira bedellerini kapsaması şarttır. Ayrıca, tahliye davasının kira dönemlerini izleyen bir ay içinde açılması da lazımdır. (6570 sayılı kanunun 7/e maddesi)

Taşınmaz mal 16.07.1966 başlangıç tarihli kira sözlemesiyle aylık peşin 150 liradan beş sene süre ile davalıya kiralanmıştır. Davalı, 03.05.1971 keşide ve 05.05.1971 tebliğ tarihli ihtarnameyi ödenmeyen Ocak-Nisan aylıkları için, 12.07.1971 keşide ve 14.07.1971 tebliğ tarihli ihtarnameyi birinci ihtarla istenen aylarla birlikte ödenmeyen Haziran-Temmuz kiraları için göndermiştir. Davalı ihtarlarda belirtilen kiraları ödediğini savunmuş, fakat bu iddiasını ispat edememiştir. Dava akdin sonunda süresinde açılmıştır. Davalı beş yıllık kira süresine dahil olan birer yıllık süreler içinde ve olayda son bir yıl içinde iki haklı ihtara sebebiyet vermiştir. Kiralananın boşaltılması kararı açıklanan nedenlerle doğru bulunmuştur. (6.HD 07.02.1972 257/435)

6570 sayılı Kanunun 7. maddesinin (e) bendinde kira bedelini vaktinde ödememelerinden dolayı haklı olarak bir yıl içinde kendilerine iki defa yazılı ihtar yapılan kiracılar aleyhine ayrıca ihtara hacet kalmaksızın kira süresinin hitamında davanın açılacağı öngörülmüştür. Kanun hükmünün özüne ve sözüne göre ihtarların yazılı yapılması şart olup ayrıca süre verilerek tahliyesinin istenmesinin belirtilmesi zorunluluğu yoktur. İhtarların haklı olması yeterlidir. (6.HD 20.01.1977 8755-189)

İki haklı ihtara dayanan davaya gelince; 01.01.1981-01.01.1982 döneminde davalının iki haklı ihtara sebebiyet verdiği iddia edilmiştir. Birinci ihtar 25.11.1981'de keşide edilmiş. 30.11.1981'de davalıya tebliğ olunmuş bulunduğundan iş bu ihtar haklıdır. Kira sözleşmesine göre ortak giderler arasında bulunan yakıt parası kiracıya aittir. Yakıt gideri belli ve muayyense bu paranın ödenmemesi iki haklı ihtara ve temerrüde esas teşkil eder. Davacı 15.12.1981'de davalıya tebliğ ettirdiği ikinci ihtarla elektrik paralarıyla birlikte 1981 yılı Ekim, Kasım, Aralık aylarının genel giderlerini dolayısıyla yakıt parasını istemiştir. Elektrik bedeli iki haklı ihtar teşkil etmez. Yakıt giderlerinin dışındaki kapıcı ve yönetici aylarına ait yakıt gideri birinci ihtarla istenebileceğinden onlarında ayrı bir ihtar konusu yapılması doğru değildir. Ancak Aralık 1981 yakıt gideri için ikinci ihtarın gönderilmesinde bir usulsüzlük yoktur. Eskiden beri ödenmekte olan 1981 Aralık ayı yakıt gideri ikinci ihtardan önce ödenmemiş olduğundan bu ihtarı dahaklı kabul etmek gerekir. Böylece olayımızda iki haklı ihtar olugusu gerçekleştiğinden tahliye kararı verilmesi icap eder. (6.HD 06.10.1982 8264-8444)

İki haklı ihtara dayanan tahliye davasının 6570 sayılı yasanın 7/e maddesi uyarınca akdin hitamını izleyen bir ay içinde açılması zorunludur. İhtarlar yasal şart olduğundan süreyi kesme niteliğine haiz değildir. Akit süresi bir yıldan fazla ise, ihtarların aynı kira yılı için haklılık kazanması, davanın da yine akit süresinin hitamında açılmış bulunması gerekir. (6.HD 09.03.1987859-2651)

Davacı 01.03.1973-01.03.1974 kira devresi için davalıya iki ihtarname gönderilmiştir. 08.02.1974 tarihinde tebliğ edilen ihtarnamenin konusunu teşkil eden kira parası tebliğinden sonra ödendiği cihetle bu ihtar haklı ise de, Şubat 1974 ayı kirası için gönderilen ihtarname 01.03.1974 tarihinde tebliğ edilmiş olduğundan, bu ihtar 01.03.1973-28.02.1974 kira dönemi dışında kalmaktadır. 27.12.1973 tarihlli ihtarname ise haklı ihtarın sonuçlarını doğuracak şekilde değildir. Olayda bir kira yılı içinde haklı iki ihtar bulunması gerekirken yazılı şekilde kiralananın boşaltılması istenmesi usul ve yasaya aykırıdır. (6.HD 25.09.1976 4721-5249)

Taşınmaz ma, 01.01.1966 başlangıç tarihli ve bir yıl süreli kira sözleşmesi ile aylık peşin ödenmek şartıyla davalıya kiralanmıştır. Davacı, ödenmeyen Eylül 1969 ayına ait kira parası için 05.09.1969 tarihinde icra takibinde bulunmuş, ihtarlı ödeme emri davalıya 09.09.1969 tarihinde tebliğ edilmiştir. Davalı ise, istenen Eylül kira parasını tevdi mahalline, ihtarnamenin tebliğinden önce 08.09.1969 tarihinde yatırmıştır. Ödeme emirleri ihtarname niteliğinde olup, tebliğ ile sonuç doğuracağına ve istenen Eylül kirası ödeme emrinin tebliğinden önce yatırılmış olup, tebliğ ile sonuç doğuracağına ve istenen Eylül kirası ödeme emrinin tebliğinden önce yatırılmış olduğuna göre, 09.09.1969 tarihinde tebliğ edilen ihtarname haklı sayılamaz. (6.HD 19.04.1971 1560-1860)

İki haklı ihtara dayanan tahliye davası 6570 sayılı Yasanın 7/e maddesi uyarınca akdin hitamını izleyen bir ay içerisinde açılması zorunludur. Akit süresi bir yıldan fazla olduğu takdirde kira dönemi içerisindeki birer takvim yılına ait iki haklı ihtar olgusunun gerçekleşmesi ancak yine davanın kira döneminin bitmesini takip eden bir ay içerisinde açılması şarttır. Yoksa o dönemin içinde iki haklı ihtarın gerçekleştiği yılın nihayetinde davanın açılması mümkün değildir. Olayımızda tarafların arasındaki kira akdi 01.01.1987 de sözleşme sona ereceğine göre bu tarihten önce dava açma olanağı yoktur. (6.HD 03.05.1985 4972-5988)

İhtarnamelerde aylık kiranın 12.000 lira olduğu belirtilmiş ve kirası ödenmeyen aylar açıklanmıştır. Bu itibarla ihtarnameler yasal unsurları taşıdığından mahkemenin aksine olan görüşü doğru değildir. Ancak, iki haklı ihtara dayanan tahliye davasının akdin bitimini izleyen bir ay içerisinde açılması zorunludur. Süresiz akitlerde veya bir yıldan daha az süreli sözleşmelerde iki haklı ihtar oluşmaz. Olayımızda davacı, sözlü akdin başının 13.05.1983 olduğunu belirtmiş, davalı buna karşı çıkmamıştır. Böylece akit başlangıcının 13.05.1983 olduğu yolunda ihtilaf yoktur. Taraflar akdin süresi konusunda bir beyanda bulunmamışlardır. Akdin bitim tarihi bilinmesi, böylece davanın süresinde olup olmadığının tespiti için akit süresinin saptanması zorunludur. Bu bakımdan öncelikle taraflardan bu konuda bilgi alınması, uyuşmazlık halinde buna ilişkin tanık dahil taraf delillerinin toplanması bu husus halledilip süresinde olduğu anlaşılırsa, esasa ilişkin hüküm tesisi süresinde değilse davanın bu yönden reddedilmesi gerekir. (6.HD 06.11.1986 10559-12458)

Taraflar arasındaki kira sözleşmesi 01.01.1979 başlangıç tarihli ve altı ay sürelidir. Davacı iki haklı ihtara sebebiyet verildiğini bildirerek kiralananın boşaltılmasını istemiştir. 6570 sayılı Kanunun 7. maddesinin (e) bendine göre bir yıl içinde haklı iki defa yazılı ihtar yapılan kiracının kiralanandan çıkarılabileceği belirtilmiştir. Hükmün kanuna konulmasının amacı, kiracının kısa fasıllarla izrar edilmemesinin teminidir. Bu amaç karşısında bu maddeyi altı aylık kira döneminde uygulamaya olayın bünyesi müsait değildir. 6570 sayılı Kanunun kiracılar lehine yürürlüğe konulduğu nazara alınırsa bu olayda maddenin olayda uygulama yeri düşünülemez. Zira maddede kira dönemi değil, bir yıllık kira süresi esas alınmıştır. (6.HD 23.06.1986 2192-6553)

Sonuca

çIKIş en yakın

www.cortrex.com

Tel: 0332 322 70 00 Pbx Fax: 0.332 322 77 00

Connect Europe Via Konya EIC

AB İLE BULUŞMA NOKTASI

EIC KONYA SANAYİ ODASINDA FAALİYETLERİNE BAŞLAMIŞTIR...

www.eic.org.tr I info@eic.org.tr

+90 332 251 06 70 4 hat

Konya Sanayi Odası

EURO INFO CENTRE

M-Serisi

İsyankâr!

▶ İsyancı bir ruha sahipseniz, şimdi M-Serisi için kârlı bir teklifimiz var. Herkesin geçtiği yolların dışına çıkmak isteyenler için 50.000 Euro'luk kredi, %0 faizle 18 ay vadeli. Ayrıca, dilerseniz size özel finansman çözümlerini birlikte oluşturmak için bekleriz.

Mercedes-Benz

Bayraktarlar Merkon Orta Anadolu Motorlu Araçlar
Mercedes-Benz Türk A.Ş. Bayii
Ankara Yolu Üzeri 6. km Trafik Muayene İstasyonu karşısı, Konya
Tel : (332) 248 23 81-82